

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 11-2022

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Datum: 26 september 2022

Emailadres: info@asd-kaagenbraassem.nl

of: secretariaat@asd-kaagenbraassem.nl

Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,
In mijn vorige voorwoord had ik het over de feestweek in Roelofarendsveen. Deze is achter de rug en was heel geslaagd. Voor de Leidenaren onder ons en andere geïnteresseerden is het nu uitkijken naar de Leidse 3 oktoberfeesten. Daarom nog snel even een nieuwsbrief, zodat u daarna u hier aan kunt overgeven (een wat merkwaardige woordspeling als ik denk aan de hoeveelheden merkwaardig voedsel en de vele drankjes die bij de 3 oktoberfeesten genuttigd gaan worden).

Voor nu: veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Een 'redelijke vergoeding' i.p.v. salderen zonnestroom in 2031
- 2) Met boerenleiders praten, maar liever met de boeren zelf
- 3) Er zijn verschillende redenen om de ouderenzorg om te vormen
- 4) **Personeelstekort in de kinderopvang steeds schrijnender**
- 5) Je hebt de ziekte dementie, je bent het niet
- 6) Alle gemeenten middelen voor beschermd wonen op basis van een objectief verdeelmodel
- 7) College van burgemeester en wethouders onder de Omgevingswet het bevoegd gezag
- 8) **In het verleden kregen we vaak zomaar een nieuwe hulpverlener**
- 9) Petitie tegen huizenbouw op Vlietland
- 10) **In 2030 geen enkele jongere nog 'gesloten' in de jeugdzorg**
- 11) Aanzienlijke versnelling van de stijging van de zeespiegel langs de Nederlandse kust
- 12) **Zo'n 80 duizend patiënten wachten op geestelijke gezondheidszorg**
- 13) Snel neerzetten van tijdelijke woningen voor gemeenten vaak minder makkelijk dan gedacht
- 14) Grote zorgen over de (voorgenomen) bouw van vakantiehuisjes in recreatiegebied Vlietland
- 15) project A4 Burgerveen - N14 staat niet op de prioriteitenlijst met stikstofgevoelige projecten
- 16) **Bouwen voor mensen met dementie: hoognodig én het loont**
- 17) **Mentale problemen van jongeren kunnen totaal verschillende oorzaken hebben**
- 18) **Bijzondere bijstand voor levensonderhoud. Kan dat wel?**
- 19) Er bleek dat ze bang waren dat als ze meer mensen betrokken, wij minder hulp zouden bieden
- 20) **Inning van de eigen bijdrage Wmo zonder dat hulp/ondersteuning wordt geboden**

- 21) Aanbesteding Leidse Regio: gevolg voor 120 mensen met woonbegeleiding
- 22) Nederland gaat op de schop, want stikstof- en CO2-uitstoot moet worden gereduceerd
- 23) Woningen van hout: er zal in een groot tempo gebouwd kunnen worden
- 24) De aanpak van de wachtlijsten in de ggz heeft vooralsnog een negatief effect
- 25) rapport 'Hardvochtige effecten van overheidshandelen voor burgers binnen sociale zekerheid'
- 26) Er zijn jongeren en gezinnen die door een beperking een toegankelijke woning nodig hebben
- 27) Een manier om je individuele recht te krijgen als dat via nationale wetgeving niet lukt
- 28) Aantal mensen met huurachterstanden en het aantal huissuitzettingen weer toe
- 29) 'Ik werk graag in het grijze gebied, want juist daar kan je het verschil maken'
- 30) Volgens de minister kunnen ouderen langer blijven thuiswonen, maar.....
- 31) Hoe kleiner de woonplaats, des te groter de leefbaarheid
- 32) Op 22 juni 2022 heeft de CRvB een nieuwe uitspraak gedaan over dyslexie
- 33) Onterecht ontvangen uitkeringsgeld nog maar tot maximaal 5 jaar teruggevorderd
- 34) De gemeente Leiden alsnog van warmte voorzien uit de Rotterdamse haven
- 35) Een moeder: "Voor ons is de vakantie al jaren de meest vreselijke tijd"
- 36) De gemeente Alphen aan den Rijn verhoogt de inkomensgrens voor huur- en koopwoningen
- 37) Bijna 11.000 arbeidsmigranten gaan elke ochtend aan het werk in de Duin- en Bollenstreek
- 38) Ze dreigden misbruikfoto's via sociale media te verspreiden
- 39) Onderzoek gemeentelijke toegang tot schuldhulpverlening voor zelfstandig ondernemers
- 40) Laat niet alleen wethouders en beleidsmedewerkers het jeugdzorgbeleid bepalen
- 47) Om personeelstekorten te verzachten, doet kantoorpersoneel uitvoerend werk
- 48) Ervoor zorgen dat personen met onbegrepen gedrag hulp krijgen
- 49) In veel families delen broers en zussen de zorg voor hun ouders met elkaar
- 50) Baan in beschutte werkplek makkelijker over te stappen naar een met minder ondersteuning

1) Een 'redelijke vergoeding' i.p.v. salderen zonnestroom in 2031

Binnenlands Bestuur 5 juli 2022

Salderen zonnestroom levert vanaf 2025 minder op

Terugleveren van zonnestroom levert huishoudens in 2023 en 2024 nog het volle pond op. Daarna wordt de regeling afgebouwd naar nul in 2031.

Minister Rob Jetten (D66) voor Klimaat en Energie heeft in een kamerbrief aangegeven dat hij de huidige salderingsregeling vanaf 2025 geleidelijk wil afbouwen, totdat huishoudens in 2031 niet meer kunnen salderen. Daarvoor in de plaats komt een 'redelijke vergoeding'.

Fors gegroeid Het vorige kabinet had al besloten om de salderingsregeling af te schaffen, omdat de terugverdiertijden voor zon op dak bij huishoudens steeds korter worden. Het afgelopen jaren is het aantal zonnepanelen bij huishoudens fors gegroeid en die groei zal, meldt Jetten, komende jaren doorzetten.

Blijven liggen Het vorig voorstel van de regering om de salderingsregeling voor kleinverbruikers af te bouwen is, doordat het bij de Tweede Kamer is blijven liggen. Daarom handhaaft de minister in het huidige voorstel de 100 procent saldering nog in 2023 en 2024.

Avond en nacht Met salderen kunnen kleinverbruikers het stroomverbruik in avond en nacht, als de zon niet schijnt, compenseren met het overschot dat ze met hun zonnepanelen produceren tijdens zonuren. Voor het deel dat kleinverbruikers niet mogen compenseren ontvangen ze vanaf 2025 een 'redelijke vergoeding' van de leverancier.

Zwakke onderhandelingspositie Het wetsvoorstel bevat een mogelijkheid om regels te stellen aan deze redelijke vergoeding, gezien de zwakke onderhandelingspositie van kleinverbruikers tegenover grote bedrijven. Jetten wil de redelijke vergoeding op 80 procent van het leveringstarief vastzetten. Ook komt er een maximumtarief zodat leveranciers niet verplicht zijn de stroom terug te nemen tegen een prijs die op dat moment een stuk hoger is dan de prijs die ze op de groothandelsmarkt betalen. ‘Op termijn’, schrijft de minister, moet er meer marktwerking komen waarbij de kleinverbruiker zelf kan bepalen aan wie en tegen welke prijs hij zijn overtollige stroomproductie kan verkopen.

Minder dan zeven jaar Jetten heeft TNO het onderzoek naar de terugverdientijden van zonnepanelen uit 2020 opnieuw laten uitvoeren. Nu blijkt dat de terugverdientijd in de afgelopen twee jaar tijd korter zijn geworden: in plaats van negen jaar is het nu iets minder dan zeven jaar. Zou de salderingsregeling in stand blijven dan zou dat leiden tot een terugverdientijd van krap 4,5 jaar. Dat zou, aldus Jetten, ‘een forse overstimulering betekenen’.

Utiliteitssector Volgens het TNO-onderzoek is de terugverdientijd in de utiliteitssector, zoals bijvoorbeeld kleine kantoren, met 3,6 jaar nog een stuk gunstiger dan bij huishoudens. De minister wil de wetswijziging per 1 januari 2023 laten ingaan.

Harry Perrée

2) Met boerenleiders praten, maar liever met de boeren zelf

Email Henk van Tol 6 juli 2022

“Het koren geogst, maar de slag verloren”

Direct na de raadsvergadering van Kaag en Braassem op vier juli 2022 heb ik thuis de biografie over Sicco Mansholt voor herlezing ter hand genomen. Zouden de die avond bij het gemeentehuis protesterende boeren weten wie hij was? Dit keer begon ik bij hoofdstuk 12, dat bovenstaande titel heeft gekregen. Mansholt was de architect van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid waarmee hij door Europa sjouwde. Met boerenleiders praten, maar liever met de boeren zelf. Bij hen stuitte hij op protesten en stevige acties. Zijn plan kwam er op neer dat door herstructurering van de tien miljoen boeren in de Europese gemeenschap er vijf miljoen zouden verdwijnen, binnen tien jaar. De kleine boerderij was volgens hem ten dode opgeschreven. In 1972 verscheen het rapport **“Grenzen aan de groei”** van de club van Rome, een gezelschap onderzoekers, zakenlieden en technocraten. Het was in Nederland in 1971 al uitgelekt via Wouter van Dieren. Het voorspelde grote problemen op het gebied van bevolkingsgroei, voedselproductie, industrialisatie, milieuvervuiling, uitputting van grondstoffen. En dat binnen honderd jaar. We zijn nu vijftig jaar verder. Wie niet onder een steen leeft kan zien dat er een wereldwijd probleem is. Had Mansholt kunnen vermoeden dat structuurhervorming in de landbouw meer stikstof in de natuur veroorzaakt? Door onhandig opereren van het kabinet Rutte IV wist zij eenzijdig de toorn van de boeren over zich af te roepen. Terecht dat die protesteren, net als vijftig jaar geleden. Het is al zover gekomen dat het principe van : **wie niet horen wil, moet maar voelen**, de uitgangssituatie is geworden. Trekkertrek in de openbare ruimte.

Maandagavond ging het op de parkeerplaats voor het gemeentehuis vredig toe. De giertank was thuis gelaten, strobalen niet in de fik gestoken. Van tevoren was afgesproken om het vriendelijk en ordelijk te laten verlopen. Geen M.E. , slechts drie dienders, waarvan een op de dienstfiets was gekomen, en een boa hielden een oogje in het zeil. De trekkers werden keurig geparkeerd, zonder iets of iemand te blokkeren. Boerenvoorman Van der Salm hield een toespraak uit het hoofd. Menig raadslid kan daaraan een voorbeeld nemen. Kern van zijn betoog: gemeente laat je eens horen, jullie zijn zo stil. Hij bood de raadsleden een boerenzakdoek aan en een zuivelmand voor het hele stel. Liefst zag Van der Salm zo’n zakdoek in de gemeentelijke vlaggemast gehesen. Maar zo’n lullig klein doekje is natuurlijk geen gezicht. De Nederlandse vlag op zijn kop in de mast hangen, dat kan niet

volgens het protocol. Burgemeester Heijstee stond de verzamelde agrariërs vriendelijk te woord, toonde begrip en bood een luisterend oor. Dat leverde applaus op. De boerenhand was gauw gevuld. Het “vuile” werk moet door de provincies worden gedaan en die bedanken voor de eer. Boeren hun hart gelucht, raadsleden hun betrokkenheid getoond. De laatste raadsvergadering voor het zomerreces kon beginnen. De halve PRO-fractie had haar kat gestuurd. Dat scheelde weer veel voorlezen. Ook niet door VVD’er Peter van Dijk. De ex-fractievoorzitter hoefde niet aan de bak bij de jaarrekening 2021. Dat was chefsache voor de nieuwe fractievoorzitter Roy Möllers.

Het boerenbuitenspektakel werd binnen getransformeerd in een onnodig motiespektakel. Een vorm van politieke zelfbevrediging die al jaren, ook in Kaag en Braassem, aan inflatie onderhevig is. Zeker als het onderwerpen betreft die vreemd aan de orde van de dag zijn. Ditmaal waren Kelly Straver(SvKB) en Anja de Rijk(CDA) gezusterlijk de tragische dramatis personae. Dat begon al bij de wethoudersverkiezing. Ik geef u op een briefje dat het niet de laatste keer is geweest dat beide partijen hun pijlen op de raadsmeerderheid zullen richten.

De Goghermolenweg te Oude Wetering blijkt opeens zo verkeersonveilig te zijn dat snel onderzoek geboden is. Typisch een geval van cherry picking. Het ook door CDA en SvKB ondertekende raadsakkoord voorziet in een gemeentelijke knelpuntenanalyse, maar daarop hoefde in dit geval door de motie-indieners niet gewacht te worden. Het resultaat viel te voorspellen. Galleryplay dus.

Dat gold ook wel de Gnephoek-motie. In 2018 had het CDA bij motie er al eens op aangedrongen dat het college actiever de bouwplannen aldaar van buurgemeente Alphen aan de Rijn moest volgen. Immers, de verkeersafwikkeling kon wel eens over grondgebied van Kaag en Braassem lopen. Van uitvoering was volgens het CDA niets terecht gekomen. Nieuwe ronde, nieuwe kansen en hup de motietrommel gehanteerd, waarbij weer **“hoogstwaarschijnlijk”** grond van Kaag en Braassem nodig zal zijn. Aanvankelijk wilde het CDA dat er zelfs een gemeentelijke stakeholder werd aangesteld. Dat idee beviel het college niet, dus de stakeholder (in gewoon Nederlands belanghebbende) verdween in de prullenbak. Nu hoeft het college alleen nog maar kort op het proces te zitten en de raad betrokken houden. Iedereen tevreden. Kan de raad ook zelf doen.

Hoewel de jaarrekening 2021 met een positief saldo van 6,6 miljoen euro sloot bleek het organisatorisch niet mogelijk de nazit van een hapje en een drankje te voorzien. Raadslid Henrotte regelde de witte wijn en serveerde blokjes kaas uit de boerenzuivelmand. Zuivelmand? Wat deden die zak aardappels en dat netje uien daarin? De boeren blijken hun zaakjes toch niet helemaal op orde te hebben. Piepers en uien bleven bij de nazit onaangeroerd. Wie heeft ze meegenomen? En de boeren? **“Die gingen naar huus, want de koeien staan op springen, de varkens mutt’n vrett’en en het hooi moest van het land.”** Dat was in 1975 ook al zo.

Henk van Tol. (zakdoekloze)

3) Er zijn verschillende redenen om de ouderenzorg om te vormen

Gemeente.nu 6 juli 2022

Kabinet gaat ouderenzorg anders organiseren

5 juli 2022 DOOR NIOBE MOEN Minister Helder heeft het startschot gegeven voor het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO). Daarin staan verschillende maatregelen, initiatieven en projecten voor een andere organisatie van de ouderenzorg. Ook voor gemeenten heeft dit gevolgen.

De manier waarop ouderen worden verzorgd en ondersteund moet anders, zo schrijft minister Conny Helder voor Landurige zorg en Sport in een brief (Fried: zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/07/04/brief-inzake-programma-wonen-ondersteuning-en-zorg-voor-ouderen-wozo>)aan de Tweede Kamer voorafgaand aan de start van het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)(Fried: zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/07/04/nieuw-programma-ouderenzorg-meer-digitaal-meer-thuis-en-meer-eigen-regie>).

Er zijn verschillende redenen om de ouderenzorg om te vormen. Zo zijn ouderen van nu vitaler en leven ze langer dan voorheen. Ze willen en kunnen over het algemeen langer zelfstandig wonen. Ook willen zij zelf meer regie over hun leven houden en over de zorg die ze nodig hebben. Daarnaast speelt nog de vergrijzing en schaarste aan personeel een belangrijke rol, evenals het aantal mantelzorgers dat achterblijft.

Zelfredzaamheid centraal Het WOZO-programma legt een nieuwe norm vast: zelf en thuis als het kan en digitaal als het mogelijk is. Het eerste uitgangspunt behelst dat ouderen zoveel mogelijk zelfredzaam zijn door het – zo nodig opnieuw- aanleren van vaardigheden, door fit te blijven, hulpmiddelen te gebruiken en hulp uit de omgeving te halen. Het tweede uitgangspunt gaat uit van digitale zorg als het kan. Denk aan innovaties, zoals beeldbellen met een wijkverpleegkundige, een kleine robot die tegen je praat voor het innemen van medicatie of een sensor die de verpleegkundige alarmeert als je bent gevallen.

Langer thuis wonen Verder behelst het programma het uitgangspunt om thuis te wonen, tenzij dat niet meer kan. Daarvoor moeten er meer geschikte ouderenwoningen beschikbaar komen en moet er passende zorg aan huis worden geleverd. In de komende vijf jaar wordt hier door het kabinet 770 miljoen euro in geïnvesteerd. Dit geld wordt onder andere aangewend om geschikte woningen te realiseren waar ouderen ook zorg kunnen ontvangen. En om zorg en ondersteuning in de wijk te versterken. Daarboven op is extra geld gereserveerd om de transitie in de ouderenzorg te ondersteunen.

Subsidiereregelingen en coaches Er worden verschillende maatregelen en initiatieven uitgewerkt voor het programma. Zo komt er bijvoorbeeld een subsidieregeling voor het realiseren van huizen waar ouderen en jongeren kunnen samenwonen. Ook komen er coaches die zorginstellingen helpen om technologische innovaties goed in te zetten, zodat ze die zelf op kunnen schalen binnen hun organisatie. Daarnaast komt er een subsidieregeling voor de inzet van gezondheidstechnologie thuis.

Nieuwe ouderenwoningen Het doel is om tot 2030 speciaal voor ouderen 170.000 zogenaamde nultredenwoningen en 80.000 geclusterde woningen te bouwen of te verbouwen. Dit gebeurt dan als onderdeel van de totale nieuwbouwpoging in het programma Woningbouw. Ook wil minister Helder 50.000 woningen voor ouderen met een meer intensieve zorgvraag realiseren. Een overlap tussen deze categorieën is mogelijk.

De minister is daarnaast van plan verschillende regels en afspraken aan te passen om ervoor te zorgen dat zorg zo goed mogelijk thuis kan worden georganiseerd. Verder moeten communicatieactiviteiten ouderen helpen zich voor te bereiden op het ouder worden.

Rol van gemeenten Alle acties die onder het programma vallen, staan in de brief (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/07/04/brief-inzake-programma-wonen-ondersteuning-en-zorg-voor-ouderen-wozo>) die naar de Kamer is gestuurd. Ook voor gemeenten is een rol weggelegd. Zo schrijft de minister dat gemeenten, net als zorgverzekeraars en zorgkantoren, financiers van de zorg zijn en een belangrijke rol hebben ‘in het stimuleren en ondersteunen van de gewenste bewegingen rondom preventie, ondersteuning en zorg’. Om hun rol goed te kunnen vervullen vragen gemeenten (samen met andere partijen) aandacht voor onder meer het wegnemen van belemmeringen bij domeinoverstijgende financiering, het bevorderen van domeinoverstijgende samenwerking, de juiste financiële prikkels, het belang van goede risicoverevening en een inkomensafhankelijke bijdrage voor specifieke voorzieningen in de Wmo.

Versnelling woningbouw

Gemeenten komen ook in beeld bij ‘Versnelling woningbouw’, een van de drie programmalijnen. Het doel is meer woningen beschikbaar te stellen die aansluiten bij de wensen van ouderen. ‘Dit doen we door knelpunten weg te nemen bij de bouw van woningen en de regie op ouderenhuisvesting te

versterken door heldere afspraken te maken met gemeenten en regio's over de bouwopgave,' aldus de minister.

Regionale woondeals en opname in woonzorgvisie In het vierde kwartaal van dit jaar worden in het hele land regionale woondeals gesloten. Hierin vertalen provincies en gemeenten de woningbouwopgave naar concrete locaties. En naar afspraken over de uitvoering van de woningbouw, inclusief de opgave voor ouderenhuisvesting.

Daarnaast verzoekt de minister in haar brief regio's en gemeenten om, 'daar waar al gewerkt wordt aan woonzorgvisies, de te maken afspraken over geclusterde verpleegzorgplekken op basis van Wlz-zorg thuis hierin mee te nemen'. 'We gaan met de zorgpartijen het komende half jaar bekijken op welke wijze we nadere sturing gaan organiseren als de regionale doelstellingen niet worden gehaald.'

4) Personeelstekort in de kinderopvang steeds schrijnender

ZorgClips 6 juli 2022

Torenhoge tarieven en wisselende gezichten: zzp'ers aan zet in de kinderopvang

Terwijl het personeelstekort in de kinderopvang steeds schrijnender wordt, groeit het aantal zzp'ers in de branche daarentegen explosief. Noodgedwongen wordt er veelvuldig gebruik gemaakt van deze zelfstandig pedagogisch medewerkers. Maar met steeds hogere tarieven, wisselende gezichten op de groep en zzp'ers die geen idee hebben van de risico's, rijst de vraag: is deze tendens wel zo goed voor de sector?

'Ik heb een locatie moeten sluiten omdat al mijn personeel op die locatie opstapte om te gaan zzp'en. Ze wilden wel bij mijn organisatie blijven werken, maar alleen op zzp-basis. Helaas, ik ga geen zelfstandigen inhuren voor tarieven van 65 á 75 euro per uur – wat ze hier in Amsterdam tegenwoordig vragen.' Aan het woord is een houder met verschillende locaties in Amsterdam. Vanwege de gevoeligheid van het onderwerp blijft ze liever anoniem. 'Bovendien leveren de zzp'ers in Amsterdam over het algemeen weinig meerwaarde; het zijn vaak net-afgestudeerden die direct als zelfstandige aan de slag gaan en die het voor het geld doen. Daar zijn ze transparant in. Bij een collega-kinderopvang in de buurt bestaat het personeelsbestand inmiddels voor twee derde uit zzp'ers! Wij zien dat hierdoor de kwaliteit enorm achteruit gaat.'

De directeur baalt duidelijk van de huidige personeelssituatie. Hoe ze het tekort aan personeel dan oplost? 'Als ik niet genoeg personeel heb, sluit ik de groep. Ik heb geen andere oplossing. Ook zet ik meer BBL'ers in. Op dit moment mag 50 procent van het team BBL'er zijn, daar maak ik gebruik van. Ik probeer ze te binden met een studieovereenkomst: ik betaal de opleiding, zij blijven drie jaar voor me werken. Dit zorgt voor continuïteit. Maar sommigen zeggen ook dat ze het zelf willen betalen omdat ze zzp'er willen worden. Ze hebben dan gehoord dat daar veel meer mee te verdienen valt.'

***'Sommige zzp'ers verenigen zich in appgroepjes,
waarbij ze elkaar informeren bij wie je niet moet gaan werken'***

'Maar' 45 euro per uur Ileen Purperhart, eigenaar van Hestia Kinderopvang met verschillende locaties in Amsterdam en Amstelveen, vindt bovenstaande verhaal maar wat herkenbaar. 'Sommige zzp'ers verenigen zich in appgroepjes, waarbij ze elkaar informeren bij wie je niet moet gaan werken, omdat ze 'maar' 45 euro per uur willen betalen. Er zijn zelfs zelfstandig pm'ers die maar liefst 95 euro per uur vragen!', vertelt ze enigszins verbijsterd. 'Ook ik heb een aantal keer een groep moeten sluiten omdat ik geen personeel had en weigerde een zzp'er in te huren. Ik ben daar heel principieel in. Ik vind het daarnaast niet eerlijk tegenover mijn vaste medewerkers.'

Bemiddelingsbureaus Veel zzp'ers werken steeds vaker via zogenaamde

bemiddelingsbureaus en -platforms. Deze bureaus matchen zzp'ers aan opdrachtgevers en zorgen dat vraag en aanbod samenkomen. Ieder bureau werkt op een andere manier. Bij sommige bureaus kun je voor korte dagdiensten terecht, andere bureaus bemiddelen in opdrachten voor langere termijn bijvoorbeeld. In de kinderopvang wordt veel gebruik gemaakt van bureaus als Tadaah, Staffforkids, Talent Trade, Steiger B, Frenq, Excellent Flex en Zorgwerk. Ook zijn er zzp'ers die zelf hun opdrachtgevers zoeken.

De cijfers en de gevolgen Het aantal zelfstandigen in de kinderopvang groeit hard. In de afgelopen vijf jaar is dit met zo'n 19 procent gegroeid, zo blijkt uit cijfers van de KvK. In Amsterdam is deze groei (nog) véél extremer: daar is het aantal zzp'ers in hetzelfde tijdbestek bijna vier keer zo hard gegroeid, namelijk met maar liefst 73 procent (!).

De Brancheorganisatie Kinderopvang maakt zich zorgen over deze ontwikkeling. 'Op lange termijn is het voor kinderopvangorganisaties niet te betalen', vertelt bestuurslid Rogier Vegter. 'Als organisaties veel meer geld kwijt zijn aan personeel, hebben ze op een gegeven moment geen andere keuze dan (nog) hogere tarieven te vragen aan ouders of een groep te sluiten. Hierdoor neemt de toegankelijkheid van de kinderopvang af en het aantal definitieve sluitingen neemt toe. Het is echt een dilemma voor houders.'

Deddy Dorenbos, bestuurder van vakbond FNV voegt toe: 'Het zorgt daarnaast voor uitholling van de cao. Hoe minder mensen onder de cao vallen, hoe minder goed je afspraken kunt maken over loonsverhoging en andere arbeidsvoorwaarden. Zzp'ers kunnen kiezen op welke dagen ze werken en bij wie, en er ontstaat een verhoogde werkdruk bij vaste medewerkers die voor iedere zzp'er alles opnieuw moeten uitleggen en alle administratie op zich moeten nemen. Zo krijg je een neerwaartse spiraal, want dit is een reden voor werknemers om óók te gaan zzp'en. En dat heeft bijvoorbeeld weer een negatief effect op het resultaat van het pensioenfonds van de kinderopvang. Hoe minder medewerkers pensioen afdragen, hoe zwakker het pensioenfonds wordt. Dit kan betekenen dat je uiteindelijk minder pensioen krijgt uitgekeerd als (ex-)werknemer in de kinderopvang. Alles bij elkaar lijkt het zzp-schap op korte termijn voor medewerkers een goed idee, maar op lange termijn zorgt het voor meer problemen.'

'Een tarief van 45 euro per uur klinkt aantrekkelijk, maar daar moet nog van alles van bekostigd worden'

Niet op de hoogte van risico's Vrijwel alle houders die we spreken geven aan dat veel zzp'ers die ze inhuren geen idee blijken te hebben van de kosten en risico's die het zzp-schap met zich meebrengt. Een tarief van bijvoorbeeld 45 euro per uur klinkt aantrekkelijk, maar daar moet nog van alles van bekostigd worden, zoals een pensioen, vakantiedagen, ziekte dagen en verzekeringen. 'Veel jonge zzp'ers zijn daar helemaal niet van op de hoogte. Ze melden zich aan bij een bemiddelingsbureau of platform dat ze alleen over de voordelen vertelt als veel vrijheid, flexibiliteit en fijne tarieven, maar die ze niet inlicht over de verzekeringen die ze moeten afsluiten of het feit dat ze niet doorbetaald krijgen bij ziekte of weer een lockdown', vertelt de Amsterdamse directeur. 'Ze leven in het moment en willen snel geld verdienen.'

Dorenbos van de FNV zegt daarover: 'Bovendien moet je uitkijken voor schijnzelfstandigheid, waarbij je een risico loopt op een fikse boete van de Belastingdienst. Op een gegeven moment kan de markt daarnaast ook weer veranderen en kan er minder werk zijn. Dan zijn zzp'ers de eersten die eruit geknikkerd worden.' Rogier Vegter van de brancheorganisatie vindt dat hier meer informatie over moet komen. 'Wij willen deze informatie beschikbaar stellen. We voelen een verantwoordelijkheid vanuit de sector om zzp'ers hierover goed te informeren.'

Geen juist diploma Naast de tarieven die de pan uitrijzen en zelfstandigen die slecht op de hoogte zijn van de risico's, zijn er meerdere houders die aangeven dat de administratie van zzp-bemiddelingsplatform Tadaah niet altijd goed op orde is. Het komt in hun ervaring best regelmatig voor dat administratief niet alles goed gekoppeld is en een aantal keer is achteraf zelfs gebleken dat

een zzp'er ingehuurd via Tadaah, niet in het bezit was van de juiste diploma's. Dit terwijl het platform op hun site aangeeft dat zij een diplomacheck uitvoeren. Hoe kan dit gebeuren?

Directeur Steven Lenderink betreurt dit. 'We hebben in samenwerking met GGD's en toezichthoudende organisaties een methode ontwikkeld om diploma's te verifiëren voordat zzp'ers toegelaten worden op ons platform. Soms mogen bijvoorbeeld professionals met een mbo-diploma voor de bso, met aanvullend bewijs ook op de dagopvang werken. Dat aanvullende bewijs is soms lastig op waarde te schatten en te analyseren en daar is het een paar keer misgegaan. Wij hebben nu een team van vijf personen dat onder meer handmatig alle diploma's controleert. Het gaat 99 procent van de tijd goed, maar er zijn een paar uitzonderingssituaties geweest waarbij het helaas fout is gegaan.'

Daarnaast geeft Lenderink aan dat er van schijnzelfstandigheid bij Tadaah geen sprake is. 'Onze zzp'ers kunnen zich altijd vrij laten vervangen bij ziekte of in een andere situatie, een voorwaarde waaraan moet worden voldaan om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Ook werken wij met opdrachtovereenkomsten die opgesteld zijn door de Belastingdienst.'

'Onderzoek toont aan dat veel wisselende gezichten een negatief effect heeft op de emotionele veiligheid en hechting van kinderen'

Emotionele veiligheid Terug naar de kern: de opvang van kinderen. Wellicht de belangrijkste vraag is wat op korte termijn de gevolgen van het groeiend aantal zzp'ers zijn voor de kinderen die worden opgevangen. Pedagoog Annemiek Waage is er duidelijk over. 'Onderzoek heeft allang aangetoond dat veel wisselende gezichten, en dus weinig continuïteit, een negatief effect heeft op de emotionele veiligheid en hechting van kinderen. Dit kan zich bij deze kinderen uiten in verschillende vormen. Denk aan kinderen die iedere volwassene die binnenkomt claimen of kinderen die zich juist meer naar binnen keren. Baby's en peuters kunnen ook huilerig worden. Kortom, het zorgt voor meer onrust op de groep. Dit geldt natuurlijk in zijn algemeenheid ook voor veel parttimers en invalkrachten op een groep.'

Het belangrijkste is volgens de pedagoog om daarom zoveel mogelijk voor continuïteit, structuur en rust op de groep te zorgen. 'Probeer zzp'ers zoveel mogelijk voor langere tijd in te huren. En zorg ervoor dat een invaller zo snel mogelijk thuis is op de groep door een efficiënt inwerkschema. Je kunt ook de groep inzetten voor emotionele veiligheid door bijvoorbeeld te zeggen: na 9 uur mag je je kind niet meer komen brengen, dan beginnen we aan een vast ochtendritueel.'

Voordelen zzp'ers Zijn er dan alleen maar negatieve ervaringen met zzp'ers in de opvang?

Daar is Ed Knegt, algemeen directeur van kinderopvangorganisatie Kinderkoepel in Hellevoetsluis, het niet mee eens. 'Wij hebben een aantal keer zzp'ers ingehuurd die zich rechtstreeks aan ons verhuurden – zonder bemiddelingsbureau. Dat zijn vaak ervaren mensen die precies weten hoe het vak in elkaar zit en je á la minute op een groep kunt inzetten. Zij hebben veel gezien bij andere organisaties. In een aantal gevallen leverde dat nieuwe inzichten en ideeën op die we konden toepassen in ons bedrijf. Deze zzp'ers zijn goed in hun vak en weten collega's positief te beïnvloeden.' En hoe zit het dan met de kosten? 'Het is hier geen Amsterdam natuurlijk. Meestal liggen de kosten tussen de 40 en 55 euro per uur. Dat is te overzien.'

Ook directeur Nicole Krabbenborg van Kindergarden ziet, naast de uitdagingen met zzp'ers, kansen. 'De goede zzp'ers proberen we te binden en te overtuigen om – in de nabije toekomst – bij Kindergarden te komen werken. Met een beetje geduld gaat er een groep voor ons kiezen, daar zijn we van overtuigd. Ze geven vaak aan blij te zijn met onze werkomstandigheden en leerrijke omgeving voor de kinderen.'

Om de continuïteit zoveel mogelijk te waarborgen werken ze bij Kindergarden met 'vaste zzp'ers' die de kinderen echt leren kennen. 'Nog niet zo goed en ideaal als onze eigen mensen, maar het is beter dan iedere dienst een ander.' Krabbenborg en haar team realiseren zich heel goed dat de arbeidsmarkt verandert en de zzp-markt hoe dan ook blijft bestaan de komende jaren. 'Daarom is onze inzet dat wij daar met een interne flexibele schil met mooie voorwaarden op inspelen.'

Daarnaast heeft onze financieel directeur een duidelijke visual gemaakt met uitleg wat de financiële

consequenties zijn als je als zzp'er gaat werken. Die gebruiken de vestigingsmanagers als ze horen dat iemand uit het team dat overweegt. Zo voorkomen we dat de twijfelaars die stap gaan nemen.'

'Medewerkers willen minder werkdruk, meer waardering en een betere beloning'

Oplossing Eigenlijk is iedereen binnen de branche het erover eens dat er met een flexibele schil niks mis is. Sterker nog, het is hartstikke fijn om een zzp'er te kunnen inhuren als de nood hoog is. Maar hoe zorgen we ervoor dat medewerkers niet en masse ontslag nemen en tarieven niet de pan uitrijzen met alle gevolgen van dien? Rogier Vegter van Brancheorganisatie Kinderopvang is ervan overtuigd dat deze ontwikkeling vanzelf stopt. 'Het houdt ergens op. Kinderopvangorganisaties in Nederland staan voor kwaliteit. Als er steeds meer onervaren mensen als zzp'er gaan werken of zzp'ers hun diploma's niet bijhouden zoals verplicht is in de sector, heeft dat een negatief effect op de kwaliteit. Als bepaalde mensen niet aan de kwaliteitseisen voldoen, worden ze vanzelf niet meer ingehuurd, en worden er groepen gesloten.'

Dorenbos van FNV denkt dat er vooral naar de cao van de kinderopvang gekeken moet worden. 'Uit enquêtes weten wij dat medewerkers minder werkdruk, meer waardering en een betere beloning willen. Er moet simpelweg geld bij. En dan moeten we kijken of dat uit de zakken moet komen van kinderopvangorganisaties, de overheid of ouders. Dan kan de werkdruk omlaag en kunnen medewerkers weer doen waarvoor ze in de kinderopvang zijn gaan werken: met kinderen werken. Dáár worden ze gelukkig van.'

Karin Broeren

5) Je hébt de ziekte dementie, je bent het niet

Samen Dementievriendelijk 6 juli 2022

Waarom wij woorden als 'dementerenden' niet gebruiken

Dement, dementeren, mensen met dementie; er zijn veel woorden die je kunt gebruiken om mensen die de ziekte dementie hebben te omschrijven. Als je in het woordenboek kijkt zie je ook daar de woorden dement en dementeren staan. Maar toch gebruiken wij deze woorden niet, omdat ze de mensen die deze ziekte hebben kwetsen.

Je hébt de ziekte dementie, je bent het niet. Mensen die dementie hebben lijden aan deze ziekte. Maar betekent dat dan dat je de ziekte 'bent'? Wanneer we termen als dementerenden of demente mensen gebruiken zeg je eigenlijk dat ze hun ziekte zijn. Terwijl ieder mens veel meer is dan een ziekte, kenmerk of andere losse 'onderdelen'.

Gerjoke Wilmink, directeur/bestuurder van Alzheimer Nederland roept mensen op om deze woorden niet meer te gebruiken: 'Namens mensen met dementie en hun dierbaren hebben wij een dringend verzoek: spreek niet meer over dementerenden of dementen. Je hébt de ziekte dementie, je bent het niet. Net als bij andere ziektes.'

Dat doen we bij andere ziekten toch ook niet? Monika Eberhart beschrijft in een blog een mooi voorbeeld. Hier vergelijkt ze de ziekte dementie met de ziekte kanker. In een voorbeeld dat is verzonnen maar tot de verbeelding spreekt laat ze een verzorgende zeggen dat 'dementerende oudjes de leukste mensen zijn om mee te werken'. Daarnaast laat zij dezelfde verzorgster tegen een vriendin zeggen: 'Wat erg dat je moeder kankerend is!' Dit voorbeeld maakt direct duidelijk waarom het zo gek is dat we op deze manier over mensen met dementie spreken. Samen dementievriendelijk zal nooit spreken over dementerende of demente mensen en we hopen dat iedereen dit voorbeeld gaat volgen!

6) Alle gemeenten middelen voor beschermd wonen op basis van een objectief verdeelmodel

Binnenlands Bestuur 7 juli 2022

Gemeenten krijgen in 2024 eigen budget voor beschermd wonen

Van Ooijen wil gemeenten verplichten om samen te werken op het gebied van inkoop en financiering.

Per 2024 ontvangen alle gemeenten middelen voor beschermd wonen op basis van een objectief verdeelmodel. Staatssecretaris Van Ooijen van WS wil gemeenten wettelijk gaan verplichten om samen te werken op het gebied van beschermd wonen. Zo wil hij ervoor zorgen dat deze voorziening voor iedereen beschikbaar blijft.

Bestuurlijk overleg

Dit staat in een nieuwsbericht op de VNG-website, (Fried: zie:

<https://vng.nl/nieuws/doordecentralisatie-beschermd-wonen-gaat-door-per-2024>) desgevraagd bevestigd door het ministerie van VWS. Het betreft afspraken die zijn gemaakt tijdens het bestuurlijk overleg tussen VWS en de VNG op 30 juni.

Eigen bewoners Bijzonder is dat alle gemeenten per 2024 eigen budget krijgen voor beschermd wonen, ondanks dat nog niet vast staat dat dan ook het woonplaatsbeginsel van kracht is. Dat bepaalt dat alle gemeenten beschermd-wonen-plekken moeten aanbieden aan hun eigen inwoners. Nu ligt deze verantwoordelijkheid nog bij de centrumgemeenten. Het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel zal naar verwachting dit najaar worden ingediend bij de Tweede Kamer.

Advies Raad van State 'Indien de parlementaire besluitvorming rond het woonplaatsbeginsel meer tijd vergt, heeft dat in beginsel ook consequenties voor de doordecentralisatie van de middelen naar alle gemeenten', zo laat een woordvoerder van VWS weten. In februari stelde staatssecretaris Van Ooijen (VWS, ChristenUnie) de indiening van het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel en het - daarmee samenhangende - nieuwe financiële verdeelmodel voor beschermd wonen nog uit. Aanleiding hiervoor was onder meer een kritisch advies van de Raad van State. (Fried: zie: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@123943/w13-20-0497-iii/#highlight=beschermd%20wonen>)

Financiële middelen Dit adviesorgaan riep VWS op om het woonplaatsbeginsel niet in te voeren zolang een aantal belangrijke zaken nog niet is geregeld. Dat zijn onder meer: de opbouw van gemeentelijke expertise, voldoende beschikbare (sociale) woningen, regionale samenwerking en voldoende financiële middelen voor gemeenten om de kostbare beschermd-wonen-plekken te realiseren. De Raad van State is vooral bang dat kwetsbare burgers de dupe worden van de voorgenomen veranderingen.

Ingrijpen Om de beschikbaarheid van beschermd wonen voor deze burgers veilig te stellen, neemt Van Ooijen nieuwe maatregelen. Zo wil hij gemeenten wettelijk gaan verplichten om beschermd wonen gezamenlijk te financieren en in te kopen. Hoe zij dat concreet doen, en in welke samenstelling, dat is aan de gemeenten zelf. Ook wil de staatssecretaris de mogelijkheden uitbreiden om in kunnen grijpen als de beschikbaarheid van beschermd-wonen-plekken voor burgers toch in gevaar komt. Het wetsartikel dat dit moet regelen zal hij de komende tijd samen met gemeenten vormgeven.

Tweede Kamer Een werkgroep van de VNG, Binnenlandse Zaken en VWS bestudeerde de afgelopen maanden de 'aandachtspunten' rond de zogeheten doordecentralisatie - van centrumgemeenten naar alle gemeenten - van beschermd wonen. De eindrapportage van deze werkgroep zal na de zomer naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

Beschermd thuis De doordecentralisatie past bij het streven van de VNG en VWS om kwetsbare burgers zoveel mogelijk te ondersteunen in hun eigen omgeving, in lijn met het in 2015 verschenen advies Van beschermd wonen naar een beschermd thuis (Fried: zie: https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf) van de Commissie Toekomst

beschermde wonen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat zij zoveel mogelijk hulp krijgen in hun eigen woning.

Julie Wevers

7) College van burgemeester en wethouders onder de Omgevingswet het bevoegd gezag

Schulinck 7 juli 2022

Adviesrecht gemeenteraad bij afwijking van het omgevingsplan: bezint eer ge begint!

Omgevingsrecht 5 juli 2022 - mr. Samantha Philipsen Evenals onder de Wabo is het college van burgemeester en wethouders onder de Omgevingswet het bevoegd gezag voor een aanvraag omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan (ofwel: buitenplanse omgevingsplanactiviteit). De gemeenteraad kan zichzelf echter een bindend adviesrecht toebedelen voor dit soort aanvragen voor een omgevingsvergunning. In deze opinie sta ik stil bij dit adviesrecht en welke gevolgen dit kan hebben voor de vergunningprocedure.

Adviesrecht gemeenteraad Onder de Omgevingswet is de gemeenteraad adviseur voor een aanvraag omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan (ofwel: buitenplanse omgevingsplanactiviteit), maar alleen als de aanvraag ziet op een door de raad aangewezen geval waarover hij wenst te adviseren (artikel 4.21 Omgevingsbesluit). Het advies van de gemeenteraad is bindend voor het college van burgemeester en wethouders. Als de gemeenteraad negatief adviseert, dan zal het college de vergunning moeten weigeren.

Het is van belang dat de gemeenteraad een besluit neemt over de gevallen waarin hij advies wil geven voordat de Omgevingswet in werking treedt. Een eventueel huidig raadsbesluit over gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is (op grond van artikel 6.5, lid 3 Besluit omgevingsrecht), komt namelijk te vervallen. Als de gemeenteraad niets regelt, dan hoeft het college hem niet om advies te vragen.

Gevolgen vergunningprocedure In een eerdere opinie (Fried: zie: <https://www.schulinck.nl/opinie/snellere-behandeling-aanvragen-omgevingsvergunning-voor-het-afwijken-van-het-bestemmingsplan-onder-de-omgevingswet/>) heb ik uitgelegd dat aanvragen omgevingsvergunning voor het afwijken van het omgevingsplan onder de Omgevingswet in beginsel moeten worden afgedaan via de reguliere voorbereidingsprocedure. Dat betekent dat er binnen 8 weken beslist moet worden op zo'n aanvraag, waarbij een eenmalige verlenging van de termijn met 6 weken mogelijk is. Als er sprake is van een aanvraag waarover de gemeenteraad moet adviseren, dan moet dit advies dus ook binnen die 8 weken worden afgegeven.

Als de gemeenteraad geen aanpassing doet in wat nu veelal gebruikelijk is als werkwijze, dan legt het adviesrecht een grote druk op de procedure en is sterk de vraag of het wel haalbaar is om binnen 8 weken tot een besluit te komen. Vaak hanteren gemeenteraden immers lange aanlevertermijnen voor hun vergaderstukken. Denk hierbij al snel aan vier tot vijf weken. Daarnaast is de vergaderfrequentie van de meeste gemeenteraden niet dusdanig dat er wekelijks wordt vergaderd.

Het tijdig beslissen op een vergunningaanvraag kan dus in gevaar komen als gevolg van het adviesrecht van de gemeenteraad.

Het is belangrijk dat de gemeenteraad zich hiervan bewust is.

Als er niet tijdig wordt besloten op een aanvraag omgevingsvergunning, dan kan er onder de Omgevingswet geen vergunning van rechtswege ontstaan. Aanvragers kunnen het college van burgemeester en wethouders echter wel in gebreke stellen als niet tijdig wordt besloten op hun aanvraag. Daardoor kan er een dwangsom verschuldigd zijn. Als dat vaak voorkomt, kan dit vanuit financieel oogpunt natuurlijk een onwenselijke situatie worden. Bovendien kan het imago van de

gemeente hierdoor schade oplopen. En dat kan weer effect kan hebben op het vertrouwen in de gemeente.

Mogelijkheden om de gevolgen te beperken Het tijdig beslissen op een vergunningaanvraag kan dus in gevaar komen als gevolg van het adviesrecht van de gemeenteraad. Het is belangrijk dat de gemeenteraad zich hiervan bewust is. En dat hij daarmee rekening houdt als hij een besluit neemt over de gevallen waarover hij wenst te adviseren. Dit kan op verschillende manieren:

1. Besluiten om de uitgebreide voorbereidingsprocedure toe te passen;
2. Beperken van de categorieën waarover geadviseerd moet worden;
3. Aanpassen werkwijze.

1. Besluiten om de uitgebreide voorbereidingsprocedure toe te passen

Er kan voor worden gekozen om te besluiten om de betreffende aanvragen met de uitgebreide voorbereidingsprocedure af te doen. Van belang is dan wel dat vereist is dat:

- a. de aangevraagde activiteit aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving; en
- b. naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben tegen de activiteit. Daarbij moet de aanvrager voorafgaand aan het nemen van het besluit over de toe te passen procedure een zienswijze kunnen indienen over het toepassen van de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

2. Beperken van de categorieën waarover geadviseerd moet worden

De gemeenteraad kan de keuze maken om niet over alle vergunningaanvragen te adviseren, maar bijvoorbeeld enkel over politiek en/of maatschappelijk gevoelige initiatieven. Zijn invloed op de besluitvorming wordt daardoor ingeperkt, maar dat past goed binnen het doel van de Omgevingswet om besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker te laten verlopen. Daarnaast is het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag. Een te ruime invulling van de adviesbevoegdheid kan leiden tot een verkapte verschuiving van bevoegdheden, hetgeen niet wenselijk is. Uiteindelijk voert het college immers het beleid van de raad uit en stelt de raad het beleid vast en controleert hij of het juist wordt uitgevoerd (dualisme). Als de raad indirect zijn eigen beleid gaat uitvoeren, wie controleert dan nog of de uitvoering juist is?

3. Aanpassen werkwijze

De gemeenteraad kan er ook voor kiezen om haar werkwijze dusdanig aan te passen dat deze beter geïntegreerd kan worden in de vergunningprocedure. Zo zou de vergaderfrequentie kunnen worden opgevoerd ten behoeve van de advisering over vergunningaanvragen waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. Ook zou ervoor gekozen kunnen worden om bijvoorbeeld tweewekelijks een extra raadsvergadering in te voeren waar alleen de adviezen voor de vergunningaanvragen worden behandeld en geen andere onderwerpen. Daarnaast zou de aanlevertermijn voor vergaderstukken kunnen worden verkort.

Conclusie Concluderend kan gesteld worden dat het adviesrecht van de gemeenteraad over vergunningaanvragen voor het afwijken van het omgevingsplan tijdige vergunningverlening (of weigering) in gevaar kan brengen. De gemeenteraad heeft echter een aantal mogelijkheden om dit negatieve effect te beperken.

In onze kennisbank [Schulinck Omgevingsrecht](https://www.schulinck.nl/kennisbanken/schulinckomgevingsrecht/) (Fried: zie: <https://www.schulinck.nl/kennisbanken/schulinckomgevingsrecht/>) zal op termijn een thema worden gewijd aan het adviesrecht van de gemeenteraad. Hiermee helpen we je op weg als je hierover vragen hebt. Voor hulp bij een concrete casus biedt onze helpdesk uitkomst! Als je geen abonnement hebt op onze kennisbank en dus geen gebruik kunt maken van onze helpdesk, dan kunnen wij je van dienst zijn via een consultancy-opdracht.

8) In het verleden kregen we vaak zomaar een nieuwe hulpverlener

Eigen Kracht Centrale 7 juli 2022

Overdracht naar een nieuwe jeugdbeschermer

Het gebeurt regelmatig dat beroepskrachten die betrokken zijn bij een Eigen Kracht-conferentie van baan veranderen. Een jeugdbeschermer had een Eigen Kracht-conferentie aangevraagd voor een gezin bestaande uit een vader, een moeder en twee kinderen. Er waren zorgen over de kinderen omdat de moeder depressief was en er thuis veel spanningen waren. De Eigen Kracht-coördinator was gestart met de voorbereidingen en er bleken familieleden en vrienden die wilden meedenken over een plan. "De jeugdbeschermer had voorwaarden gesteld aan het plan en die ook besproken met de beide ouders tijdens de voorbereiding," vertelt mijn collega. "En toen vertelde ze dat ze een andere baan had gevonden en haar werk zou overdragen."

Dubbel "Dat gebeurt natuurlijk vaker en soms is dat voor een gezin moeilijk," vervolgt mijn collega. "Deze jeugdbeschermer droeg alles zo goed over, dat het helemaal geen probleem was. Ik merkte daardoor hoe belangrijk dit is. Ze heeft alles doorgesproken met zowel het gezin als haar opvolger. Ze nam hier de tijd voor en luisterde naar wat iedereen nodig had." De moeder: "Gelukkig hoefden we ons verhaal niet helemaal opnieuw te vertellen en alles dubbel te doen. Dat is ons al zo vaak overkomen bij wisselingen. Nu liep alles soepel door. Wij konden doorgaan met de voorbereidingen. Dat vroeg echt onze aandacht, want het was niet makkelijk mensen te vragen voor de bijeenkomst."

Serius "In het verleden kregen we vaak zomaar een nieuwe hulpverlener," aldus de moeder. "Dat voelde alsof er niet naar ons geluisterd werd en het er niet toe deed wat wij vonden. Nu werden we heel serieus genomen. We voelden daardoor vertrouwen en dat hielp om meer te durven." Er kwamen twaalf mensen naar de bijeenkomst. In het eerste deel vertelde de nieuwe jeugdbeschermer aan welke voorwaarden voor de veiligheid van de kinderen het plan moest voldoen. De moeder: "Ze vertelde het heel duidelijk en natuurlijk. Ze gaf ons ook steun en wist precies waar het over ging. Dat was voor alle aanwezigen belangrijk. Ik sta op een wachtlijst voor professionele hulp voor mezelf, maar ik krijg vanaf nu hulp van mijn zus, zwager en twee goede vriendinnen. Twee buurmannen gaan sporten met mijn man en de buurvrouwen gaan oppassen en komen koffiedrinken. De kinderen gaan logeren bij mijn schoonouders, zodat wij ook tijd voor onszelf krijgen. Ik voel echt steun en zie een lichtpuntje."

Een sterk verhaal op vrijdag

Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.

*Ik wens u en de uwen veel verbinding en een prettig weekend,
Hedda van Lieshout*

9) Petitie tegen huizenbouw op Vlietland

Leidsch Dagblad 10 juli 2022

Massale steun voor: 'Dit gaat totaal voorbij aan problemen op gebied van klimaat, wonen en stikstof'

Erna Straatsma 10 juli 2022 VOORSCHOTEN Een Voorschotense petitie tegen de komst van 222 recreatiewoningen in recreatiegebied Vlietland krijgt massale steun. Sinds vrijdagavond is het protest meer dan 5.000 keer ondertekend.

'Burgerinitiatief Voorschoten' is de handtekeningenactie begonnen. De naam Caroline Verhoef prijkt onder de petitie, die sinds 7 juli online staat. (Fried: zie: <https://petities.nl/petitions/houd-vlietland-groen-en-open-voor-iedereen?locale=nl>)

De ondertekenaars willen Vlietland 'open en groen' houden. Ze verzetten zich tegen de aanpassing van een bestemmingsplan dat de komst van vakantiehuisen mogelijk moet maken. De gemeente Leidschendam-Voorburg moet daar niet mee instemmen, vinden ze. 'Het plan gaat totaal voorbij aan de maatschappelijke problemen op het gebied van klimaat, wonen en stikstof'.

Vlietland heeft ook al moeten inleveren voor de komst van de Rijnlandroute, zegt het Burgerinitiatief. 'En zou nu nog verder moeten wijken in het belang van (buitenlandse) toeristen en beleggers'. Het recreatiegebied langs de A4 moet vooral bedoeld blijven voor dagrecreatie, vinden de ondertekenaars van de petitie. Een 'omheind vakantiepark' is niet wenselijk.

„Het hoofdgevaar is dat ons weer een stuk leefruimte wordt afgepakt”, zegt Hiltje Haasjes namens het Burgerinitiatief Voorschoten. „Ter grootte van vier voetbalvelden.”

Dutch Lake Het bouwplan voor 222 vakantiehuisen aan de noordkant van Vlietland, is afkomstig van projectontwikkelaars van Kondor Wessels Vastgoed en DGI Ventures. Zij willen na de zomer beginnen met de verkoop van kavels en huizen op een 22 hectare stuk land. Het plan draagt de naam Dutch Lake Residence. De woningen variëren van klein (60 vierkante meter) tot groot (120 vierkante meter). Elke woning heeft een aanlegsteiger.

Bart Carpentier Alting, directeur van de Vlietland bv, is 'erg blij' met de komst van de recreatiewoningen, zo vertelde hij vorig jaar in een filmpje dat op Youtube staat. Tegenover de Voorschotense Krant verklaarde hij onlangs dat huizenbouw al in 2010 is goedgekeurd door de Raad van State. „Waar partijen nu op reageren, is een relatief klein wijziging van het bestemmingsplan dat al in 2010 is goedgekeurd.” Toevoeging van water in het gebied - 2,7 hectare - vergroot volgens de directeur juist de natuurwaarde van het gebied.

Megalomaan Ook vanuit Leiden komt verzet tegen het bouwplan. Zes families die aan de Vlietweg wonen, verenigd onder de naam Buren van Vlietland, spreken over 'megalomane beleggingsobjecten voor de happy few.' (Fried: zie: https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20220707_8533160)Ze hebben een bezwaarschrift ingediend tegen de, voor bouwen benodigde, wijziging van het bestemmingsplan voor Vlietland.

10) In 2030 geen enkele jongere nog 'gesloten' in de jeugdzorg

Binnenlands Bestuur 11 juli 2022

Van Ooijen worstelt met gesloten jeugdzorg

De staatssecretaris overweegt wetswijziging om vrijheidsbeperkende maatregelen ook mogelijk te maken in kleinschalige voorzieningen.

Staatssecretaris Van Ooijen (VWS, ChristenUnie) streeft ernaar dat in 2030 geen enkele jongere nog 'gesloten' in de jeugdzorg zit. Tegelijkertijd onderzoekt hij mogelijkheden om ook in de nieuwe kleinschalige voorzieningen vrijheidsbeperkende maatregelen te kunnen nemen.

Nul In een persbericht laat het ministerie van VWS vrijdag weten dat het kabinet 'de beweging in gang wil zetten naar nul gesloten plaatsingen in 2030'. De huidige grootschalige locaties voor gesloten jeugdzorg worden vervangen door kleinschalige plekken die 'midden in de samenleving' liggen.

Loverboy 'Deze drastische hervormingen zijn nodig om de beste, liefdevolle en menswaardige zorg voor jeugdigen te kunnen bieden', aldus Van Ooijen die ook aangeeft dat hij worstelt met de verandering van gesloten naar open jeugdzorg voor jongeren met zeer complexe problemen. 'Er is ook wel sprake van een dilemma. In sommige gevallen zijn vrijheidsbeperkende maatregelen nodig. Voorbeelden zijn ernstig agressief gedrag of wegloopgedrag bij loverboyproblematiek.'

Wetswijziging In het persbericht houdt de staatssecretaris dan ook flink wat slagen om de arm. Zo wil hij in 2030 'zo dicht mogelijk' bij het doel zijn van 'nul plaatsingen'. Opvallend is dat hij tegelijkertijd onderzoekt of vrijheidsbepurende maatregelen óók mogelijk zijn in de nieuwe kleinschalige, open opvangplekken - indien nodig met een wetswijziging.

Pooier Hiermee wil hij voorkomen dat een jongeren toch weer naar volkomen gesloten instelling moet, zo laat hij vrijdag weten in de Volkskrant. 'Als een jongere met wie het goed gaat bijvoorbeeld toch weer in contact komt met een fout type als een pooier, zou je dat contact willen voorkomen. Zo wordt de scheidslijn tussen open en gesloten minder streng.'

Julie Wevers

11) Aanzienlijke versnelling van de stijging van de zeespiegel langs de Nederlandse kust

Leidsch Dagblad 11 juli 2022

De zeespiegelstijging gaat sneller dan verwacht. Wat betekent dat voor Noord- en Zuid-Holland?

Monique van der Voort 11 juli 2022 LEIDEN De TU Delft constateert een versnelling van de zeespiegelstijging en ook het KNMI stelde de berekeningen eerder al bij. Wat betekent dit voor onder zeeniveau gelegen provincies als Noord- en Zuid-Holland?

Onderzoekers van de Technische Universiteit (TU) Delft hebben voor het eerst een aanzienlijke versnelling geconstateerd van de stijging van de zeespiegel langs de Nederlandse kust. Dat blijkt uit metingen van de Nederlandse getijdenstations langs de Noordzee. Dat wereldwijd de zeespiegelstijging versnelt door opwarming van de aarde is al langer bekend. Nieuw is dat wetenschappers het nu in Nederlandse metingen ook terugzien.

Wel zijn er tussen de meetstations grote verschillen. Zo stijgt de zeespiegel in de Waddenzee twee keer zo snel als elders. Slecht nieuws voor West-Nederland. Want doordat Noord- en Zuid-Holland grotendeels onder zeeniveau liggen, zal een sterke zeespiegelstijging een bedreiging vormen. En die wordt nog eens versterkt doordat we in Nederland ook met bodemdaling te maken hebben.

IJskap In aansluiting op bevindingen van het IPCC, het VN-panel van klimaatwetenschappers, kwam het KNMI vorig jaar met een rapport naar buiten waarin de berekende stijging van de zeespiegel naar boven is bijgesteld.

Zij voorspelt dat als we de uitstoot van broeikasgassen niet verminderen, de zeespiegel voor de Nederlandse kust rond 2100 kan stijgen met 1,2 meter ten opzichte van begin deze eeuw. En als het smelten van de Antarctische IJskap op de Zuidpool sneller gaat dan nu wordt aangenomen, kunnen we zelfs op 2 meter stijging uitkomen. In 2014 kwam het KNMI nog met een maximale stijging van 1 meter.

Gaat de zeespiegelstijging sneller dan verwacht, dan bereiken we eerder het punt waarop delen van onze provincie onder water lopen. De vraag is of Noord- en Zuid-Hollanders zich zorgen moeten maken. Sybren Drijfhout van het KNMI: „Ik durf met 99 procent zekerheid te zeggen dat er tot 2050 nog niet zoveel aan de hand is. Maar de kans dat Noord-Holland in 2200 of 2300 in zee is verdwenen, die bestaat. Want de grote versnelling komt pas later. Tot 2100 is er naar mijn mening geen reden voor paniek. Het Deltaplan is erop gericht 1 meter zeespiegelstijging aan te kunnen. Maar mocht de stijging ergens tussen de 1 of 2 meter uitkomen, dan zijn aanpassingen waarschijnlijk wel te doen.” „Waar meer zorgen over zouden moeten zijn, is heftige regenval in lagergelegen gebieden. Als de regenbuien waarmee Limburg vorige zomer te maken kreeg op Amsterdam waren gevallen, was er een heel groot probleem geweest. Dat had de waterhuishouding waarschijnlijk niet kunnen verwerken. Dan was misschien ook de elektriciteit uitgevallen. Dat had voor veel problemen gezorgd. Het onderzoek hiernaar staat nog in de kinderschoenen.”

Huizenmarkt Onlangs presenteerde kennisinstituut Deltares de resultaten van een vierjarig onderzoek naar sociaal-economische omslagpunten door klimaatverandering. Daaruit blijkt dat een steeds sneller stijgende zeespiegel kan leiden tot een verslechtering van het Nederlandse investeringsklimaat, het instorten van de huizenmarkt of een grootschalige verstoring van het wegennetwerk door overstromingen. Zonder aanpassing zal dit zeer grote gevolgen hebben voor kustgebieden. Maar ook wanneer die wel zal plaatsvinden, zullen deze gebieden ingrijpend veranderen, aldus de wetenschappers. De onderzoekers zijn van mening dat we veel ellende kunnen voorkomen door nu al te beginnen met aanpassingen.

Drijfhout: „Het idee dat je niet overal meer kunt bouwen, is nog niet goed doorgedrongen tot veel mensen die hierover gaan. En dan heb ik het niet alleen over bestuurders, maar ook over de bouwsector. We moeten dat leren beseffen en ernaar gaan handelen als het gaat om woningbouw en de aanleg van grootschalige infrastructuur.”

Amsterdam „Op de lange termijn is het onwaarschijnlijk dat we Nederland in zijn huidige omvang kunnen behouden. Want over een paar honderd tot duizend jaar kan er wel tien meter zeespiegelstijging bijkomen. Misschien dat we dan de provincies Noord- en Zuid-Holland moeten prijsgeven en Amsterdam als een ommuurd eilandje kunnen behouden.”

12) Zo'n 80 duizend patiënten wachten op geestelijke gezondheidszorg

Zorgvisie 12 juli 2022

Helder: Ggz-aanbieders moeten wachtenden doorsturen naar concurrent

Zo'n 80 duizend patiënten wachten op geestelijke gezondheidszorg. Dat is minder dan een half jaar geleden, maar de wachttijd wordt niet voor iedereen korter. De norm voor een eerste gesprek wordt juist steeds vaker overschreden. Minister Helder wijst de grote organisaties in de ggz op hun verantwoordelijkheid.

De zogeheten treeknorm voor een intakegesprek is 14 weken. Steeds meer mensen met een psychische hulpvraag wachten dus nog langer. Dat is zowel te zien in de absolute aantallen als in het percentage van het totaal aantal mensen dat wacht op zorg. Dat percentage is gestegen van 55 procent naar 64 procent.

Dubbelingen In januari (Fried: zie: https://www.skiper.nl/uitgelicht/aantal-wachtenden-in-de-ggz-85-000/?_ga=2.199550185.658901899.1663242528-163144469.1663084158) was nog onduidelijk hoeveel van de toen 85.000 wachtenden dubbel geteld waren. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de laatste maanden geprobeerd om die dubbelingen eruit te halen. Zij komen tot de conclusie dat een op de vijf wachtenden op meerdere wachtlijsten staat. De meeste van deze mensen staan op twee wachtlijsten (80 procent). Een klein deel van deze groep (15 procent) heeft zich bij drie ggz-instellingen aangemeld.

‘Voorkeurswachtenden’ Als het gaat om wachtenden spreken zorgaanbieders en zorgverzekeraars vaak over ‘voorkeurswachtenden’. Dit zijn mensen die expliciet voor een bepaalde zorgaanbieder hebben gekozen voor een bepaalde aanbieder. Uit het onderzoek van de NZa blijkt dat dit maar een hele kleine groep is. ‘Het overgrote deel van de wachtenden ervaart hun wachten niet als vrijwillig of bewuste keuze, ze zijn simpelweg niet (voldoende) op de hoogte van mogelijke alternatieven.’

In andere woorden: patiënten die hulp nodig hebben voor hun angsten, psychose of depressie weten niet dat als ze hun zorgverzekeraar kunnen bellen als de zorg die ze nodig hebben te lang duurt. Sterker nog, de meeste huisartsen weten dit niet en veel zorgaanbieders ook niet.

Samenwerken en concurreren Minister Helder wil dat er veel meer aan wachtlijstbemiddeling wordt gedaan. Ze spreekt hier zowel zorgverzekeraars als zorgaanbieders op

aan. Ze roept alle partijen op om samen te werken en actief deel te nemen aan overlegtafels waarin patiënten in theorie herverdeeld moeten worden in de regio. Zorgaanbieders moeten patiënten op hun wachtlijst 'actief wijzen op zorgbemiddeling'. Helder heeft de NZa opdracht gegeven om erop toe te zien dat zorgaanbieders patiënten actief naar concurrenten gaan sturen. De vraag rijst in hoeverre dit effectief zal hebben in een systeem dat formeel nog steeds gebaseerd is op marktwerking.

Transfertafels Maandag publiceerde de werkgroep Wachtlijsten de monitor '[toegankelijkheid en wachttijden ggz](https://wegvandewachtlijst.nl/monitor-toegankelijkheid-en-wachttijden-ggz-eerste-helft-2022)'. (Fried: zie: <https://wegvandewachtlijst.nl/monitor-toegankelijkheid-en-wachttijden-ggz-eerste-helft-2022>) Daarin staat per regio beschreven hoe het gaat met de wachttijden, de organisatie van de regionale taskforce, transfermechanismen en doorzettingsmacht. De rapportage laat zien dat de organisatiegraad van de transfertafels over de hele linie achteruit is gegaan; minder regio's hebben transfermechanismen die aan alle criteria voldoen. Maar deze monitor laat niet zien of regio's erin slagen om cliënten daadwerkelijk tijdig passende zorg te geven door cliënten naar andere zorgverleners door te verwijzen.

Toekomst Minister Helder zou voor de zomer met een toekomstvisie voor de ggz komen. Die komt in deze laatste brief van de minister voor het reces nog niet aan bod. Wel is ze bezig om afspraken te maken met het veld, ook in het licht van het Integraal Zorgakkoord, zo laat de minister weten. Woordvoerders van VWS benadrukken dat het IZA niet hetzelfde is het de toekomstagenda ggz, maar de minister noemt deze twee steevast in één adem.

Sterre ten Houte de Lange Redacteur bij Skipr, Zorgvisie en Qruux. Speciale aandachtsgebieden: jeugdzorg, ggz, gehandicaptenzorg, ouderenzorg, personeelsbeleid en zorgtechnologie.

13) Snel neerzetten van tijdelijke woningen voor gemeenten vaak minder makkelijk dan gedacht

Binnenlands Bestuur 12 juli 2022

Gemeenten blijven worstelen met hun flexbouw

Het snel neerzetten van tijdelijke woningen blijkt voor gemeenten vaak veel minder makkelijk dan gedacht.

Personeelsgebrek en een grote investeringsonzekerheid belemmeren gemeenten bij de ontwikkeling van flexibele woonprojecten. Die komen daardoor niet snel, of zelfs helemaal niet van de grond, concludeert het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in een verkennende studie.

Minder dan de helft Met de oplevering van flexwoningen hopen gemeenten versneld bij te dragen aan het verminderen van de woningnood. Voor de tijdelijke woningen hoeft een minder uitgebreid vergunningentraject te worden doorlopen. Minister Hugo de Jonge (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) wil dat er jaarlijks 15.000 flexwoningen worden bijgebouwd voor urgent woningzoekenden. Maar in het laatste peiljaar 2020 bleef het aantal op minder dan de helft steken: 7.000.

Belemmeringen Volgens het PBL doet zich in de praktijk een aantal hardnekkige belemmeringen voor. Zo kan het veel tijd en moeite kosten om een geschikte locatie te vinden en moeten eenmaal opgeleverde woningen soms lang wachten op water- en elektra-aansluitingen. Daarnaast is het rendement van flexwoningen voor investeerders onzeker. Het is vaak niet duidelijk wat de verwachte levensduur van de woningen is, en of ze verplaatst kunnen worden en waarnaartoe. Dat maakt het moeilijk om noodzakelijke investeerders te vinden.

Beperkte capaciteit Ook de beperkte personele capaciteit bij gemeenten en corporaties kan volgens het PBL een probleem vormen. De inzet van mensen bij de realisatie van tijdelijke projecten zou ten koste kunnen gaan van de tijd en aandacht die nodig is voor de realisatie van permanente woningbouw. Verder brengt de verhuur en het beheer van eenmaal opgeleverde de flexwoningen

relatief veel werk met zich mee: ze kennen een hoge mutatiegraad en worden vaak bewoond door kwetsbare doelgroepen.

Gemeenten en verhuurders rekken de exploitatietermijn voor flexwoningen verder op

Exploitatietermijn Het PBL ziet dat gemeenten en verhuurders al op die problemen inspelen door de exploitatietermijn voor flexwoningen verder op te rekken waarmee investeerders makkelijker over de streep kunnen worden getrokken. Ook zetten ze bij specifieke doelgroepen als statushouders en de uitstroom van de geestelijke gezondheidszorg budgetten uit het sociaal domein in om de businesscase rond te krijgen.

Structurele aandacht Volgens de onderzoekers kunnen dergelijke kortetermijnoplossingen eraan bijdragen dat een flexproject toch van de grond komt. 'Maar belangrijk is te realiseren dat flexwoningen en hun bewoners ook na de bouw om structurele aandacht vragen', stellen de onderzoekers.

Marktontwikkeling Volgens het PBL kan door 'marktontwikkeling van het product flexwoning' de vraag en het aanbod beter op elkaar aansluiten. Bijvoorbeeld door terugkoopgaranties af te geven en hergebruik van onderdelen van flexwoningen makkelijker te maken. Verder zou moeten worden geaccepteerd dat flexwoonprojecten zonder financiële inspanning van de (lokale) overheid niet haalbaar zijn. 'Tegelijkertijd dragen deze projecten vaak bij aan de oplossing van belangrijke problemen. Voer daarom het gesprek over de subsidiëring van flexwoonprojecten.'

Breder toegepast Daarnaast zouden flexwoningen als tijdelijke oplossing breder moeten worden toegepast, met minder nadruk op kwetsbare doelgroepen. Om zo (verdere) stigmatisering van het concept te voorkomen.

Martin Hendriksma is sinds 2017 redacteur ruimte en milieu bij Binnenlands Bestuur. Hij publiceerde daarnaast boeken over onder meer de rivier de Rijn en de Nederlandse kust.

14) Grote zorgen over de (voorgenomen) bouw van vakantiehuisjes in recreatiegebied Vlietland

Leidsch Dagblad 12 juli 2022

Wat heeft Leiden eigenlijk kunnen meebeslissen over plannen vakantiepark Vlietland? PvdD en GL stellen vragen aan stadsbestuur over bouw 222 vakantiehuisen.

Gertjan van Geen 12 juli 2022 LEIDEN Hoewel het niet op Leids grondgebied is, maken de lokale afdelingen van Partij voor de Dieren en GroenLinks zich grote zorgen over de gevolgen van de (voorgenomen) bouw van vakantiehuisjes in de natuur van recreatiegebied Vlietland.

Het bouwplan voor 222 vakantiehuisen aan de noordkant van Vlietland, is afkomstig van projectontwikkelaars Kondor Wessels Vastgoed en DGI Ventures. Zij willen na de zomer beginnen met de verkoop van kavels en huizen op een 22 hectare groot stuk land. Het plan draagt de naam Dutch Lake Residence. De woningen variëren van klein (60 vierkante meter) tot groot (120 vierkante meter). Elke woning heeft een aanlegsteiger. Vlietland behoort tot de gemeente Leidschendam-Voorburg, maar grenst aan Leiden.

Verzet Tegen het plan is al flink veel verzet gerezen. Een groep Leidenaars die zich de Buren van Vlietland noemt, heeft een bezwaarschrift ingediend tegen de, voor bouwen benodigde, wijziging van het bestemmingsplan voor Vlietland. Onder de noemer 'Burgerinitiatief Voorschoten', een andere buurgemeente, is een handtekeningenactie tegen de plannen online gekomen, die al meer dan 6000 keer is ondertekend.

Laura Delver, Martine van Schaik (beiden Partij voor de Dieren) en Emma van Bree (GroenLinks) zien er aanleiding in om het Leidse college van burgemeester en wethouders schriftelijke vragen te

stellen Zij stellen dat er 'mogelijk duizenden bomen en struiken moeten worden gekapt voor het nieuw aan te leggen recreatiepark Vlietland'.

Invloed Hoewel de vakantiehuizen niet op Leids grondgebied staan, heeft de komst van het recreatiepark directe invloed op de Leidse inwoners (zowel mens als dier), zeggen de drie. 'Veel Leidenaars en andere inwoners van de Leidse regio genieten van de groene omgeving. Bovendien heeft het natuurgebied een positieve impact op het woon- en leefklimaat en op de luchtkwaliteit'. Ze achten het aannemelijk dat minder groen overblijft. 'Naast Leidenaars worden ook de dieren de dupe van de grootschalige kap. In het gebied leven broedvogels zoals de buizerd, sperwer en de havik. Vogels die een groot bosgebied nodig hebben om zich blijvend te vestigen'.

De drie zien het als ingrijpende ontwikkelingen. Ze vragen zich af of er wel enig overleg is geweest met Leiden, en zo ja, hoe het stadsbestuur dat dan ervaren heeft. Zij vragen de gemeente bij Leidschendam-Voorburg en de provincie erop aan te dringen het plan voor Vlietland in zijn geheel te heroverwegen. Daarbij moet het behoud van natuur, rust en ruimte het uitgangspunt zijn. Tevens willen zij dat Leiden en Voorschoten sterker worden betrokken bij eventuele planvorming voor heel Vlietland.

15) project A4 Burgerveen - N14 staat niet op de prioriteitenlijst met stikstofgevoelige projecten

Email Henk van Tol: Rijkswaterstaat 12 juli 2022

Project stopt: voorlopig geen uitbreiding A4 Burgerveen - N14

Het project A4 Burgerveen - N14 staat niet op de prioriteitenlijst met stikstofgevoelige (vaar)wegenprojecten die minister Harbers en staatssecretaris Heijnen van Infrastructuur en Waterstaat onlangs aan de Tweede Kamer hebben gestuurd. Het project is voorlopig gestopt.

Wat betekent dat voor het project, de omwonenden en andere betrokkenen? 'Na een periode van veel onzekerheid is het fijn dat er nu in ieder geval duidelijkheid is. Al is dit niet de duidelijkheid waarop we hadden gehoopt', vertelt projectmanager Sandra van Weyenberg-Quik. 'We weten nu waar we aan toe zijn: het project stopt voorlopig. De komende weken rond het projectteam dat aan de uitbreiding van de A4 Burgerveen - N14 werkt – zo'n 80 tot 100 mensen – zijn werkzaamheden af.'

Status vastleggen Het project wordt in principe niet eerder dan 2025 weer opgestart. Daarom worden contacten en contracten de komende tijd afgebouwd en afgesloten/bevroren. Ook legt het projectteam de status van bijvoorbeeld de lopende effectonderzoeken zo goed mogelijk vast. 'Een foto maken van het werk dat we tot nu toe hebben gedaan', noemt Van Weyenberg-Quik dat. Als het project in de toekomst opnieuw wordt opgestart, kan een nieuw team daarmee verder.

'Voor sommige onderwerpen kunnen we een conceptrapport opleveren, voor andere thema's kunnen we alleen opleveren wat de huidige stand van zaken is: daar hebben we niet genoeg tijd meer voor.'

De informatie uit het ene onderzoek is overigens straks beter te gebruiken dan het andere. Dat heeft onder andere te maken met het onderzoeksthema, legt Van Weyenberg-Quik uit. 'Bij een archeologieonderzoek heb je met minder verandering te maken dan met een onderzoek naar natuur of geluid. Wat voor dieren lopen er rond in de omgeving, welke planten groeien er? Dat kan in een paar jaar tijd best veranderen. Daar moet je straks toch opnieuw onderzoek naar doen.'

Jaren later aan de slag En wat betekent het uitstel concreet voor de weggebruiker?

'Uiteindelijk gaat het langer duren voor we op dit traject aan de slag kunnen. Voorlopig worden er dus geen structurele verbeteringen doorgevoerd voor de doorstroming en de verkeersveiligheid op dit deel van de A4', zegt Van Weyenberg-Quik. 'Voor omwonenden betekent dit aan de andere kant

dat de bouwhinder ook later is. Maar de 2 grootste knelpunten op het traject, bij het Ringvaartaquaduct en de verdiepte ligging bij Leiden, blijven voorlopig ook bestaan.' Ze kan zich voorstellen dat het uitstel voor omwonenden ook wel een dubbel gevoel geeft. 'Tegelijkertijd hebben zij al veel gesprekken gevoerd en uitgebreid hun verhaal gedaan. Die gesprekken stoppen nu voorlopig. Straks moet dat opnieuw en dat kan zorgen voor extra onzekerheid. Het duurt langer voor omwonenden weten waar ze aan toe zijn.' Toch is 1 ding vrij zeker: de A4 tussen knooppunt Burgerveen en de N14 gaat in de toekomst verbreed worden, maar besluitvorming hierover zal zoals het nu staat niet voor 2025 plaatsvinden.

Positief terugkijken Het werk gaat dus de koelkast in. Dat is natuurlijk jammer, vindt Van Weyenberg-Quik, die bijna vijf jaar aan het project heeft gewerkt. Toch kijkt ze met een positieve blik terug op het project A4 Burgerveen - N14. 'Dat komt ook door de open en constructieve houding van het team en de stakeholders waarmee ik heb samengewerkt. Natuurlijk zijn er verschillende belangen, maar we hebben daarover altijd het goede gesprek gevoerd. Ik hoop dat een nieuw projectteam dit project straks met diezelfde positieve insteek weer oppakt. Dat is ook de tip die ik hen wil meegeven: je kunt niet iedereen tevredenstellen, maar begin bij het goede gesprek om te kijken wat er wel kan. Met collega's, met overheden en met omwonenden.'

Meer informatie Heeft u nog vragen naar aanleiding van dit nieuwsbericht? U kunt tot 15 augustus 2022 met vragen en opmerkingen terecht bij het projectteam door een e-mail te sturen naar: A4-Burgerveen-N14@RWS.nl Daarna kunt u contact opnemen met de Landelijke Informatielijn van Rijkswaterstaat: 0800 - 8002 (gratis).

16) Bouwen voor mensen met dementie: hoognodig én het loont

Alzheimer Nederland 12 juli 2022

Alzheimer Nederland overhandigt businesscase Dementievriendelijk wonen aan minister Conny Helder

Bouwen voor mensen met dementie: hoognodig én het loont

Dementie is een snelgroeiende ziekte, 1 op de 5 mensen krijgt dementie en de meeste mensen met dementie wonen zelfstandig thuis en willen dat ook graag. Vaak is deze woning niet geschikt om thuis te blijven wonen als de ziekte vordert. Tegelijkertijd is verhuizing naar een verpleeghuis vaak nog niet nodig en bovendien een schrikbeeld. Een dementievriendelijke woning biedt hier een oplossing voor. Dit is haalbaar én realiseerbaar, zo blijkt uit de businesscase die Alzheimer Nederland heeft overhandigd aan minister Conny Helder.

In een dementievriendelijke woning (Fried: zie: <https://www.alzheimer-nederland.nl/standpunten/woonvormen-voor-mensen-met-dementie>) staan eigen regie, gezamenlijkheid, veiligheid en ondersteuning centraal. Je kan hier wonen met óf zonder verpleeghuisindicatie. Het is een plek waar mensen met dementie en hun naasten tijdig heen willen verhuizen.

Hogere kwaliteit van leven en meer zorgarme jaren Voor mensen met dementie en hun partner betekent het dat zij langer samen thuis kunnen blijven wonen, de kwaliteit van leven én het aantal zorgarme jaren omhoog gaat. Bovendien is er minder zorgpersoneel nodig en is het kosten neutraal, zo blijkt uit de doorrekening. Voor Lody die dementie heeft en zijn partner en mantelzorgster Cora zou een dementievriendelijke woning een uitkomst zijn. Het verpleeghuis is voor Lody het ergste wat er kan gebeuren en Cora ziet het als haar taak om een opname te voorkomen. "We zijn al zo lang samen. We willen niet ineens gescheiden worden. We komen erachter dat we ondersteuning en zorg nodig hebben om het thuis vol te houden. Ook de trap naar de slaapkamer is een uitdaging. Een traplift is wel een optie, maar moeilijk te organiseren. Een andere plek is voor ons eigenlijk handiger en veiliger, maar ja... waar ga je dan heen? Er is geen betaalbaar alternatief."

Maak alle seniorenwoningen dementievriendelijk Dementievriendelijk wonen is een integrale aanpak van wonen, welzijn, samenleving en zorg. De samenwerking tussen gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en woningcorporaties is nodig om mensen met dementie een geschikte woning te bieden. Alleen samen kunnen we dementievriendelijke woningen realiseren. De businesscase laat de maatschappelijke en financiële kant zien van dementievriendelijk wonen.

Dementievriendelijk wonen onderdeel toekomstbestendige zorg Deze week klont het startschot voor het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO). Dit programma moet ervoor zorgen dat de ouderenzorg ook in de toekomst blijft passen bij wat ouderen willen. En om ervoor te zorgen dat, gezien de grote schaarste aan personeel en de stijgende zorgvraag, de ouderenzorg ook in de toekomst goed georganiseerd kan worden. Alzheimer Nederland pleit voor het bouwen van 11.000 dementievriendelijke woningen per jaar.

Vraag de businesscase aan (Fried: zie: <https://www.alzheimer-nederland.nl/belangenbehartiging/standpunten/woonvormen-voor-mensen-met-dementie/businesscase-wonen-aanvragen>)

17) Mentale problemen van jongeren kunnen totaal verschillende oorzaken hebben

Binnenlands Bestuur 14 juli 2022

'Vraág kinderen waar ze mee zitten, dat is heel verhelderend'

Mentale problemen van jongeren kunnen totaal verschillende oorzaken hebben. Als gemeente moet je die volgens de Kinderombudsman goed kennen

Het geluk van kinderen staat onder druk, zeker sinds de coronacrisis. Lokale bestuurders kunnen daar iets aan doen. Wat? 'Dat kunnen ze het beste aan kinderen en jongeren zélf vragen', zegt Kinderombudsman Margrite Kalverboer.

Depressie Volgens een recente Kamerbrief (Fried: zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/10/kamerbrief-over-aanbieding-aanpak-mentale-gezondheid-van-ons-allemaal>) heeft één op de vijftien Nederlandse jongeren een depressie. 'Dit zijn 80.000 jongeren tussen de 13 en 18 jaar oud', aldus de brief van meerdere ministeries over de landelijke aanpak 'Mentale gezondheid: van ons allemaal'.

Slaapproblemen Eerder bleek uit een onderzoek van het Amsterdam UMC (Fried: zie: <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/1-op-de-7-nederlandse-jongeren-heeft-depressieve-klachten/>) dat één op de zeven Nederlandse jongeren kampt met depressieve gevoelens, vaak in combinatie met paniekaanvallen, slaapproblemen en dalende schoolprestaties.

Corona-pandemie Als een van de belangrijkste oorzaken van mentale problemen onder jongeren wordt vaak de prestatiedruk genoemd, vooral in het onderwijs. Vaststaat dat jongeren een forse mentale tik hebben gekregen door de corona-pandemie.

Overlijden naaste Uit de recent gepubliceerde *Gezondheidsmonitor Jeugd 2021* (Fried: zie: <https://www.monitorgezondheid.nl/gezondheidsmonitor-jeugd>) – een grootschalig onderzoek van het Netwerk GOR onder ruim 166.000 kinderen – blijkt dat middelbare scholieren zich in 2021 minder gelukkig voelden dan in 2019, het jaar voor de coronaperiode. Dit heeft te maken, zo geven deze jongeren aan, met ingrijpende ervaringen zoals een quarantaineperiode, een coronabesmetting of – veel ernstiger – het ernstig ziek worden of overlijden van een naaste.

Gemeentelijk beleid De mentale gezondheid van jeugdigen raakt gemeenten direct. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de jeugdzorg. En – in een latere levensfase – voor een geslaagde

'landing' in de samenleving, inclusief de arbeidsmarkt. Wat jongeren belangrijk vinden heeft ook vaak te maken met gemeentelijk beleid, zo blijkt uit de vorig jaar verschenen publicatie *SpeakUP* (Fried: zie:

<https://www.unicef.nl/system/attachments/attachments/000/000/032/original/Speakup-jongerenadvies-2021.pdf?1637135592>) van UNICEF Nederland.

Financiële problemen Zo willen jongeren van 13 tot 18 jaar bijvoorbeeld weten waar ze laagdrempelige hulp kunnen krijgen bij mentale of financiële problemen, óók zonder dat de hele 'professionele molen' dan meteen gaat draaien en ouders worden gewaarschuwd.

Kinderrechtenverdrag Wat kan de lokale overheid concreet doen om de mentale gezondheid van jongeren te verbeteren? 'Dat kunnen gemeenten het beste aan kinderen en jongeren zélf vragen', zegt Kinderombudsman Margrite Kalverboer. 'Om goed beleid te kunnen maken, moet je namelijk goed weten wat er onder kinderen speelt. Volgens het Kinderrechtenverdrag hebben ze ook het recht om gehoord te worden over belangrijke beslissingen die hun leven beïnvloeden.'

Nooit om mening gevraagd Jongeren geven echter aan dat gemeenten zelden naar hun mening vragen, zo blijkt uit een begin juli gepubliceerde *Unicef-peiling* (Fried: zie: <https://magazine.unicef.nl/nieuws/2022-07-04-jongeren-praten-graag-mee-in-hun-gemeente>) naar de participatie van jongeren bij gemeenten. Vier op de vijf jongeren zeggen dat zij het belangrijk vinden om hun mening te geven, driekwart is echter nog nooit om zijn mening gevraagd.

Deurwaarder Mentale problemen van jongeren kunnen totaal verschillende oorzaken hebben, als gemeente moet je die volgens Kalverboer goed kennen. 'Het maakt nogal uit of een jongere stress heeft doordat een deurwaarder elk moment zijn huis leeg kan komen halen, of doordat hij – van zichzelf én van zijn competitieve omgeving – op alle vlakken voortdurend moet presteren. Ga daarom met kinderen vanaf ongeveer 8 jaar in gesprek en vráág waar ze mee zitten, dat is altijd heel verhelderend.'

Jongerenraden Zorg daarbij wel voor een goede afspiegeling, onderstreept Kalverboer. 'Leden van gemeentelijke Jongerenplatforms en Jongerenraden staan vaak toch wat verder af van de problemen waarmee jeugdigen uit minder bevoorrechte gezinnen kampen. Leg kinderen daarom bijvoorbeeld liever een vraag van de gemeente voor via de wijkteams, of vraag scholen om de vraag mee te nemen tijdens de les burgerschap.'

Wereldwijd verschijnsel Mentale problemen onder jongeren is overigens geen typisch Nederlands verschijnsel, het speelt wereldwijd. Uit het eind 2021 verschenen UNICEF-onderzoek *The State of the World's Children 2021: On My Mind* (Fried: zie: <https://www.unicef.org/reports/state-worlds-children-2021>) blijkt dat negen miljoen Europese jongeren van 10 tot 19 jaar kampen met psychische problemen, vooral met angst en depressie. Een opvallende uitkomst is dat het percentage Nederlandse jongeren met een psychische aandoening relatief hoog is, namelijk achttien procent, tegen 16,3 gemiddeld in Europa.

Julie Wevers

18) Bijzondere bijstand voor levensonderhoud. Kan dat wel?

Schulinck 14 juli 2022

Beslag op artikel 12 Participatiewet Kan er beslag worden gelegd op de "bijzondere" bijstand voor levensonderhoud?

13 juli 2022 - mr. Juul Jeurissen **Bijzondere bijstand voor levensonderhoud. Kan dat wel? Dit lijkt tegenstrijdig. Kosten voor levensonderhoud zijn algemene kosten. Bijzondere bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden (artikel 35**

Participatiewet). Artikel 12 Participatiewet geeft de bevoegdheid om de lage jongerennorm aan te vullen. Dit kan als:

- de kosten van het levensonderhoud hoger zijn; én
- de jongere niet op de onderhoudsplicht van de ouders terug kan vallen.

In artikel 12 Participatiewet staat het begrip “bijzondere bijstand”. Dit heeft gevolgen voor de beslagpraktijk. In deze opinie bespreek ik de gevolgen voor de beslagpraktijk en geef ik een mogelijke oplossing.

Het beslagverbod Artikel 46 lid 2 Participatiewet is duidelijk.¹ Bijzondere bijstand is niet vatbaar voor beslag. Dit artikel is dwingend. Daarbij komt ook nog dat lid 4 luidt: “Elk beding, strijdig met dit artikel, is nietig.” Overduidelijk dus dat de wetgever niet wil dat er beslag kan worden gelegd op bijzondere bijstand.

Artikel 12 Participatiewet In artikel 12 Participatiewet is geregeld dat jongeren tussen de 18 en 21 jaar die geen beroep kunnen doen op hun ouders, recht hebben op bijzondere bijstand voor levensonderhoud. Dit kan als de jongerennorm te laag is voor de kosten die zij hebben. Bijvoorbeeld omdat zij zelfstandig wonen. De jongerennormen van artikel 20 Participatiewet zijn lager dan de normen voor 21 jaar en ouder. Dit zijn de normen voor de algemene bijstand voor levensonderhoud. Dat deze lager zijn, is een bewuste keuze van de wetgever.

Tot 21 jaar hebben de ouders namelijk een onderhoudsplicht.² Jongeren moeten daarom eerst bij hun ouders aankloppen. Kunnen zij niets doen? Bijvoorbeeld omdat hun eigen middelen ontoereikend zijn of het redelijkerwijs niet mogelijk is om de ouders aan te spreken?³ Pas dan kan een jongere aanspraak maken op een aanvulling van de algemene bijstand via artikel 12

Participatiewet.

Hier staat het dus eigenlijk al. Artikel 12 is een inkomensaanvulling voor de algemene kosten van het bestaan. Deze kosten vallen voor ieder ander persoon onder de algemene bijstand. Dus niet onder bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand is eigenlijk ook niet bedoeld voor deze kosten.

Bijzondere bijstand en artikel 12 Participatiewet

Wat is bijzondere bijstand? De uitleg van dit begrip staat in artikel 5 onderdeel d Participatiewet: “bijzondere bijstand: de bijstand, bedoeld in artikel 35 en de individuele inkomens toeslag, bedoeld in artikel 36;”. Ik merk op dat artikel 12 Participatiewet hier niet genoemd wordt. Dit terwijl artikel 12 Participatiewet wél spreekt over “bijzondere bijstand”. Deze artikelen lijken dus tegenstrijdig.

Waarom heeft de wetgever het niet gelaten bij artikel 18 lid 1 Participatiewet?

De rol van artikel 18 lid 1 Participatiewet Voor personen van 21 jaar of ouder kent de wet ook een oplossing als de bijstandsnorm te laag is. Namelijk afstemming via artikel 18 lid 1 Participatiewet. Via dit artikel kan het college de bijstand afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende. Deze bepaling kan gebruikt worden om de norm te verlagen, maar ook om te verhogen.⁴ Waarom heeft de wetgever het niet gelaten bij dit artikel? En nog vreemder, waarom is artikel 12 Participatiewet bijzondere bijstand?

Wel of geen beslag mogelijk? Is beslag nu wel of niet mogelijk? Er kan discussie bestaan over het antwoord op deze vraag, maar ik denk van niet. Uit een Kamerbrief uit 2019 volgt van wel: “Wij merken hierbij op dat indien de jongere bijstandsgerechtigd is en hij genoodzaakt is hogere kosten te maken, deze dan eventueel via bijzondere bijstand kunnen worden gedekt (artikel 12 Pw). Voor bijzondere bijstand geldt een beslagverbod waardoor deze bijdrage buiten het beslag blijft en aldus door de jongere voor specifieke extra kosten van levensonderhoud kan worden ingezet.”⁵

Wat is het probleem? Als iemand inkomen heeft uit arbeid of algemeen bijstand, dan is dit voor beslag vatbaar. Rekening houdend natuurlijk met de beslagvrije voet van 95% van de toepasselijke bijstandsnorm. De aanvulling via artikel 12 Participatiewet valt hier niet onder. Voor deze groep jongeren betekent dit dat er dus op maximaal 5% van de jongerennorm beslag kan worden gelegd. Dat is fors minder dan wanneer deze jongere zou werken. Daarbij komt ook nog dat

op het moment dat de jongere 21 jaar wordt het inkomen – dat in hoogte dus gelijk blijft – wel voor een groter deel voor beslag vatbaar is. Namelijk voor 5% van de ‘normale’ bijstandsnorm.

Versimpelen Participatiewet De Participatiewet moet simpeler en soepeler volgens de minister.⁶ Nu Den Haag toch bezig is met het aanpassen van de Participatiewet lijkt het mij handig om ook voor dit probleem een eenvoudiger ‘oplossing’ te geven. Een oplossing kan zijn om artikel 12 Participatiewet aan te laten sluiten bij artikel 18 lid 1 Participatiewet. Bijvoorbeeld: *Het college stelt het recht op algemene bijstand voor een persoon van 18, 19 of 20 jaar op een hoger bedrag vast dan waarin de bijstandsnorm voorziet voorzover zijn noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de bijstandsnorm en hij voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders, omdat:*

a. de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn; of

b. hij redelijkerwijs zijn onderhoudsrecht jegens zijn ouders niet te gelde kan maken.

Zo voorkom je dat het begrip “bijzondere bijstand” tot verwarring leidt én krijg je geen problemen met de definities uit artikel 5 Participatiewet.

¹ Zie ook artikel 475a lid 1 Rv

² Zie artikel 1:395a BW

³ Denk aan de situatie dat er geen contact meer is met de ouders.

⁴ Dit artikel wordt bijvoorbeeld gebruikt voor alleenstaande ouders die geen recht hebben op de ALO-kop, of wanneer toepassing van artikel 24 Pw leidt tot een te lage norm.

⁵ Kamerbrief TK 2018-2019, 24 515 nr. 468, p. 5, voetnoot 12.

⁶ Kamerbrief vervolgaanpak Participatiewet, 21 juni 2022, rijksoverheid.nl.

19) Er bleek dat ze bang waren dat als ze meer mensen betrokken, wij minder hulp zouden bieden

Eigen Kracht Centrale 15 juli 2022

Aannames en doorvragen

“Wat laten we ons toch vaak leiden door aannames,” zei een wijkverpleegkundige deze week tijdens een training. In de training gaat het over het groter maken van kringen rondom ouderen en het laten van regie bij die kringen. Dat laatste werd in deze groep meteen vertaald als ‘dus niet alles overnemen en even snel zelf doen’. In de drie dagdelen bespraken we enkele praktijksituaties. Een daarvan ging over een mevrouw die veel zorg nodig had. Het team was bezorgd over haar, omdat haar gezondheid achteruitging en ze haar eigenlijk niet alle zorg konden bieden. De dochter van de vrouw kwam vaak langs. “We hebben de vrouw gevraagd naar haar netwerk, maar ze zei dat ze verder niemand had. Ook de dochter zei dat zij de enige is die dit voor haar moeder kan doen.”

Redenen De groep dacht na wat ze zouden kunnen doen. Een collega vertelde over een andere dochter die soms kwam, een ander over twee buurvrouwen en zonen. De wijkverpleegkundige: “Ik was er echt van uitgegaan dat er niemand was.” Na de trainingsdag ging ze opnieuw het gesprek aan: “Ik zei dat wij de zorg blijven bieden die we kunnen geven, maar dat verbinding, meedenken en steun van het netwerk ook noodzakelijk is. Toen heb ik doorgevraagd. Er bleken inderdaad meer mensen te zijn. Bij iedereen die ze noemde, was wel een reden waarom die niet mee kon denken. De twee dochters hadden al jaren ruzie, de burens wisten niet dat het niet zo goed ging, de zonen waren erg druk.”

Én-én “Toen bleek ook dat ze bang waren dat als ze meer mensen betrokken, wij minder hulp zouden bieden. Kortom, dat steun van het netwerk in plaats van ons zou komen. Ook aannames bij hen dus. Daarna konden we alles open bespreken en durfden ze anderen erbij te vragen. Ze hebben

een avond gehouden met alle (schoon)kinderen en de buurvrouwen en maakten een bezoekschema. De zussen willen niets samendoen, maar wel elk iets met hun moeder. De buurvrouwen komen om en om koffiedrinken. De zonen gaan wat klussen doen. Iedereen steunt de dochter, zodat zij rust krijgt. Wij hebben verteld wat we wel en niet kunnen bieden en zij hebben daaromheen een mooi plan gemaakt. Heel bijzonder. Ik heb geleerd dat ik, ondanks allerlei aannames, moet blijven doorvragen.”

Trainingen op open inschrijving

Wilt u in uw werksituatie ook kringen vergroten en de regie bij de mensen zelf laten? Er staan weer trainingen op open inschrijving ingepland. De training 'Het faciliteren en organiseren van familiegroepsbijeenkomsten' wordt op 10 en 11 november van 9.30 tot 16.30 uur georganiseerd in Amersfoort. Deze training levert 13 accreditatiepunten op bij SKJ en bij Registerplein. Meer informatie: trainingen@eigen-kracht.nl.

Een sterk verhaal op vrijdag

Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.

*Ik wens u en de uwen veel verbinding en een prettig weekend,
Hedda van Lieshout*

20) Inning van de eigen bijdrage Wmo zonder dat hulp/ondersteuning wordt geboden

Google melding Wmo: Bollenstreek Omroep 16 juli 2022

Vragen over innen eigen bijdrage WMO

15 juli 2022 Teylingen – CDA Teylingen heeft schriftelijke vragen gesteld over de inning van de eigen bijdrage Wmo zonder dat hulp/ondersteuning wordt geboden.

Voor de geboden hulp door de gemeente wordt door het CAK een eigen bijdrage in rekening gebracht van € 19,- per maand. Een inwoner meldde al bijna 2 maanden geen hulp te hebben ontvangen, onder meer door personeelstekort. Door het CAK werd echter wel de eigen bijdrage geïnd.

Bovendien blijkt volgens het CDA dat cliënten soms niet eens te horen krijgen dat er geen hulp komt. De partij wil van B&W weten hoe vaak dit gebeurt en of met de hulpaanbieders hierover afspraken zijn gemaakt. Ook vragen ze wat het college gaat doen om onterechte inningen door het CAK in de toekomst te voorkomen.

21) Aanbesteding Leidse Regio: gevolg voor 120 mensen met woonbegeleiding

Google melding Wmo: Sleutelstad 16 juli 2022

Aanbesteding Leidse regio dwingt GGZ Rivierduinen tot afstoten cliënten

Leiden, 15 juli 2022 door Roeland van Wely **GGZ Rivierduinen moet van Leiden en de omliggende gemeenten kiezen tussen het leveren van generalistische zorg of het behoud van het leveren van specialistische zorg. Rivierduinen kiest voor het laatste. Dat betekent dat de 120 mensen die nu woonbegeleiding ontvangen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ergens anders zorg moeten krijgen.**

De gemeentes in de Leidse regio zijn op grond van de Wmo verantwoordelijk voor het ondersteunen van mensen met een beperking, wanneer zij zich niet meer zelfstandig kunnen redden in de samenleving, of wanneer zij onvoldoende mee kunnen doen. Deze hulp wordt uitbesteed aan zorginstellingen. In de regels voor de nieuwe aanbesteding van die zorg heeft Leiden bepaald dat zorginstellingen vanaf 1 januari 2023 zowel cliënten met makkelijke als moeilijke hulpvragen moeten helpen. Rivierduinen heeft er voor gekozen om niet met deze aanbesteding mee te doen.

Specialistische zorg “Rivierduinen is er voor de complexe doelgroep, voor de cliënten met moeilijke hulpvragen”, vertelt Erik Schensema, directeur bij GGZ Rivierduinen. “Daarvoor hebben we de mensen, de capaciteiten en de ervaring. We betalen het personeel ook op dat niveau. De gemeentes willen dat zorginstellingen naast specialistische zorg nu ook generalistische zorg gaan aanbieden.”

“In de huidige situatie wordt er nog onderscheid gemaakt tussen generalistische en gespecialiseerde ondersteuning. Beide aanbieders werden apart voor zowel de ene of ook de andere ondersteuning gecontracteerd. In de nieuwe aanbesteding wordt alles samengevoegd en moet een aanbieder alles bieden. Rivierduinen is echter niet van de minder complexe zorg. Dus we moesten scherpe keuzes maken.”

“Er zal een aantal cliënten zijn dat beter past bij een van onze samenwerkings- of ketenpartners. Het gaat om zo’n twintig cliënten die beschermd wonen en zo’n honderd cliënten die in hun eigen huis begeleiding krijgen vanuit de Wmo. Met gemeentes, de zorgpartijen die deze aanbesteding gewonnen hebben en vanaf 2023 deze zorg dus gaan aanbieden en de cliënten gaan we in gesprek om te zoeken naar een oplossing. Daarvoor hebben we anderhalf jaar de tijd”, vertelt Schensema.

Aanbesteding “Andere zorginstellingen in de regio leveren wel generalistische zorg. Maar dat past niet binnen de rol van Rivierduinen. Van hoe wij de zorg willen organiseren. We zien wel dat deze wijze van organiseren door gemeentes een maatschappelijke ontwikkeling is en we zoeken daarom de samenwerking, maar we denken ook dat er consequenties zitten aan dit beleid. Vanuit Rivierduinen en andere partners hebben we dit jaar onze zorgen geuit. De gemeentes lijken onze zorgen niet meegenomen te hebben in de aanbesteding.”

De aanbesteding van de Wmo door de Leidse regio betreft zowel begeleiding als dagbesteding. Daarnaast gaat het om vormen van beschermd wonen, ambulante woonbegeleiding en dagbesteding. De betrokken gemeentes zijn Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. Zij werken nauw samen op het terrein van de Wmo en hebben ervoor gekozen om vanuit financiële overwegingen samen bovengenoemde zorg aan te besteden en nieuwe overeenkomsten af te sluiten met zorginstellingen.

In gesprek “Op 15 augustus wordt definitief bekend welke zorginstellingen de aanbesteding gewonnen hebben. We zijn nu al met de zorginstellingen in gesprek,” aldus de directeur van Rivierduinen. “We zijn al onderaannemer voor dagbesteding. Voor de andere begeleidingsvormen denken we niet aan onderaannemerschap. Wellicht wil de gemeente met ons nog eens in gesprek. Financiële overwegingen hebben geen rol gespeeld bij de beslissing van GGZ Rivierduinen om niet mee te doen met deze aanbesteding in de Leidse regio.”

GGZ Rivierduinen is de grootste specialistische GGZ-aanbieder in de regio in Leiden, Duin- en Bollenstreek, Leidschendam, Zoetermeer, Alphen aan den Rijn en Gouda. Ze bieden specialistische psychiatrische zorg aan volwassenen, ouderen, kinderen en jongeren met ernstige, complexe psychische klachten waar een GGZ-specialist voor nodig is. Daarnaast werkt Rivierduinen aan preventie door middel van informatie, trainingen en online programma’s om te voorkomen dat iemand mentale problemen krijgt of dat deze erger worden. Rivierduinen bood in 2021 zorg aan 25.478 mensen.

22) Nederland gaat op de schop, want stikstof- en CO₂-uitstoot moet worden gereduceerd

Zorg+welzijn 17 juli 2022

Column: Reduceren van stikstof- en CO₂-uitstoot gaat niet lukken zonder het sociaal werk

Nederland gaat op de schop, want stikstof- en CO₂-uitstoot moet worden gereduceerd. Christine Kuiper, adviseur sociale innovatie bij Movisie, is ervan overtuigd dat die transitie niet lukken zonder het sociaal werk in te schakelen. Want wie heeft oog voor de psychosociale impact van dergelijke ingrepen? Juist!

Nederland gaat op de schop. Na decennialang gesteggel over stikstof en reductie van CO₂-uitstoot, lijkt dit kabinet eindelijk van plan maatregelen te treffen om de klimaat- als ecologische crisis te lijf te gaan. Dit is een forse transitie met veel impact op de levens van mensen.

Zo betekenen de nieuwe plannen van minister Hugo de Jonge dat verhuurders slecht geïsoleerde woningen vóór 2031 onder handen moeten nemen. Dat zijn er nogal wat: Nederland kent maar liefst 2,7 miljoen slecht geïsoleerde huizen. (Fried: zie: <https://natuurenmilieu.nl/nieuws-artikel/natuur-milieu-plaatst-27-miljoen-slecht-geïsoleerde-woningen-bij-tweede-kamer/>)

Daarnaast moet rond de Natura 2000-gebieden de stikstofuitstoot met meer dan 70 procent omlaag. Dat betekent dat pakweg dertig procent van de 50.000 boerenbedrijven in Nederland moet stoppen. Ik ben ervan overtuigd dat beide transitie niet lukken zonder sociaal werk, waaronder opbouwwerk, in te schakelen. Want wie komt er anders op voor de stem van mensen in lastige en afhankelijke posities? Wie weet er wat werkt bij burgerparticipatie? Wie heeft oog voor de psychosociale impact van dergelijke ingrepen? Wie kan er letten op klimaatrechtvaardigheid? Juist!

Ingrijpend Zowel voor boeren als inwoners van corporatiewijken zijn de veranderingen ingrijpend. Bij boeren is sprake van een sterke verwevenheid tussen hun identiteit en hun vak, veelal van generatie op generatie overgedragen. Mensen hebben geen werk als boer maar zijn boer. Sinds jaar en dag hebben boeren te maken met complexe regels. Keer op keer moeten zij aan allerlei eisen voldoen. En keer op keer is hen met allerlei beloftes de hand boven het hoofd gehouden, ook als het gaat om stikstof. Maar, als het kalf verdrongen is, dempt men ook hier de put. Uitstellen van maatregelen is gezien de ernst van de klimaat- en ecologische crisis immers niet langer mogelijk. Deze omslag lukt alleen als deze op klimaatrechtvaardige wijze tot stand komt. Boeren verdienen zowel financiële als psychologische hulp, onder meer voor invulling van een andere toekomst.

Weerstand Ook voor de energietransitie geldt dat het sociale aspect minstens zo ingewikkeld is als de technische kant ervan. Ook hier kunnen we, mede door de ernst van de toenemende energiearmoede, niet langer wachten om aan de slag te gaan. Dit is echter geen kwestie van zomaar starten: we kunnen ervan uitgaan dat verduurzaming van woningen op veel weerstand stuit. Zo is er soms wantrouwen jegens de overheid of de corporatie ('Wie garandeert dat ik echt niet meer ga betalen?'). Ook levert gebrek aan ruimte in het hoofd door allerlei problemen of angst voor verborgen kosten stress op ('Wie betaalt de nieuwe pannen voor inductiekoken?').

Onafhankelijke verbinders Het inzetten van onafhankelijke verbinders tussen deze mensen en de overheid in de persoon van sociaal werkers is daarom essentieel. Deze rol past hen uitstekend; als mensenrechtenberoep bij uitstek zijn zij gepokt en gemazeld om bij te dragen aan optimale burger- (en boeren)participatie. Zowel bij het informeren en voorlichten, psychosociale hulp, versterken van draagvlak en eigenaarschap, verbinden van bewoners met elkaar, versterken van bewonersparticipatie en in co-creatie zoeken naar collectieve oplossingen kunnen zij een belangrijke rol spelen. Sociaal werkers zijn daarbij gewend om continu de leefbaarheid en sociale rechtvaardigheid in ogenschouw te nemen. Zij kunnen de overheid helpen om vanuit klimaatrechtvaardigheid te handelen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat gedaan wordt wat noodzakelijk is maar niet ten koste van boeren of burgers in kwetsbare posities.

Aardbevingscoaches De eerste positieve ervaringen van sociaal werk op dit vlak zijn al opgedaan, denk aan de aardbevingscoaches in de aardgaswinningsgebieden en opbouwwerkers bij

de energietransitie. Hoog tijd dat het betrekken van sociaal werk bij dit soort kwesties een vanzelfsprekendheid wordt!

Lees ook: [Groen sociaal werk: de rol van sociaal werk bij klimaatverandering en de energietransitie](https://www.movisie.nl/publicatie/groen-sociaal-werk-rol-sociaal-werk-klimaatverandering-energietransitie) (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/publicatie/groen-sociaal-werk-rol-sociaal-werk-klimaatverandering-energietransitie>)

Deze publicatie biedt een handzaam overzicht van alle relevante informatie over de klimaat-crisis en de energietransitie en wat de rol van het sociaal werk daarin kan zijn.

Christine Kuiper is adviseur sociale innovatie bij Movisie

23) Woningen van hout: er zal in een groot tempo gebouwd kunnen worden

Leidsch Dagblad 18 juli 2022

Dit jaar primeur voor Alphense huurcorporatie Woonforte: huizen van hout. 'Experiment met snelle en duurzame manier van bouwen'

Tim Engelbart 18 juli 2022 ZWAMMERDAM Aankomende zomer bouwt de Alphense woningbouwcorporatie Woonforte voor het eerst huizen niet van beton en steen, maar van hout. Het gaat om vier woningen die in de Zwammerdamse Hellenbroeckstraat gebouwd zullen worden. Houten woningen in Alphen staan ook op het wensenlijstje.

De huizen, die gebouwd gaan worden door Startblock, zullen zo'n 72 vierkante meter aan oppervlakte tellen. Doordat de woningen van hout zijn, zal er in een groot tempo gebouwd kunnen worden. Aanstaande oktober rollen ze kant-en-klaar uit de fabriek, en nog voor 2023 kunnen mensen met een wachttijd bij Huren in Holland Rijnland ze pogen te bemachtigen.

Behalve dat de huizen van hout zijn, is ook aan andere duurzaamheidskenmerken gedacht, vertelt Woonforte. Het hout komt voor het overgrote merendeel uit 'duurzaam beheerde bossen', en hebben een verwacht levensduur van tachtig jaar. Voor elke gebruikte boom wordt een nieuwe teruggeplant.

Ook in Alphen Verder krijgen de huizen aan de Hellenbroeckstraat de beschikking over zonnepanelen, een warmtepomp en worden ze niet aangesloten op het gasnet.

Woonforte geeft aan de woningen te bouwen bij wijze van proef. „Het gaat hier om een experiment met een snelle en duurzame manier van bouwen.” Tot dusverre is de huurcorporatie erg tevreden met de ontwerpen, en kondigt aan de houten woningen wellicht ook naar Alphen-Stad te willen halen. „Wij vinden het er ook prachtig uitzien en kunnen niet wachten tot de woningen geplaatst worden. Wellicht is dit inderdaad ook mogelijk in Alphen.”

24) De aanpak van de wachtlijsten in de ggz heeft vooralsnog een negatief effect

Zorgvisie 19 juli 2022

Het negatieve effect van de aanpak van ggz-wachtlijsten

De aanpak van de wachtlijsten in de ggz heeft vooralsnog een negatief effect: niet minder maar méér ggz-patiënten moeten langer dan 14 weken wachten voor ze een intake kunnen krijgen in de ggz. Dit jaar wachtten 42.000 mensen te lang. Het veld werkt hard aan oplossingen, maar de rapporten laten duidelijk zien waar het op vastloopt.

Het aantal wachtenden in de ggz is gedaald van 85.000 naar 80.000, maar het aantal mensen dat langer dan de Treeknorm van 14 weken moet wachten voor ze een intake krijgen is toegenomen.

Waren dat er vorig jaar nog 27.000, dit jaar zijn dat 42.000 patiënten. Dat slechte nieuws meldde de Nederlandse Zorgautoriteit begin juni. (Fried: zie: <https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2022/07/07/aantal-wachtenden-ggz-licht-gedaald-wachttijd-is-langer>)

Tellen en samenwerken Staatsecretaris Blokhuis sloot in 2018 het bestuurlijk akkoord ggz (Fried: zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z13981&did=2018D39363) af met ggz-aanbieders, zorgverzekeraars, cliëntenorganisaties en belangenorganisaties. De ggz-wachlijsten zouden beter in kaart gebracht worden, zodat de knelpunten duidelijker worden worden en regio's zouden met elkaar uitzoeken of en hoe cliënten sneller de juiste hulp konden krijgen.

Dubbelingen De cijfers laten dus zien dat het aantal wachtenden in totaal afneemt, maar dat het aantal mensen dat te lang wacht, juist toeneemt. Ook zijn de cijfers rondom de wachtenden nog verder verbeterd. In januari (Fried: zie: https://www.skipr.nl/uitgelicht/aantal-wachtenden-in-de-ggz-85-000/?_ga=2.98887513.658901899.1663242528-163144469.1663084158) was nog onduidelijk hoeveel van de toen 85.000 wachtenden dubbel geteld waren. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de laatste maanden geprobeerd om die dubbelingen eruit te halen. Zij komen tot de conclusie dat een op de vijf wachtenden op meerdere wachlijsten staat. De meeste van deze mensen staan op twee wachlijsten (80 procent). Een klein deel van deze groep (15 procent) heeft zich bij drie ggz-instellingen aangemeld.

Wachlijstenaanpak Nu dat bestuurlijke akkoord van Blokhuis op z'n eind loopt, zijn de cijfers dus pijnlijk duidelijk: het aantal mensen dat langer wacht dan de Treeknorm loopt op. En de regionale doorzettingsmacht, de transfertafels en hoogcomplexe bovenregionale overleggen hebben nog geen effect gesorteerd. Ook vertraagden de contractonderhandelingen het proces dit jaar, schrijft de NZa.

Geen meerjarencontracten Om te beginnen met de contractering. De Nederlandse Zorgautoriteit schrijft: de contractering van 2022 in de ggz heeft nauwelijks bijgedragen aan het oplossen van de wachlijsten. Er te weinig meerjarencontracten zijn afgesloten. Ondanks eerder advies van de NZa om dit te doen, zijn er in 2022 'bijna geen meerjarencontracten afgesloten'. Een meerjarencontract is een lang termijn commitment tussen zorgverzekeraar en zorgaanbieder. Als deze twee zich meerdere jaren aan elkaar verbinden is het makkelijker om afspraken met elkaar te maken over het oplossen van de wachlijsten.

Zorgprestatiemodel Boosdoener is het nieuwe financieringssysteem, het zorgprestatiemodel. Over de details van het systeem bestonden tot diep in 2021 onduidelijkheden. Met als gevolg dat in maart 2022 veel grote zorgorganisaties nog geen contract hadden met een of meerdere zorgverzekeraars voor het toen al lopende jaar.

'Voorkeurswachtenden' Als het gaat om wachtenden spreken zorgaanbieders en zorgverzekeraars vaak over 'voorkeurswachtenden'. Dit zijn mensen die expliciet voor een bepaalde zorgaanbieder hebben gekozen voor een bepaalde aanbieder. Uit het onderzoek van de NZa blijkt dat dit maar een hele kleine groep is. 'Het overgrote deel van de wachtenden ervaart hun wachten niet als vrijwillig of bewuste keuze, ze zijn simpelweg niet (voldoende) op de hoogte van mogelijke alternatieven.'

In andere woorden: patiënten die hulp nodig hebben voor hun angsten, psychose of depressie weten niet dat als ze hun zorgverzekeraar kunnen bellen als de zorg die ze nodig hebben te lang duurt. Sterker nog: de meeste huisartsen weten dit niet en veel zorgaanbieders ook niet.

Samenwerken en concurreren Minister Helder wil dat er veel meer aan wachlijstbemiddeling wordt gedaan. Ze spreekt hier zowel zorgverzekeraars als zorgaanbieders op aan. Ze roept alle partijen op om samen te werken en actief deel te nemen aan overlegtafels waarin patiënten in theorie herverdeeld moeten worden in de regio. Zorgaanbieders moeten patiënten op

hun wachtlijst 'actief wijzen op zorgbemiddeling'. Helder heeft de NZa opdracht gegeven om erop toe te zien dat zorgaanbieders patiënten actief naar concurrenten gaan sturen. De vraag rijst in hoeverre dit effectief zal hebben in een systeem dat formeel nog steeds gebaseerd is op marktwerking.

Transfermechanisme Het bekender maken van die transfermechanismen, zou al enorm helpe. De NZa concludeert dat een kwart van de zorgaanbieders weet een jaar na de invoering van deze transfermechanismen niet van het bestaan van deze transfermechanismen, blijkt uit het onderzoek van de NZa. 'Navraag leert dat dit mogelijk te maken heeft met het feit dat degene die de vragenlijst invult niet goed op de hoogte is. Wij willen hier desalniettemin extra aandacht voor vragen, want samenwerking in de regio is een belangrijk middel om de wachtlijsten te verminderen.'

Toekomst Het bestuurlijk akkoord geestelijke gezondheidszorg loopt van 2019 tot 2022. Minister Helder zou voor de zomer met een toekomstvisie voor de ggz komen. Die komt in deze laatste brief van de minister voor het reces nog niet aan bod. Wel is ze bezig om afspraken te maken met het veld, ook in het licht van het Integraal Zorgakkoord, zo laat de minister weten. Woordvoerders van VWS benadrukken dat het IZA niet hetzelfde is het de toekomstagenda ggz, maar de minister noemt deze twee steevast in één adem.

Sterre ten Houte de Lange Redacteur bij Skipr, Zorgvisie en Qruux. Speciale aandachtsgebieden: jeugdzorg, ggz, gehandicaptenzorg, ouderenzorg, personeelsbeleid en zorgtechnologie.

25) rapport 'Hardvochtige effecten van overheidshandelen voor burgers binnen sociale zekerheid'

Ieder(in) 19 juli 2022

Laat vernietigend rapport over ontwrichtend overheidsbeleid niet in de la verdwijnen

Hoe kan het toch dat zo veel burgers in de knel komen door wet- en regelgeving die bedoeld zijn om hen te ondersteunen? Pieter Omtzigt eiste, naar aanleiding van de Toeslagenaffaire, met steun van de Kamer dat hier onafhankelijk onderzoek naar zou worden gedaan. Het vernietigende eindrapport, waaraan ook Ieder(in) meewerkte, is nu eindelijk naar de Kamer gestuurd door de ministers Van Gennip en Schouten. Dit gebeurde een dag voor het Kamerreces. Mocht het kabinet voornemens zijn de stilte te bewaren over de snoeiharde conclusies van het rapport; Ieder(in) zal direct na de zomer de Tweede Kamer vragen om actie te ondernemen.

Ontwrichte levens door overheidshandelen Structurele knelpunten in de sociale zekerheid zorgen voor ontwrichte levens, gevoelens van machteloosheid en wantrouwen richting de overheid. Die 'hardvochtige effecten' zijn niet op te lossen door maatwerk in de uitvoering. Ze vragen om een fundamentele herziening van het stelsel.

Die harde conclusie trekt het onderzoeksbureau Panteia in het rapport 'Hardvochtige effecten van overheidshandelen voor burgers binnen de sociale zekerheid' dat eind vorige week naar de Tweede Kamer is gestuurd.

Geen incidenten De onderzoekers schrijven nadrukkelijk dat het niet om incidentele problemen gaat. Maar om structurele knelpunten in wetgeving en uitvoering. Knelpunten die de levens van burgers ontwrichten en hun bestaanszekerheid ondermijnen.

De knelpunten waar burgers tegenaan lopen komen helaas maar al te bekend voor. De knellende inlichtingenplicht in de bijstand bijvoorbeeld, waarbij zelfs hele kleine giften moeten worden opgegeven. Of de ingewikkelde verrekeringen van inkomsten bij uitkeringen van het UWV. Dit leidt ook tot fouten in de administratie waardoor het heel vaak voorkomt dat mensen die naast hun uitkering werken onverwacht grote sommen geld moeten terugbetalen.

Hoge boetes voor vergissingen De onderzoekers vinden ook dat de overheid onrealistische verwachtingen van haar burgers heeft, waarbij iedereen alles snapt en zichzelf kan redden. En dus krijgen mensen soms ongehoord hoge boetes voor vergissingen omdat er vanuit wordt gegaan dat het bewuste fraude is.

Verder is het systeem vaak zo ingewikkeld, dat zelfs de medewerkers van het UWV niet goed uit kunnen leggen hoe de hoogte van de uitkering wordt vastgesteld. Mensen worden van het kastje naar de muur gestuurd. Dat zorgt voor onzekerheid en stress.

Het onderzoek toont ook overduidelijk aan, dat overheidsorganisaties mensen die vanwege een ziekte, beperking of ander ingrijpend life-event in een kwetsbare positie zitten, regelmatig zeer onaangenaam, onheus of zelfs beledigend bejegenen. Het leidt bij deze mensen tot ontwrichting en onmacht over het feit dat het welhaast onmogelijk lijkt om hun situatie te verbeteren.

Veel mensen met een beperking onder de slachtoffers Ieder(in) is blij dat de onderzoekers de vinger op de zere plek leggen en aan de hand van scherp uitgewerkte data en casuïstiek laten zien wat er fout gaat in de sociale zekerheid. Een gemiste kans vinden we wel, dat de onderzoekers in de beschrijvingen wel, maar in de conclusies en aanbevelingen van het rapport niet expliciet benoemen dat het merendeel van de getroffen burgers, mensen zijn met een beperking of chronische ziekte; die zelfs met alle wil van de wereld niet kunnen voldoen aan de onrealistische definities en eisen van het overheidsbeleid. Die constatering zou de conclusies en de urgentie om iets te doen scherper hebben gemaakt.

Zodra de Kamer terug is van reces, zal ieder(in) de politiek bevragen over de conclusies en de implicaties van dit rapport en er alles aan doen om te voorkomen dat dit rapport in de la belandt.

26) Er zijn jongeren en gezinnen die door een beperking een toegankelijke woning nodig hebben

Ieder(in) 19 juli 2022

Vraagtekens bij landelijke prestatieafspraken voor de huursector

Na maanden onderhandelen hebben het ministerie van BZK (Volkshuisvesting), Aedes (vereniging van woningcorporaties), gemeenten, provincies en de Woonbond afspraken gemaakt over de sociale huursector. De corporaties gaan fors investeren in betaalbaarheid, duurzaamheid en extra sociale huurwoningen. Dat zijn goede stappen vindt Ieder(in), maar de woningnood onder mensen met een beperking wordt er niet automatisch mee opgelost. Daar is meer voor nodig.

Huren beter betaalbaar Er komt een nieuwe berekening voor de jaarlijkse huurverhoging. Deze wordt iets lager dan de gemiddelde loonstijging, waardoor huurders wat meer inkomen overhouden. In 2024 komt er ook een huurverlaging voor huurders met een hoge huur en een laag inkomen (maximaal 120% van het sociaal minimum). Voor hen wordt de huur verlaagd tot onder de €550,- per maand. De verwachting is dat 510.000 huishoudens deze huurverlaging krijgen. Aangepaste woningen kunnen relatief duur zijn, dus dit is goed nieuws voor mensen met een beperking.

Plannen voor extra woningen De woningcorporaties gaan 250.000 sociale huurwoningen bouwen tot 2030, met de bedoeling dat de totale voorraad groeit en de wachtlijsten voor een woning afnemen. Het is echter onduidelijk of het echt om een kwart miljoen extra woningen gaat of dat er tegelijkertijd ook sociale huurwoningen verdwijnen door verkoop, sloop of overheveling naar de vrije sector.

Mensen met een beperking vergeten Verder is afgesproken dat corporaties 50.000 wooneenheden gaan realiseren in geclusterde woonvormen en dat ze jaarlijks 40 miljoen investeren

in het levensloopbestendig maken van bestaande woningen. Helaas staan deze afspraken onder de noemer 'wonen en ouderen'. Partijen die de afspraken ondertekenden lijken te vergeten dat er ook jongeren en gezinnen zijn die door een beperking een toegankelijke woning nodig hebben. En dat er jongeren met een beperking zijn die een woonvorm met zorg of begeleiding zoeken. Jongeren en volwassenen met een beperking hebben écht andere woonbehoeften dan wonen in een seniorenwoning of ouderenhofje.

Bouw inclusief en duurzaam Ieder(in) stelde eerder al 5 extra maatregelen voor om de woningbouwopgave inclusief te maken. We roepen partijen die de landelijke prestatieafspraken gaan uitvoeren op om zich sterk te maken voor deze maatregelen:

- Stel bij nieuwbouw eisen aan het percentage toegankelijke woningen (voor alle leeftijdsgroepen).
- Scherp de toegankelijkheidseisen in de bouwregelgeving aan.
- Zorg ook voor toegankelijkheid bij flexwoningen, prefabwoningen en transformatie.
- Ondersteun burgerinitiatieven voor woonvormen voor mensen met een beperking.
- Betrek mensen met een beperking en hun vertegenwoordigende organisaties bij de uitwerking van de plannen.

Meer informatie

- [Lees hier meer over de 5 voorgestelde maatregelen](https://iederin.nl/maak-landelijke-afspraken-over-toegankelijke-en-passende-woningen/) (Fried: zie: <https://iederin.nl/maak-landelijke-afspraken-over-toegankelijke-en-passende-woningen/>)

Downloads

[Landelijke prestatieafspraken woningcorporaties \(pdf - 291 KB\)](https://iederin.nl/wp-content/uploads/2022/07/nationale-prestatieafspraken-woningcorporaties.pdf) (Fried: zie: <https://iederin.nl/wp-content/uploads/2022/07/nationale-prestatieafspraken-woningcorporaties.pdf>)

27) Een manier om je individuele recht te krijgen als dat via nationale wetgeving niet lukt

Ieder(in) 19 juli 2022

Facultatief protocol bij VN-verdrag Handicap: na 6 jaar eindelijk besluit over ratificatie?

Een nieuw advies van de Raad van State maakt het mogelijk dat de regering na zes jaar eindelijk een besluit kan gaan nemen over het wel of niet ratificeren van het Facultatief Protocol bij het VN-verdrag Handicap. Volgens Ieder(in) is er nu geen enkele reden meer om dit besluit nog langer uit te stellen. Een grote stap voorwaarts.

De Raad van State heeft op verzoek van de Rijksoverheid een advies uitgebracht over de ratificatie van het Facultatief Protocol bij het VN-verdrag Handicap. Het advies is ook opgesteld voor twee andere facultatieve protocollen: het facultatief protocol bij het Kinderrechtenverdrag en het facultatief protocol bij het Internationaal Verdrag voor de Economische en Sociaal-Culturele rechten. De Raad van State zegt in dit nieuwe advies dat het mogelijk is om voor alle protocollen een aparte afweging te maken voor ratificatie.

Reden voor uitstel verval De afgelopen 6 jaar heeft de regering geen besluit genomen over wel of niet ratificeren van de protocollen. De reden die de regering hiervoor gaf, was dat eerst een standpunt moest worden bepaald over het facultatief protocol bij het Internationaal Verdrag voor de Economische en Sociaal-Culturele rechten. Ook het facultatief protocol bij het Kinderrechtenverdrag staat om deze reden al jaren in de wachtkamer.

Met het nieuwe advies geeft de RvS geen positief of negatief advies voor ratificatie, maar geeft punten van overweging mee voor het bepalen van het overheidsstandpunt over ratificatie. Hiermee wordt het voor de regering mogelijk om over het VN-verdrag Handicap en het Kinderrechtenverdrag

aparte besluiten te nemen. Volgens Ieder(in) staat er nu niets meer in de weg om dat definitieve besluit snel te gaan nemen.

VN-comité in Geneve vraagt ook duidelijkheid van de regering

Het VN-comité vraagt in haar List of Issues (zie eerder bericht: [VN toetst Nederland op uitvoering VN-verdrag Handicap – Iederin](#)) (Fried: zie: <https://iederin.nl/vn-toetst-nederland-op-uitvoering-vn-verdrag-handicap/>) aan de Nederlandse regering nadrukkelijk om ratificatie van het protocol bij het VN-verdrag Handicap.

Binnenkort informeert de regering de Tweede Kamer over de vervolgstappen. Wij volgen dit uiteraard op de voet!

Wat is het Facultatief Protocol? Het facultatief protocol bij het VN-verdrag Handicap bepaalt dat je als individu of als belangengroep bij het VN Comité erover kunt klagen dat de overheid in jouw land zich niet aan het verdrag houdt. Het is dus een manier om je individuele recht te krijgen als dat via nationale wetgeving niet lukt.

Lees hieronder het advies van de Raad van State

- Samenvatting van het advies: [Voorlichting over de facultatieve protocollen bij het VN-verdrag handicap en IVESCR en het 3e protocol bij het IVRK. – Raad van State.](#) (Fried: zie: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@128426/w13-21-0367-iii-vo/>)
- Uitgebreide advies: [Voorlichting over de facultatieve protocollen bij het VN-verdrag handicap en IVESCR en het 3e protocol bij het IVRK. – Raad van State](#) (Fried: zie: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@128426/w13-21-0367-iii-vo/>)

28) Aantal mensen met huurachterstanden en het aantal huisuitzettingen weer toe

Binnenlands Bestuur 20 juli 2022

Huurachterstanden nemen snel toe

Na een jarenlange trend van daling neemt het aantal mensen met huurachterstanden en het aantal huisuitzettingen weer toe.

Huurders van woningcorporaties hebben sinds begin dit jaar vaker huurachterstanden. Bij vier op de tien corporaties is dit het geval, meldt corporatiekoepel Aedes na een jaarlijkse enquête onder zijn leden. De helft van de woningcorporaties zegt dat meer huurders om maatwerk vragen om hun huur te kunnen voldoen, zoals betalingsregelingen.

Omgebogen Daarmee dreigt een jarenlange trend van steeds minder huurachterstanden en huisuitzettingen omgebogen te worden. Ook vorig jaar nog daalde de totale huurachterstand naar 205 miljoen euro van 226 miljoen euro een jaar eerder. Die huurachterstand werd veroorzaakt door zo'n 113.000 huurders. Eind 2020 ging het nog om iets meer dan 150.000 huurders die een betalingsachterstand hadden.

Huisuitzetting Vorig jaar werden 1400 huurders hun huis uit gezet. Dat is meer dan een halvering in drie jaar tijd, want in 2018 ging het nog om 3000 gevallen per jaar. In bijna 60 procent van de gevallen is een huurachterstand de oorzaak van uitzetting. Een woningcorporatie kan huurders ook uitzetten vanwege overlast, drugsbezit of -handel en illegale onderverhuur.

Inflatie Aedes en de corporaties zeggen zich zorgen te maken over de toename in de eerste maanden van dit jaar, ook al is die te verklaren met de slechtere economische omstandigheden, met name de hoge inflatie. Ook zijn ze bang dat de toename in de tweede helft van het jaar doorzet, maar tegelijkertijd houden ze daar al rekening mee. Een deel van de corporaties heeft naar eigen

zeggen dit jaar al nieuw beleid ontwikkeld om betalingsproblemen tegen te gaan en een deel is van plan dat ook te doen. De corporaties bieden bijvoorbeeld budgetcoaches aan. Ook kunnen ze automatische incasso's tijdelijk stopzetten.

Verantwoordelijkheid Bovendien blijven corporaties inzetten op het voorkomen van huurachterstanden door snel contact op te nemen met huurders. Verder zijn afspraken gemaakt om de huurstijging beperkt te houden en voor de laagste inkomens de huur zelfs eenmalig te verlagen. Wel stelt Aedes dat de ontwikkeling van inkomens en prijzen een grotere invloed hebben op huurachterstanden dan de huurstijging. Het kabinet heeft bij beleid daaromtrent 'een grote verantwoordelijkheid', stelt de corporatiekoepel.

Huurtoeslag De Woonbond laat weten zich ook zorgen te maken over de olopende huurachterstanden. Directeur Zeno Winkels hekelt daarom de plannen van minister Hugo de Jonge van Volkshuisvesting om de huursubsidie op de schop te nemen. 'Huurders korten op de huurtoeslag, terwijl de huurachterstand weer toeneemt, en mensen hun vaste lasten fors zien oplopen, is een heel slecht idee.'

ANP

29) 'Ik werk graag in het grijze gebied, want juist daar kan je het verschil maken'

ZorgClips 20 juli 2022

ZO KAN HET OOK 'Ik schroom niet de regels te buigen'

'Ik werk graag in het grijze gebied, want juist daar kan je het verschil maken', zegt Sander Mook, zorgcoördinator bij Groei en Glunder, specialistische jeugdhulp.

Vanuit je hart doen wat er gedaan moet worden. Dat is hoe Sander Mook graag werkt en ook vindt dat er gewerkt moet worden in de jeugdzorg. Niet klakkeloos regels en protocollen volgen, maar uitgaan van wat een cliënt nodig heeft. 'Ik zorg dat ik het altijd kan verantwoorden, maar ik schroom niet om regels te buigen of zelfs te breken. Een voorbeeld: we hadden speltherapie nodig voor een kind met een trauma. Dat kon niet, want het kind had geen verstandelijke beperking. Bizar! Toen hebben we uiteindelijk de speltherapie een andere naam gegeven.'

Buiten de lijntjes kleuren vraagt creativiteit en soms zelfs moed, weet hij. Neem het verhaal van een twaalfjarige jongen die Sander als ambulante gezinsbegeleider begeleidde. De jongen zat in groep 8 en zou na de zomervakantie naar het praktijkonderwijs gaan. Sander: 'Ik was van mening dat hij veel meer in zijn mars had en dat werd ondersteund door zijn laatste citotoets die hij boven verwachting had gemaakt.'

Maar ja, hij stond al ingeschreven bij het praktijkonderwijs en het was een paar dagen voor de vakantie. Kortom, het kon niet. Ik heb toen toch doorgezet. Ik dacht: deze jongen verdient die kans, hij kwam van zo ver en had zo hard gewerkt. Gelukkig kreeg ik de intern begeleider van zijn basisschool mee en samen is het ons gelukt om hem toch in het reguliere onderwijs te krijgen. Daar doet hij het nu hartstikke goed. Ik denk dat dit voor hem echt life changing is geweest.'

En daarom werkt hij dus graag in 'het grijze gebied' en loopt hij vaak net dat stapje harder. 'Daarmee kan je het verschil maken.' Dat weet hij ook vanuit zijn eigen jeugdzorgverleden. Op zijn achttiende, hij woonde toen al vier jaar niet meer thuis, wilde Sander bij een voormalig groepsleidster gaan wonen in plaats van op kamertraining.

Zij vond het goed, maar de instelling niet. Sander: 'Dat was absoluut not done, het kon niet en het mocht niet. Maar ze heeft het toch gedaan.' Zij was daarmee voor Sander life changing. 'Ze heeft mij een thuis en een familie gegeven. Daar ben ik haar enorm dankbaar voor.'

Het werd zijn drive: net als zijn 'bonusmoeder' met liefde en lef doen wat nodig is. Als ambulante gezinsbegeleider bij Triade Vitree voelde hij zich met die werkwijze en visie echter steeds meer een eenling. Geld, productie en protocollen bleken toch vaak leidend. Daarom maakte Sander Mook eind

vorig jaar de overstap naar Groei en Glunder, specialistische jeugdhulp in Amsterdam. Daar kan hij als zorg- coördinator niet alleen zijn missie in de praktijk brengen, maar ook uit- en overdragen.

CV

Naam en leeftijd: Sander Mook (46)

Functie: Zorgcoördinator bij Groei en Glunder, specialistische jeugdhulp in Amsterdam

Dagelijks werk: Aansturen en coachen van een team van gezinsbegeleiders.

Opvallend: Sander was in 2021 een van de Ambassadeurs Jeugd. Samen met collega-ambassadeur Mirjam van de Guchte heeft hij een plan geschreven om in de opleidingen Social Work meer aandacht te besteden aan het thema 'omgaan met agressie' in combinatie met zelfreflectie en beroepshouding.

Eva Prins Redacteur Zorg+Welzijn

30) Volgens de minister kunnen ouderen langer blijven thuiswonen, maar.....

Movisie 21 juli 2022

Wie zorgt straks dat alleenstaande ouderen niet vereenzamen?

Volgens de minister kunnen ouderen langer blijven thuiswonen. Maar zet dan wel meer sociaal werk in, waarschuwen Movisie-voorzitter Janny Bakker en Lex Staal, directeur van Sociaal Werk Nederland in een opiniestuk in Trouw.

De vergrijzing zet door en personeelstekorten in de zorg eisen hun tol. Hoe houden we de zorg in Nederland overeind? Bijna iedereen ziet hoe cruciaal die vraag is. Maar de rol die sociaal werk hierin kan vervullen wordt vreemd genoeg vaak vergeten. In de plannen van minister Conny Helder (langdurige zorg en sport) voor de ouderenzorg staat hierover weinig concreets; het recente advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenlevingsopbouw (Anders leven en zorgen) noemt sociaal werk zelfs geen enkele keer.

In ons land zijn welzijn en zorg gescheiden werelden. Dat begint al bij de financiering. De zorgverlener wordt bijvoorbeeld bekostigd door het Rijk (via de zorgverzekeraars en zorgkantoren), de sociaal werker door de gemeenten. Maar dat is niet alles. In de zorg heeft men vaak geen idee van wat er in het welzijn gebeurt of wat sociaal werkers doen. Dat is problematisch, want zorg kan niet zonder wat vroeger het welzijnswerk heette.

Als ouderen, zoals de minister graag wil, langer thuis blijven wonen, volstaat een beetje meer beeldbellen niet. Het netwerk dat voor dat thuis wonen nodig is, ontstaat nu eenmaal lang niet altijd spontaan. Niet elke oudere heeft familie of anderen om op terug te vallen. De organiserende en ondersteunende motor van het sociaal werk is daarvoor onmisbaar. Zeker in buurten waar het niet vanzelfsprekend is dat je een oogje op elkaar houdt. Dan kunnen sociaal werkers je netwerk van vrijwilligers en mantelzorgers in de lucht houden.

Welzijn op recept Een goed voorbeeld van een sociaal werk-aanpak die de zorg kan ontlasten is 'Welzijn op recept'. Zo'n welzijnsrecept kan een huisarts uitschrijven voor iemand die zwaar gebukt gaat onder eenzaamheid, slapeloosheid of angst voor bestaansonzekerheid. Dat is hard nodig: volgens de huisartsen heeft meer dan 60 procent van de patiënten in hun wachtkamers geen medisch, maar een sociaal probleem.

Met een welzijnsrecept gaat de patiënt naar de plaatselijke welzijnscoach om bijvoorbeeld mee te doen aan schuldhulp, activiteiten, vrijwilligerswerk, sport of bewegen. Volgens verschillende onderzoeken is dit een bewezen effectieve interventie. Vooral oudere vrouwen die lijden onder verlies van werk of een partner blijken er baat bij te hebben. Maar het succes wordt wel bepaald door de mate van professionaliteit van het welzijnswerk. Als de intake niet wordt gedaan door een beroepskracht, haken mensen vaak af. Goed kijken naar wat iemand nodig heeft en de juiste verbindingen maken met steun in de wijk is vakwerk.

Welzijn op recept werkt dus, en ontlast de zorg, maar de zorgverzekeraar betaalt er zelden aan mee. Wat ook niet helpt, is dat de zorgkosten de afgelopen jaren zijn gestegen, terwijl de budgetten voor welzijn voortdurend zijn gekrompen.

Zorgzame gemeenschap Een andere, socialere benadering van de zorg is heel goed mogelijk. Die zien we bijvoorbeeld in het concept van de compassionate communities, waar Apeldoorn, Groningen, Leiden, Rotterdam en Zoetermeer mee werken. In deze steden kunnen zorgbudgetten ook gebruikt worden voor sociale professionals, dus bijvoorbeeld ook voor Welzijn op recept. Laat het een inspirerend voorbeeld zijn voor minister Helder. Zij kan de beoogde verhoging van het budget voor het thuis laten wonen van ouderen moeiteloos ook beschikbaar maken voor sociaal werk. Zo kan met een lichte vorm van begeleiding de veerkracht van ouderen enorm worden versterkt. Dat vermindert stress, voorkomt erger, en verlaagt de zorg- en andere kosten.

Thema Eenzaamheid Thema Ouderen

Onze contactpersoon

Meer informatie? Neem contact op met:

Janny Bakker-Klein (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/over-movisie/medewerkers/janny-bakker-klein>)

- Mail Janny (Fried: zie: J.Bakker@movisie.nl)

31) Hoe kleiner de woonplaats, des te groter de leefbaarheid

Binnenlands Bestuur 21 juli 2022

Hoe kleiner de woonplaats, hoe groter de leefbaarheid

Op één belangrijk gebied doen plaatsen met weinig inwoners het duidelijk minder goed: voorzieningen.

In kleinere woonplaatsen is het goed toeven, dat is volgens onderzoeker Francine Burema van Atlas Research misschien wel de belangrijkste conclusie van het rapport *Leefbaarheid in kleinere woonplaatsen* (Fried: zie: <https://atlasresearch.nl/leefbaarheid-in-kleinere-woonplaatsen/>) dat vandaag verschijnt.

Trappetje 'Vaak wordt toch gedacht dat het in kleine woonplaatsen juist niet zo leefbaar is', zegt Burema. 'Uit ons onderzoek blijkt dat dit wel het geval is. Het is echt een trappetje dat omlaag gaat: hoe kleiner de woonplaats, des te groter de leefbaarheid. De verschillen zijn echter wel klein; de leefbaarheid in Nederland is over het algemeen goed.' Nederland kent veel kleine plekken. Van alle ongeveer 2.500 woonplaatsen tellen er ruim 2000 minder dan 7 duizend inwoners.

Leefbaarometer Burema en mede-onderzoeker Jornt Mandemakers maakten voor hun studie gebruik van de openbare gegevens uit de Leefbaarometer 3.0, een recente uitgave van Atlas Research. Bijzonder is dat zij zich richten op afzonderlijke woonplaatsen in plaats van op gemeenten of regio's - volgens de onderzoekers is een dergelijk leefbaarheidsonderzoek nog niet eerder gedaan op woonplaatsniveau.

Sociale samenhang Op één belangrijk gebied doen plaatsen met weinig inwoners het juist minder goed: voorzieningen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om scholen, werk of cultureel aanbod. 'Kijk je puur hiernaar, dan doen de grotere woonplaatsen het echt beter', zegt Burema. 'Maar mensen voelen zich in kleinere plaatsen wel veiliger en er is sprake van meer sociale samenhang. Het is dus maar wat je belangrijk vindt in de keuze voor je woonplek.'

RegioBank Als je inzoomt op de bijna 300 Nederlandse woonplaatsen met tussen de 7000 en de 23.000 inwoners - en dat deden de onderzoekers op verzoek van opdrachtgever RegioBank - dan scoren die het hoogst op leefbaarheid als er ook relatief veel voorzieningen zijn.

Oosterbeek 'Oosterbeek staat dan op nummer één, gevolgd door Laren en Bergen', zegt Burema. 'Daar heb je uitstekende voorzieningen maar bijvoorbeeld ook een goede woningvoorraad, veel sociale samenhang en weinig overlast.'

Grote steden Feit is dat veel mensen nog altijd graag in de grote steden willen wonen. Bijvoorbeeld in Utrecht. Die stad scoorde in 2020 "ruim voldoende" op leefbaarheid.

Banen 'Dat is niet heel hoog', zegt Burema. 'Er zijn kleine woonplaatsen die daar "uitstekend" op scoren. Utrecht doet het heel goed op het gebied van voorzieningen, bijvoorbeeld de grote hoeveelheid banen dichtbij. Maar veel minder als je kijkt naar zaken als sociale samenhang, woningvoorraad en veiligheid. Die factoren drukken op de totale leefbaarheid van de stad.'

Krimpregio's In krimpregio's, en regio's waar krimp wordt verwacht, ligt de leefbaarheid wat lager dan op grond van het inwoneraantal kan worden verwacht. 'De sociale cohesie is er bijvoorbeeld lager en er zijn weinig voorzieningen', zegt Burema. 'Je kunt je afvragen of dat komt doordat er zoveel mensen wegtrekken, of dat ze dat juist doen vanwege de relatief lage leefbaarheid. In dit onderzoek kijken we niet naar oorzaak en gevolg, Het zou interessant zijn om daar een vervolgstudie naar te doen.'

Momentopname De onderzoekers hebben geen algemene aanbevelingen voor gemeenten op het gebied van leefbaarheid. 'Met dit onderzoek willen we vooral laten zien wat er aan de hand is. Het is een momentopname en de situatie verschilt van plaats tot plaats. Zo zie je bijvoorbeeld dat Vaals het laagst scoort van de bijna driehonderd kleinere woonplaatsen. Dat kan samenhangen met het relatief lage voorzieningenniveau, maar dat weet je niet zeker. Het kan bijvoorbeeld ook te maken hebben met de overlast of de grootte van de woningvoorraad.'

Julie Wevers

32) Op 22 juni 2022 heeft de CRvB een nieuwe uitspraak gedaan over dyslexie

Schulincx 21 juli 2022

Dyslexie: nieuwe uitspraak en nieuw protocol/Verandert er iets voor gemeenten?

20 juli 2022 - mr. Jamilla Rouchdi **Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de diagnose en behandeling van EED (ernstige enkelvoudige dyslexie). Na een uitspraak van de CRvB in 2018 is duidelijk dat die verantwoordelijkheid beperkt is tot kinderen vanaf 7 jaar die basisonderwijs volgen. Op 22 juni 2022 heeft de CRvB een nieuwe uitspraak gedaan over dyslexie (ECLI:NL:CRVB:2022:1345). Wat speelde er in die zaak en verandert deze uitspraak iets aan de verantwoordelijkheid van gemeenten?**

Casus nieuwe uitspraak In die nieuwe uitspraak (Fried: zie: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2022:1345>) ging het over de vraag of de gemeente een maximum mag stellen aan het aantal toe te kennen behandelingen voor EED. De gemeente kwam in die zaak in eerste instantie tot de conclusie dat 51 behandelingen nodig waren. Na het afronden van die behandelingen wilde de moeder van de jeugdige nog aanvullende behandelingen vergoed krijgen. Uiteindelijk besloot de gemeente om nog 30 aanvullende behandelingen toe te kennen, maar daar zou het dan ook bij blijven. Dit besluit baseerde de gemeente op basis van een onderzoek van het CJG. Het CJG kwam mede op basis van het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0 (Protocol 2.0), tot de conclusie dat maximaal nog 30 extra

behandelingen toegekend konden worden. Moeder was het daar nog steeds niet mee eens en wilde nog eens 147 extra behandelingen vergoed krijgen.

Later is tijdens de procedure een orthopedagoog als onafhankelijke derde betrokken. De orthopedagoog komt tot de conclusie dat het geen zin heeft om aanvullende behandelingen toe te kennen. De gemeente mocht daarom volgens de CRvB volstaan met de 30 extra EED-behandelingen. In de hiervoor genoemde uitspraak speelde het Protocol 2.0 een belangrijke rol bij de conclusie dat volstaan kon worden met 30 extra behandelingen. Per 1 januari 2022 geldt een nieuw dyslexie protocol, namelijk Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling – versie 3.0 (protocol 3.0). Wat verandert met dit nieuwe protocol?

Nieuw dyslexie protocol – van EED naar ED Eerst een korte uitleg over het dyslexie protocol. Het protocol wordt gebruikt om te beoordelen of een jeugdige met dyslexie in aanmerking komt voor behandeling van dyslexie op grond van de Jeugdwet. Want zoals ik ook in de inleiding al aangaf: niet alle jeugdigen met dyslexie komen in aanmerking voor behandeling vanuit de Jeugdwet. Het kan bijvoorbeeld ook zo zijn dat de school verantwoordelijk is voor ondersteuning. Via het dyslexie protocol wordt dan vastgesteld of de jeugdige binnen de ‘Jeugdwet-doelgroep’ valt.

Het is alleen nog van belang om vast te stellen

of er bij een kind sprake is van ernstige dyslexie.

Een belangrijke wijziging in het nieuwe Protocol (3.0) is die doelgroep. Waar eerder nog werd gesproken van EED, gaat het nu om ED: Ernstige Dyslexie. Het is dus alleen nog van belang om vast te stellen of er bij een kind sprake is van Ernstige Dyslexie. Dat sprake is van een bijkomende stoornis, zoals ADHD, betekent dus niet meer dat een kind daarom geen aanspraak kan maken op behandeling vanuit de Jeugdwet. De groep kinderen die vanuit de Jeugdwet voor behandeling van dyslexie in aanmerking komt is hiermee dus uitgebreid.

Nieuw dyslexie protocol – behandelduur

Verder is interessant om te lezen wat in het nieuwe protocol staat opgenomen over de maximale behandelduur. In het nieuwe protocol staat dat de duur van de behandeling meestal tussen de 45 en 65 uur zal liggen. Het verkorten van de behandelduur is niet wenselijk is, omdat kinderen dan niet de vooruitgang zullen maken die met de volledige behandelduur mogelijk is. Soms kan het verlengen van de behandelduur juist wel wenselijk zijn. Zo staat namelijk in het protocol dat uit onderzoek volgt dat sommige kinderen door een verlenging van de behandelduur nog een inhaalslag kunnen maken in het lees- en spellingniveau.

Nieuw protocol, andere uitspraak? Zou de gemeente nu op basis van het nieuwe protocol tot een andere conclusie moeten komen? Met andere woorden: kan een gemeente nog steeds een maximum stellen aan het aantal toe te kennen behandelingen voor ED, zoals de CRvB recent oordeelde?

Als je naar het nieuwe protocol kijkt zou je kunnen stellen dat aanvullende sessies toegekend moeten worden, zolang een kind nog vooruitgang boekt. Maar dit betekent niet dat dit in alle gevallen zo moet zijn. Het uitgangspunt blijft namelijk dat de duur van de behandeling ‘cliënt-afhankelijk’ is. Dat betekent dat altijd gekeken moet worden naar hoe het kind reageert op de behandelingen en of een behandeling nog voldoende toegevoegde waarde heeft. Elke casus zal dus opnieuw voor het individuele kind beoordeeld moeten worden. Ook wanneer een gemeente op basis van dit nieuwe protocol een besluit neemt, kan dus nog steeds in bepaalde gevallen een maximum gesteld worden aan het aantal behandelingen.

Los van de wijziging van de doelgroep brengt het nieuwe protocol voor gemeenten dus geen grote veranderingen met zich mee. Dat betekent dat de [CRvB uitspraak van 22 juni 2022](https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2022:1345) (Fried: zie: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2022:1345>) ook bij toepassing van Protocol 3.0 nog relevant blijft.

33) Onterecht ontvangen uitkeringsgeld nog maar tot maximaal 5 jaar teruggevorderd

Binnenlands Bestuur 22 juli 2022

Onterecht uitkeringsgeld wordt na 5 jaar niet meer teruggevorderd

Voor uitkeringsinstanties wordt het makkelijker om een uitkering stop te zetten als de ontvanger onbereikbaar is.

Onterecht ontvangen uitkeringsgeld zal nog maar tot maximaal 5 jaar na ontvangst worden teruggevorderd. Nu is dat nog 20 jaar.

Tweede Kamer Dit schrijven ministers Schouten (Armoedebestrijding, ChristenUnie) en Van Gennip (Sociale Zaken, CDA) in een brief die maandag naar de Tweede Kamer is gestuurd.

Het goede Eerder maakte Schouten al bekend dat de regels rond de bijstand soepeler worden. De maatregelen passen bij het nieuwe mensbeeld van de overheid. Niet langer wordt er in het geval van fouten of nalatigheid automatisch uitgegaan van kwade opzet bij de burger. Het nieuwe uitgangspunt is dat verreweg de meeste mensen het goede willen doen, zo schrijven Van Gennip en Schouten.

Openbaar ministerie Overtredingen zijn volgens de bewindslieden vaak het gevolg van onmacht of onvermogen. Uitkeringsinstanties hoeven dan niet meteen te kiezen voor een boete, ze kunnen ook eerst een waarschuwing afgeven. Als er overduidelijke signalen zijn van fraude, dan blijft een onderzoek geboden. 'Indien sprake is van een dermate ernstig feit dat dit maatschappelijk ontwrichtend is, wordt dit overgedragen aan het Openbaar ministerie en verder in het strafrecht vervolgd en bestraft', aldus de brief.

Last Op dit moment moet iemand die een WW-, AOW- of bijstandsuitkering ontvangt tot 20 jaar terug in de tijd kunnen aantonen dat hij of zij daar recht op had. Hiermee wordt volgens de ministers een veel te grote last gelegd bij de ontvangers van deze uitkeringen. Door de termijn te verkorten tot 5 jaar - net als in het belastingrecht - neemt ook de overheid een deel van die last op zich.

Onbereikbaar Voor uitkeringsinstanties wordt het makkelijker om een uitkering stop te zetten als de ontvanger onbereikbaar is. De instantie kan in dat geval niet controleren of de uitkering rechtmatig is. 'Dit kan leiden tot misbruik van overheidsgeld omdat iemand onterecht een uitkering krijgt en het doorbetalen van de uitkering kan leiden tot steeds hogere terugvorderingen en boetes.'

Schone lei In de brief kondigen de ministers ook een nieuw schuldenbeleid aan. Het UWV en de SVB moeten, op verzoek, bij alle schulden uitstel van betaling gaan verlenen tot maximaal drie jaar. Betalingsregelingen worden eindig zodat mensen perspectief houden en met een schone lei kunnen beginnen.

De redactie van Binnenlands Bestuur

34) De gemeente Leiden alsnog van warmte voorzien uit de Rotterdamse haven

Binnenlands Bestuur 22 juli 2022

Leiden haakt alsnog aan op Rotterdamse havenwarmte

Dankzij een bijdrage van het ministerie van EZK wordt de gemeente Leiden alsnog van warmte voorzien uit de Rotterdamse haven.

Het warmtetransportnet WarmtelinQ krijgt toch een noordtak naar Leiden, waardoor ongeveer 120.000 woningen er van duurzame energie uit de Rotterdamse haven kunnen worden voorzien. Nadat eerder het Warmtebedrijf Rotterdam zich terugtrok, heeft energieleverancier Vattenfall zich met het plan akkoord verklaard.

Kamerbrief De Leidse tak van het warmtenet sluit op aan op het eerste tracé van Rotterdam naar Den Haag. Het plan werd openbaar gemaakt in een Kamerbrief van minister Rob Jetten (Klimaat en Energie) aan de Tweede Kamer. Zijn ministerie dekt het gat dat was ontstaan in de businesscase.

0,18 megaton ‘Het positieve besluit voor beide tracés vormen een betekenisvolle stap voor de klimaatdoelen van de gebouwde omgeving’, aldus Jetten. ‘Op termijn kunnen hiermee ongeveer 120.000 woningen van (duurzame) warmte worden voorzien. Dat levert een CO₂-reductie op van zo’n 0,18 megaton per jaar.’

2027 De eerste aftakking naar Den Haag moet in 2025 zijn afgerond, die naar Leiden vervolgens twee jaar later, in 2027. Jetten noemt het ‘belangrijke bouwstenen in het volledige integrale ontwerp van het Zuid-Hollandse warmtetransportnet.’ Eerder trok het Warmtebedrijf Rotterdam zich terug uit het Leidse project, waardoor er een gat in de begroting ontstond van 22,5 miljoen euro.

Martin Hendriksma is sinds 2017 redacteur ruimte en milieu bij Binnenlands Bestuur. Hij publiceerde daarnaast boeken over onder meer de rivier de Rijn en de Nederlandse kust.

35) Een moeder: “Voor ons is de vakantie al jaren de meest vreselijke tijd”

Eigen Kracht Centrale 22 juli 2022

De vakantietijd doorkomen

Het is vakantietijd. Voor de meeste mensen een fijne periode, waar ze lang naar uitkijken. Maar niet voor iedereen. Een moeder: “Voor ons is de vakantie al jaren de meest vreselijke tijd. Mijn dochter van 17 jaar heeft last van een dwangstoornis en psychoses. Met hulp van een therapeut gaat het over het algemeen redelijk goed. Wat haar heel erg helpt, is vaste structuur. Een dagritme met activiteiten, waaraan ze houvast heeft. In vakanties valt deze houvast weg. Dan gaat het meteen mis.

Met ons gezin kunnen we het niet genoeg opvangen. De andere kinderen hebben ook behoefte aan vakantie en dingen voor zichzelf.”

Crisisdienst “De afgelopen jaren hebben we in vakantieperiodes, maar ook periodes dat dingen om andere redenen anders gaan, vaak de crisisdienst moeten bellen. Er gebeurt dan te veel en het is al een paar keer zo misgegaan dat ze moest worden opgenomen. Dit is ook wel eens gebeurd in het weekend, als er onverwacht iets misgaat. Ze wil er met niemand buiten ons gezin over praten en zegt altijd dat het goed gaat. Dan vinden wij het moeilijk om eerlijk te zijn en te delen, want we willen niets achter haar rug om doen. Hierdoor kunnen we nooit hulp vragen. Met de vakantie in aantocht vertelde de therapeut ons een maand geleden over Eigen Kracht. Mijn dochter zag dat eerst niet zitten, want dan zou ze toch meer moeten delen. Toen haar beste vriendin bij ons was, hebben we het er samen over gehad. Zij zijn toen naar buiten gegaan en toen ze terugkwamen zei mijn dochter ‘Ik wil het proberen’.”

Schema “Ze zag zo op tegen de vakantietijd, dat ze bijna alles wel wilde. Het mooie was dat twee tantes, waar ze vroeger vaak was, maar nu nauwelijks contact mee heeft, zo blij waren dat ze gevraagd werden. Dat was voor mijn dochter een keerpunt. Dat familie wilde komen was een grote opluchting. Ze was eigenlijk vooral bang geweest dat mensen haar zouden afwijzen. Nou, het tegendeel bleek waar: er kwamen achttien mensen. We maakten een heel praktisch plan, dag voor dag. Een vast schema, inclusief plan B. Vol vaste activiteiten en vol steun, ook voor ons en de andere kinderen. Tot mijn opluchting vond iedereen het fijn om te kunnen helpen. Ik draag het niet meer alleen en zie voor het eerst in jaren niet op tegen de vakantie.”

Trainingen op open inschrijving

Wilt u in uw werksituatie ook kringen vergroten en de regie bij de mensen zelf laten? Er staan weer trainingen op open inschrijving ingepland. De training 'Het faciliteren en organiseren van familiegroepsbijeenkomsten' wordt op 10 en 11 november van 9.30 tot 16.30 uur georganiseerd in Amersfoort. Deze training levert 13 accreditatiepunten op bij SKJ en bij Registerplein. Lees meer informatie of stuur een e-mail naar: trainingen@eigen-kracht.nl. Direct inschrijven kan natuurlijk ook.

Een sterk verhaal op vrijdag

*Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard. Ik wens u en de uwen veel verbinding en een prettig weekend,
Hedda van Lieshout*

36) De gemeente Alphen aan den Rijn verhoogt de inkomensgrens voor huur- en koopwoningen

Alphen CC: Leidsch Dagblad 23 juli 2022

Alphen verhoogt inkomensgrens voor betaalbare nieuwbouw: sociale koopwoning tot twee keer modaal

Ruud Sep 22 juli 2022 ALPHEN AAN DEN RIJN De gemeente Alphen aan den Rijn verhoogt de inkomensgrens waaronder mensen in aanmerking komen voor enigszins betaalbare huur- en koopwoningen. Onder de nieuwe regeling kunnen Alphense alleenstaanden en stellen met een gezamenlijk inkomen van ruim twee keer modaal zich melden voor een sociale koopwoning. De inkomensgrens voor sociale huurwoningen is landelijk vastgesteld op zo'n 40.000 euro bruto per jaar voor alleenstaanden en ongeveer 45.000 euro voor mensen die samen of met kinderen willen

huren. De inkomensgrenzen voor middeldure huurwoningen, goedkope koopwoningen en sociale koopwoningen mogen gemeenten zelf bepalen.

Experiment Voor middeldure huurwoningen tot een huur van 1000 euro is de grens vier jaar geleden vastgesteld op 52.000 euro. Dat wordt nu verhoogd naar 60.000 euro. Voor goedkope koopwoningen met een koopprijs tot 250.000 euro lag de grens de afgelopen vier jaar op 44.000 euro. Daar komt nu ruim een derde bovenop waardoor de grens uitkomt op 60.000 euro bruto. Gemeenten die deelnemen aan het experiment 'bestemmingscategorie sociale koopwoningen' mogen inkomenseisen stellen (Fried: zie:

https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20220317_60581583) voor alle koopwoningen tot de Nationale Hypotheekgarantiegrens, op dit moment 355.000 euro. Om daarvoor in aanmerking te komen moet er binnen een huishouden in Alphen niet meer dan 80.000 euro bruto binnen komen, een gezamenlijk inkomen dat neerkomt op ruim twee keer modaal.

Wie het geluk heeft om in aanmerking te komen voor een goedkope of sociale koopwoning, moet er wel rekening mee houden dat zo'n huis niet binnen een paar jaar voor de hoofdprijs verkocht mag worden. Voor goedkope koophuizen is vastgelegd dat die tien jaar lang 'voor de doelgroep als sociale koopwoning beschikbaar moet blijven'. Voor sociale koophuizen is dat vijf jaar. Corporaties of ontwikkelaars die sociale huurwoningen bouwen, zijn verplicht om die woningen minimaal twintig jaar lang voor een sociale prijs te blijven verhuren.

37) Bijna 11.000 arbeidsmigranten gaan elke ochtend aan het werk in de Duin- en Bollenstreek

Leidsch Dagblad 23 juli 2022

Arbeidsmigranten werken in allerlei sectoren in de Bollenstreek: 'Nederlanders zien geen uitdaging in eenvoudig handwerk'

Roza van der Veer 23 juli 2022 BOLLENSTREEK Bijna 11.000 arbeidsmigranten gaan elke ochtend aan het werk in de Duin- en Bollenstreek. Sommigen vertrekken na korte tijd, anderen verblijven jaren in Nederland. In een serie verhalen gaat het Leidsch Dagblad in gesprek met de arbeidsmigranten maar ook hun werkgevers en huisvesters. In het eerste verhaal terug in de tijd. In het tweede verhaal: naar de werkvloer

Arbeidsmigranten die in de kas aan het werk zijn. Of op het land bloemen plukken. Dat zijn de beelden van de arbeidsmigranten in de Duin- en Bollenstreek. Maar wie af en toe door de Bollenstreek rijdt, ziet ook de busjes of de kleurige fietsen van de uitzendbureaus bij veel niet-agrarische bedrijven staan. Arbeidsmigranten worden allang niet meer alleen in piektijden en het seizoen ingezet maar zijn structureel in de regio aan het werk.

Lees ook: Arbeidsmigranten zijn van alle tijden: over Friezen, Katwijkers, Egyptenaren tot Oost-Europeanen. 'Vergeet niet dat het vaak zwaar en smerig werk is waarvoor je fit moet zijn' (Fried: zie: https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20220715_2749507)

Natuurlijk werken er nog steeds veel arbeidsmigranten in de agrarische sector. Wie weleens een bollen-, broei- of vaste plantenbedrijf bezoekt, merkt onmiddellijk dat de Nederlandse werknemers in de minderheid zijn. De bedrijven worden gerund door de Nederlandse eigenaren met vaak een paar vaste krachten, Nederlanders en arbeidsmigranten, maar de bollen worden gepeld, geteld, geprikt en de bloemen geplant en geplukt door arbeidsmigranten. Soms met een kortlopend contract, als het om het pure seizoenswerk gaat, soms met een langlopend contract voor een paar maanden, afgewisseld met drie maanden werkloosheidsuitkering. Er zijn bedrijven die veel werknemers via uitzendbureaus binnenhalen, terwijl andere bedrijven dat zo weinig mogelijk proberen te doen.

De Noordwijkerhoutse bollenteler Simon Pennings bijvoorbeeld heeft veel werknemers van over de grens. Een belangrijk deel van deze werknemers werft Pennings zelf, de rest komen van

uitzendbureaus. „Het is ongeveer fifty-fifty. De vaste mensen hebben hier het hele jaar werk. Vaak gaan ze naast de kerstperiode, in februari twee maanden terug naar huis waarvoor ze vaak onbetaald verlof opnemen. Tijdens de zomerpiek komen er meer mensen van de uitzendbureaus, studenten die drie of vier maanden komen om bollen te pellen. Dat is handig want je betaalt weliswaar meer maar het ontzorgt je ook enorm.”

Ook Jan van der Slot, samen met zijn broer Frans eigenaar van het Voorhoutse bollenteelt- en broeibedrijf Vd Slot Tulips heeft arbeidsmigranten voor de bollenteelt en tulpenoogst. Het bedrijf heeft vijf tot zes vaste arbeidskrachten maar in de loop van het seizoen kan dat oplopen tot 35 of 50 man. De losse arbeidskrachten zijn vooral in dienst van uitzendbureaus en komen voornamelijk uit het buitenland. Veel Polen maar ook Tsjechen, Slowaken, Slovenen en af en toe een Nederlander. „Zonder arbeidsmigranten kunnen we het bedrijf wel sluiten”, aldus Van der Slot.

Beide telers maar ook collega-bedrijven uit de glastuinbouw en vaste plantensector, merken dat het lastiger wordt om werknemers te vinden. De agrarische bedrijven krijgen meer concurrentie van andere bedrijfssectoren die ook op zoek zijn werknemers. Van der Slot krijgt steeds meer Bulgaren die door de uitzendbureaus uit Den Haag worden gehaald. „Maar als het regent, komt er gewoon niemand. Terwijl wij hier regenpakken en laarzen hebben.” Ook Pennings merkt dat de concurrentie van andere sectoren groot is. „Ik krijg nu al van uitzendbureaus te horen dat arbeidsmigranten niet meer op het land willen werken. Ze willen alleen maar binnenwerk hebben.”

Niet-agrarische branches Die concurrentie om arbeidskrachten komt voornamelijk van sectoren als de horeca en de groothandel. Dat blijkt uit cijfers van het onderzoeksbureau Decisio dat in opdracht van de Greenport Duin- en Bollenstreek onderzoek deed naar arbeidsmigranten. Het gaat daarbij om arbeidsmigranten voor seizoenswerk die minder dan een jaar in de Bollenstreek werken. Er is ook een flinke groep arbeidsmigranten die soms jaren in de streek werkt. In totaal komt Decisio uit op 10.370 arbeidsmigranten voor de hele Duin- en Bollenstreek. Het overgrote deel daarvan werkt in Hillegom (3.415) en Noordwijk (4.935), cijfers die vertekend kunnen worden doordat ongeveer zestig procent van de arbeidsmigranten voor een uitzendbureau werkt. En daarvan met name in deze twee plaatsen bevinden zich uitzenders (92 procent van de Hillegomse arbeidsmigranten werkt voor een uitzendbureau).

Horeca Een sector waar veel arbeidsmigranten werken is de horeca. Stephan Stokkermans, directeur van Huis ter Duin en voorzitter Koninklijke Horeca Noordwijk, schat dat ongeveer 20 tot 30 procent van het personeel van over de grens komt. „In de hotelwereld meer dan in de restaurants en cafés. Als ik naar het eigen bedrijf kijk, is een op de drie mensen van de vaste crew een internationale collega. Ze werken in de keuken, bediening, afwas en schoonmaak van kamers maar ook in de receptie. Ze zijn er in de hele organisatie maar het grootste deel achter de schermen.” Ook hier zijn de werknemers uit Polen dominant. Volgens Stokkermans komt dat omdat Poolse werknemers vaak als groep, al dan niet door een uitzender, naar Nederland komen. „Zuid-Europeanen komen meer als individu, ook al zijn er nu ook uitzenders die koks uit bijvoorbeeld Spanje halen. Daar is de jeugdwerkloosheid hoog.”

Handjes voor logistiek en productie Eén heel ander bedrijfstak met veel arbeidsmigranten zijn productiebedrijven. Heemskerk Fresh & Easy uit Rijnsburg is er een van. Jantine Heemskerk is commercieel directeur bij het groentebewerkingsbedrijf aan de Vinkenweg dat iedere week zo'n 3,5 miljoen verse producten aan retail- en fastfoodketens in binnen- en buitenland levert. Daaraan werken 1.300 mensen mee waarvan de helft op de loonlijst bij Heemskerk staat. De andere helft werkt bij het vaste uitzendbureau OTTO Work Force dat een kantoor in het Rijnsburgse bedrijf heeft. Met name de laatste groep bestaat voornamelijk uit Poolse arbeidsmigranten. Zij zijn voor het bedrijf van groot belang want weliswaar wordt de laatste jaren steeds meer werk door robots gedaan, handjes blijven vooralsnog hard nodig in de productie en de logistiek. Ook voor het opvangen van piekperiodes, denk aan erwtensoeppakketten bij koud weer en fruitsalades bij warm weer, zijn uitzendkrachten cruciaal. „Arbeid is schaars en we zien dat zeker Nederlanders geen uitdaging zien in eenvoudig handwerk. Om die reden zijn veel uitzendkrachten afkomstig uit het buitenland, vooral

Polen maar de laatste tijd ook uit andere Oost-Europese landen. Het gaat in Polen beter dus de reden om te vertrekken, is minder aanwezig.”

Iedereen welkom Een andere bedrijfstak die niet zonder de inzet van arbeidsmigranten kan, is de logistiek. Een voorbeeld is het distributiecentrum van Detailresult Logistiek in Sassenheim dat ongeveer 80 supermarkten van de keten Dirk van den Broek in de wijde omgeving van zogeheten droge kruidenierswaren voorziet. Er werken 128 mensen in vaste dienst en 32 (arbeidsmigranten) zijn in dienst bij Uitzendbureau Ruigrok. Peter Zonderop, directeur Logistieke Operatie, wijst erop dat een flink deel van deze uitzendkrachten al jaren bij het distributiecentrum werkt. „Als ik naar het hele concern kijk dan hebben we 1.100 eigen mensen in de logistiek werken plus 300 tot 350 arbeidsmigranten. Daarvan werken er zeker 50 heel lang bij ons en veel anderen komen frequent terug. Zo'n 200 mensen zijn hier korter dan een half jaar.” Zonderop wijst erop dat het bedrijf probeert een 'gezonde mix' te houden van eigen en uitzendpersoneel. „Maar we hebben de arbeidsmigranten echt nodig. Echt, als we in Nederland alle arbeidsmigranten naar huis sturen, hebben de supermarkten maar ook heel veel andere sectoren een groot probleem.” Ook distributiemanager Rob Zwart, die al 30 jaar bij het bedrijf werkt, trekt die conclusie terwijl hij een rondleiding geeft door het distributiecentrum waar de orderpickers via een headset naar de juiste stellingen worden gestuurd om de karren voor de supermarkten klaar te zetten. Wekelijks komen er vele pallets goederen aan en deze gaan als dozen naar de winkels. „Naast de uitzendkrachten werken we ook met statushouders. Maar het blijft lastig om mensen te vinden. Ongeacht achtergrond of vooropleiding: als men wil werken, dan is er bij ons altijd plaats.”

Geen belangstelling Detailresult Groep en Heemskerk zijn maar twee voorbeelden. Alleen niet alle bedrijven voelen er iets voor om (uitgebreid) te vertellen over de inzet van arbeidsmigranten. Bij Akzo in Sassenheim wordt aangegeven dat er veel internationale medewerkers zijn maar dat geen aparte registratie wordt bijgehouden. Royal FloraHolland meldt dat het aantal arbeidsmigranten beperkt is. „Er werken 58 nationaliteiten bij ons. Medewerkers moeten Nederlands, Engels of Duits verstaan. Veel niet-Nederlanders komen uit de Europese Unie. Wij zetten in op vaste dienstverbanden maar er is flexibele schil voor de logistiek. We werken met uitzendbureaus die zich richten op de Nederlandse arbeidsmarkt als Randstad, TempoTeam en Actief Werkt”, vertelt woordvoerder Michel van Schie. Bij Vleeswarenbedrijf Persoon in Lisse zijn eveneens arbeidsmigranten aan het werk maar daar meldt de woordvoerder dat er 'geen belangstelling is om mee te werken aan een artikel'. Hetzelfde bij het distributiecentrum C&A Lisse, waar meer dan de helft van de werknemers arbeidsmigranten zijn. Daar laat de woordvoerder weten 'op dit moment ervan af te zien om hier tijd en aandacht aan te schenken.' Van De Menken Keuken in Sassenheim komt geen reactie.

Zuinig De schaarsheld van arbeidskrachten maakt ondertussen wel dat bedrijven zuinig worden op hun arbeidsmigranten. Zoals bij Heemskerk waar het bedrijf probeert de eigen mensen en uitzendkrachten vast te houden. Directeur Heemskerk: „In Nederland geldt gelijke monniken gelijke kappen. Iedereen krijgt het cao-loon maar als er in het bedrijf wordt getraakteerd of er zijn kerstpakketten dan krijgen de uitzendkrachten dat ook. We willen dat alles goed is geregeld, voor onze medewerkers én de uitzendkrachten. Wij zien de uitzendkrachten als verlengstuk van onze eigen medewerkers. We kunnen echt niet zonder ze.” Ook bij Detailresult Groep in Sassenheim wordt geen onderscheid gemaakt tussen vaste en uitzendkrachten. Directeur Zonderop: „Salaris, maar ook de stol met Kerstmis of de paasbrunch. Iedereen doet uiteindelijk ook hetzelfde werk: orderpicking, op de heftruck, retouren verwerken, expeditiewerk maar ook schoonmaken.” In de horeca is de situatie zo nijpend dat volgens voorzitter Stokkermans 80 procent van de bedrijven meer betaalt dan de cao vereist. „In Huis ter Duin weet ik dat geen onderscheid wordt gemaakt. Iedereen is verantwoordelijk voor ons product.”

Lukase Siara is 28 jaar oud en werkt als planner bij het Distributiecentrum van DetailResult Groep in Sassenheim. Tien jaar geleden kwam hij uit Polen waar geen werk was. Hij belandde via

uitzendbureau Ruigrok bij Detailresult Groep in Velsen. Na vier jaar stapte hij over naar Sassenheim en twee jaar geleden werd hij productieplanner. Hij is blij met zijn werk en zijn werkgever. „Ik heb nu een vast contract en ben sinds kort verhuisd naar Katwijk. Wat mijn volgende plannen zijn? Een eigen huis kopen. En ik blijf in Nederland, zeker weten. Ik ben nu bezig de taal te leren.”

Verwend Misschien zijn Nederlandse werkgevers wel wat verwend door de eindeloze stroom aan arbeidsmigranten die bereid zijn tot lange werkweken? Volgens Andries Middag, tot voor kort programmamanager van de Greenport Duin- en Bollenstreek, speelt dat wel degelijk een rol. „Ze willen mensen die van 8 tot 5 beschikbaar zijn in plaats van na te denken over deeltijdwerk en flexibelere tijden. Zolang de internationale werkers er zijn, is er ook geen reden om concessies te doen. Ze kijken eerder automatisch naar arbeidsmigranten.” Bollenteler Pennings erkent dat werkgevers moeten meebewegen met de arbeidsmarkt. „Voor sommige essentiële zaken heb je een fulltime kracht nodig maar andere werkzaamheden lenen zich goed voor deeltijd. Daar moeten we in de toekomst toch heen.” Ook horecavoorzitter Stokkermans denkt dat werkgevers af moeten van de oude mantra's als zes weekenden werken 'want je zit in de horeca'. „Er zijn genoeg gepensioneerden of mensen die parttime willen werken. Draai aan een belastingknop waardoor mensen meer overhouden en meer gemotiveerd zijn om extra te werken. Laten we deze arbeidsmarktcrisis, want dat is het, samen met de overheid aanpakken.”

Rihards Sens (35) uit Letland heeft naar eigen zeggen geen rust. „Ik wil steeds uitdagingen en nieuwe dingen ondernemen. Vandaar dat ik na de middelbare school naar Nederland reisde. De eerste keer verliep desastreus want het werk bleek tomaten plukken en de huisvesting bleek een hotel vol Polen. Na vijf dagen was ik terug in Liepaja.” Een tweede poging was succesvoller. Na verschillende banen, zoals in een vleesfabriek in Sassenheim en glazenwasser in Amsterdam, kwam hij als afwasser bij Huis ter Duin in Noordwijk terecht. Daar is hij inmiddels bijna zeven jaar later als chef stewarding verantwoordelijk voor het terrein, de afwas maar ook voor de aankleding van feesten en partijen. Hij heeft een team van negentien mensen. „Ik maak de roosters, zorg dat de voorraad op orde is maar als ik zie dat olijfbomen buiten gesnoeid moeten worden, doe ik dat ook even. Ik woon in een zomerhuis dichtbij dus ik ben snel op het werk.” Het werk is afwisselend en past bij Rihards die ondertussen alweer een paar stappen verder denkt. Zo heeft hij een foodtruck gemaakt (voor crêpes), is bezig met cryptomunten en denkt erover om samen met zijn vriendin in Leiden te gaan wonen. „Terug naar Letland is mogelijk maar mijn ex-vrouw woont met mijn 13-jarige dochter in Amsterdam. Ze was twee toen ze met haar moeder naar Nederland kwam en heeft niet zo veel met Letland. Dus vandaar de foodtruck zodat ik ook een handeltje in Nederland houd. Zeker nu met de Russen, is het hier wel zo veilig.”

Werkgevers schreeuwen om arbeidskrachten. Maar hoe zit het dan met de mensen die nu werkloos zijn of een bijstandsuitkering krijgen. Kunnen die geen deel van de oplossing van het arbeidstekort zijn?

Andries Middag van de Greenport Duin- en Bollenstreek constateert dat de poule van Nederlandse werklozen en bijstandtrekkers te klein is om in alle vacatures te voorzien. „In Alphen is onderzoek gedaan en er bleken zes potentiële arbeidskrachten in deze poule te zitten. In het Westland zijn eveneens experimenten geweest maar ook dat heeft weinig opgeleverd.” Bij het UWV zien ze het aantal werklozen de laatste jaren gestaag afnemen. In de Duin- en Bollenstreek waren eind 2021 1.870 mensen met een werkloosheidsuitkering bekend. Daartegenover stonden gemiddeld 2.470 vacatures open voornamelijk in de groot- en detailhandel en reparaties van auto's (700), gevolgd door de gezondheid- en welzijnzorg (300), industrie (200) en bouwnijverheid (200).

Dat werkgevers uitwijken naar arbeidsmigranten ziet ook het UWV. „De historische krapte op de arbeidsmarkt speelt hier vermoedelijk een grote rol. Er zijn gewoonweg steeds minder kandidaten voorhanden om vacatures mee te vervullen, met name in specialistische functies. Werkgevers zien zich hierdoor genoodzaakt zien om (ook) over de grens te zoeken. Daarnaast zien we dat regionale werkzoekenden die nog wél op de markt zijn door de huidige arbeidsmarktsituatie een kritischer blik

hanteren. Ze hebben in veel gevallen iets te kiezen en zijn daardoor minder vaak bereid om arbeid te verrichten die matig betaalt, weinig zekerheid biedt en plaatsvindt onder weinig aantrekkelijke omstandigheden.”

De 33-jarige Dorota Kielbasa werkt al vier jaar bij de Firma Bisschops in Voorhout. Ze houdt zich bezig met de narcissen en de dahlia's die op dit bedrijf worden gekweekt. Dorota is inmiddels zo bekend met het werk dat ze nieuwe Poolse collega's de kneepjes van het vak leert. Ze is blij met haar baan. „Wat ik een leuke klus vind? Eigenlijk vind ik alles prima. Ik hou van het werk en de mensen met wie ik werk.” In Polen werkte ze in een bakkerij maar ze vertrok aanvankelijk naar Spanje om meer geld te verdienen. Toen daar tien jaar geleden de crisis toesloeg, verhuisde ze naar Nederland. Met haar man Andrej deelt ze een kamer in een huis in Voorhout. Een eigen stek is lastig en bovendien spaart het stel voor een huis in Polen. „Over tien jaar wonen we daar, met een baby. In Nederland is het leven goed maar het weer is minder. Altijd die regen.”

Ook bij Provalu in Voorhout, ontstaan uit de vroegere Maregroep en Servicepunt Werk met als doel mensen aan werk te helpen, zien ze dat de werknemers wat te kiezen hebben. Dat zou gunstig moeten zijn voor de pool van 680 mensen waarvoor Provalu werk probeert te zoeken. Directeur Rinco Knoops: „Alleen heeft een belangrijk deel van deze groep veel coaching en training nodig zoals leren op tijd te komen of Nederlandse taalles. Soms zijn er bijkomende problemen als kinderopvang, schuldproblemen of simpelweg tien jaar niet gewerkt.”

Bemiddelbaar Hij denkt dat ongeveer 250 Provalumensen bemiddelbaar zijn maar dan wel voor een passende baan in verband met fysieke of mentale beperkingen. „Wij kijken hier wat er wel kan want het is echt niet onze hobby om mensen vijf maanden in een traject te hebben. Maar de werkgevers die gebruik maken van arbeidsmigranten die stevig doorwerken en desnoods een uurtje extra doorwerken, zijn niet geholpen door onze mensen. En zelfs als ze allemaal van 9 tot 5 werken dan is het nog niet genoeg om het probleem op te lossen. Dus ik snap de wanhoop van die werkgevers wel want die bollen, bloemen of groenten kunnen niet wachten.”

Het zou wel helpen als werkgevers hun eisen zouden bijstellen. „Ik ben zelf ook werkgever en ik wil ook iemand hebben die goed is in zijn werk en morgen inzetbaar. Als dat niet lukt dan ga je verder kijken naar second best voor je gevoel. Werkgevers doen dat niet graag maar ze moeten wel.”

Lees ook: Arbeidsmigranten zijn van alle tijden: over Friezen, Katwijkers, Egyptenaren tot Oost-Europeanen. 'Vergeet niet dat het vaak zwaar en smerig werk is waarvoor je fit moet zijn' (Fried: zie: https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20220715_2749507)

38) Ze dreigden misbruikfoto's via sociale media te verspreiden

Leidsch Dagblad 24 juli 2022

Loverboys nu spijkerhard

Anouk de Groot 24 juli 2022 AMSTERDAM Het begint als een gewoon gesprek op een sociaal medium. Een leuke jongen nodigt je uit om af te spreken. Er lijkt niets vreemds aan de hand, tot alles op slag verandert en je klem zit in de val van uitbuiting en misbruik. Daaruit is het lastig ontsnappen. Slachtoffers delen hun verhaal. „Ze dreigden misbruikfoto's via sociale media te verspreiden of mijn ouders te vermoorden als ik mijn mond voorbij zou praten.”

Loverboys weten via platforms als Snapchat en Telegram hun slachtoffers soms al binnen een dag in hun greep te krijgen waarna hun uitbuiting en misbruik begint. Hulpverleningsinstanties en het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel slaan alarm omdat het leeuwendeel van het misbruik onopgemerkt blijft. Vaak nog heel jonge slachtoffers durven geen aangifte te doen uit angst voor geweld of schaamte, constateert ook de politie.

„Ik was dertien toen een vriendinnetje vroeg of ik meeding naar het huis van haar oma. Toen we daar aankwamen trof ik niet haar oma, maar meerdere mannen. Mijn 'vriendin' vertrok, terwijl de mannen mij misbruikten”, begint de nu 16-jarige Eva* haar verhaal. „Ze maakten foto's en video's en zetten me daarna thuis af. Vanaf dat moment werd ik drie à vijf keer per week opgehaald door jongens van 14 en 15 jaar oud. Zij namen me mee naar datzelfde huis, waar ik werd gedwongen om seks te hebben met oudere mannen voor geld. De jongens dreigden de foto's via sociale media te verspreiden of mijn ouders te vermoorden als ik mijn mond voorbij zou praten.”

De daders zetten hun dreigementen volgens Eva kracht bij door haar moeder te achtervolgen en te fotograferen. Drie jaar lang duurde de hel waarin Eva moest leven. Tot een voorbijganger haar in het huis waar het misbruik plaatsvond hoorde gillen. „Hij heeft hard op de deur gebonkt. Iemand deed open en ik ben er snel tussendoor geglipt. Op mijn blote voeten vluchtte ik naar huis. Ik had al mijn spullen achtergelaten, waardoor mijn moeder vroeg wat er was gebeurd. Ik durfde niet de waarheid te vertellen en verzong daarom een raar verhaal. Gelukkig geloofde ze me dit keer niet en werd ik gedwongen alles te vertellen. We zijn direct naar de politie gestapt, maar omdat ik te weinig verwondingen had en de voorbijganger niet durfde te getuigen, zou het moeilijk te bewijzen zijn.”

Ronselperiode Ingrid Eisma, manager residentiële zorg bij Fier, herkent de manier waarop Eva slachtoffer van loverboys werd. De zorginstelling is gespecialiseerd in gewelddadige afhankelijkheidsrelaties en ziet dat de ronselperiode steeds korter wordt: „De term loverboy dekt eigenlijk de lading niet meer. Vroeger werden meiden verliefd en daarna slachtoffer. Tegenwoordig gaan de daders veel gewelddadiger te werk en is het stukje gemanipuleerde verliefdheid bijna niet meer aan de orde. Slachtoffers worden direct geïntimideerd of gechanteed. Naaktfoto's en video's spelen daarbij een grote rol.”

Volgens Eisma blijft het niet bij dreiging en grootspraak: „Sommige netwerken zijn zeer gewelddadig. Er zijn jongens geweest die daadwerkelijk geweld en intimidatie tegen de ouders gebruikten of een jonger zusje achtervolgden naar school. Gelukkig zien wij vaak dat dit gedrag stopt als een slachtoffer bij ons in de opvang zit. Voor de daders is het meisje inwisselbaar. Ze willen niet het risico lopen dat ze worden opgepakt.”

Uit onderzoek van het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) blijkt dat de gemiddelde leeftijd van de daders 26,4 jaar oud is en dat 80 procent een migratieachtergrond heeft. Toch vertelt Eisma dat ze van de slachtoffers hoort dat het ook veel jonge jongens zijn die dit werk doen: „Het zijn veelal pubers en het begint al vanaf 15 jaar. Meestal is het een groepje jongens met één leider. Van de oudere jongens uit de groep zijn de jonge jongens weer onder de indruk, waardoor er een soort hiërarchie ontstaat.”

Volgens het CKM wordt 51 procent van de slachtoffers binnen enkele dagen tot een week na ronseling uitgebuit. Veel van de chantage en intimidatie vindt plaats in de online wereld, maar ook het eerste contact wordt steeds vaker online gelegd. Volgens Shamir Ceuleers van het CKM vindt in 79 procent van de gevallen het eerste contact online plaats, als de dader en het slachtoffer elkaar nog niet kennen.

Ook Jennifer* (16) ontmoette haar loverboy voor het eerst online: „Met mijn vriendinnen zat ik 's avonds regelmatig op de app Houseparty. Daardoor kwam ik in contact met Amir*. We raakten aan de praat en besloten af te spreken. Het eerste contact was heel normaal, maar nadat hij via Telegram een naaktvideo van me had bemachtigd, sloeg zijn gedrag om.”

Jennifer moest al haar sociale media verwijderen en kreeg een nieuw Snapchat-account. Hier was ze niet langer de 16-jarige Jennifer, maar de 20-jarige Laila*. Haar Snapchat werd via Telegram aangeboden als premiumaccount waar mensen haar tegen betaling konden toevoegen.

Uit onderzoek van het CKM blijkt dat bij 67 procent van de slachtoffers de werktijden grotendeels worden bepaald door de dader. Zo ook bij Jennifer: „Ik werd gedwongen constant online te zijn. Zelfs op school ging het werk door. Ik filmde mezelf op de wc, omdat ik maar twee à drie uurtjes per dag niks mocht posten. Thuis zat ik alleen nog maar in mijn kamer. Amir bepaalde mijn agenda. Als ik een keer niet naar hem luisterde en toch de deur uitging, dreigde hij mij te vermoorden.”

Uiteindelijk belde Jennifer de politie toen ze zijn dreigementen niet langer aankon. Ze zit nu al een paar weken ondergedoken in een afgesloten opvang, zodat Amir haar niet kan bereiken.

'Geïsoleerd' Sascha* (24) is ook een lange periode in handen geweest van een loverboy. „Mijn ex-vriend heeft mij twee jaar lang gekleineerd en geïsoleerd, waardoor ik van de rest van de wereld vervreemd raakte. Hij heeft me seksueel uitgebuit en mishandeld”, vertelt ze.

Volgens woordvoerder Ceuleers van het CMK komt dit veel voor.

De politie heeft Sascha volgens eigen zeggen uit haar woning moeten redden, omdat het sterke vermoeden bestond dat haar vriend haar in het buitenland zou verkopen. Ze heeft hierna lange tijd ondergedoken gezeten, maar woont nu weer op zichzelf.

Het CMK vindt de term loverboy feitelijk achterhaald. In nog maar de helft van alle gevallen wordt een relatie ingezet om het slachtoffer uit te buiten. Daarom vindt het centrum de kwalificatie 'mensenhandelaren' meer op zijn plek. „Ruim 97 procent van de slachtoffers is onzichtbaar”, weet Ceuleers. „Wij zien alleen het topje van de ijsberg, omdat veel slachtoffers geen aangifte durven te doen. Dit komt door *selfblaming*, angst voor de dader, maar ook omdat ze tegen het strafproces opzien. Vaak komt de zaak pas anderhalf jaar na de aangifte voor de rechter, terwijl slachtoffers het graag achter zich willen laten. Dit zorgt ervoor dat deze groep criminelen moeilijk is te bestrijden.” „Het kabinet moet meer inzetten op signalering en preventie. Veel meiden worden geronseld bij jeugdzorginstellingen of daklozenopvang. Er moet daar meer worden gehandhaafd, maar ook de online platforms zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Nu is er nog veel te weinig toezicht op de leefwereld van deze jongeren.”

In verband met de bescherming van de privacy zijn de namen van de slachtoffers gefingeerd.

39) Onderzoek gemeentelijke toegang tot schuldhulpverlening voor zelfstandig ondernemers

Email Henk van Tol 25 juli 2022

Brief over rapport 'Zelfstandigen over de drempel'

Kamerstuk | 19-07-2022

Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) stuurt een reactie aan de Nationale ombudsman over het rapport 'Zelfstandigen over de drempel', een onderzoek onder 10 gemeenten naar de laagdrempeligheid van de gemeentelijke toegang tot schuldhulpverlening voor zelfstandig ondernemers.

Brief over rapport 'Zelfstandigen over de drempel' (PDF | 3 pagina's | 172 kB)(Fried: zie:

<https://open.overheid.nl/repository/ronl-0c3668626a7a7b3f3b75782a7a6664327d3f5255/1/pdf/brief-aan-nationale-ombudsman-rapport-zelfstandigen-over-de-drempel.pdf>)

Rapport “ Zelfstandigen over de drempel “ (Fried: zie:

<https://outlook.live.com/mail/0/inbox/id/AQQkADAwATM3ZmYAZS04NDJmLTgzOTgtMDACLTAwCgAQANXf95hLmxBDi1AihVlvYj0%3D/sxs/AQMkADAwATM3ZmYAZS04NDJmLTgzOTgtMDACLTAwCgBGAADchIqW7kMSOG%2FRz7n5wB3VMcHAIwvR6CAT%2FILgSGLvpE863gAAAIBDAAAAlwvR6CAT%2FILgSGLvpE863gABYLYhxUAAAABEgAQAO3n2IqGpY1CiLL96oPpMH4%3D>)

40) Laat niet alleen wethouders en beleidsmedewerkers het jeugdzorgbeleid bepalen

Binnenlands Bestuur 26 juli 2022

Vergeet hulpverlener niet bij partnerkeuze jeugdzorg

Laat niet alleen wethouders en beleidsmedewerkers het jeugdzorgbeleid bepalen, maar betrek daar vooral ook de hulpverleners bij.

De staatssecretaris kondigde onlangs aan marktwerking in de jeugdzorg te willen aanpakken. Deze marktwerking zou hebben gezorgd voor een enorme toename van het aantal jeugdzorgaanbieders, oplopende zorgfraude en onbeheersbare kosten. Tegelijkertijd is sprake van personele schaarste, wat wellicht nog wel het grootste probleem is van de hedendaagse jeugdzorg

Er is een groeiend aantal gemeenten dat denkt een oplossing te hebben voor al deze problemen. Zij gaan een 'partnerschap' aan met een – zeer – beperkt aantal (grote) jeugdzorgaanbieders en maken deze verantwoordelijk voor het budget. Er zijn dan minder jeugdzorgaanbieders, dus is er ook geen concurrentie meer en geen zorgfraude. De partner kan doen wat nodig is omdat de partner verantwoordelijk is voor het budget. Daardoor stijgen de kosten ook niet meer. En de partner kan dan goed werkgever zijn voor al het schaarse personeel werkzaam in de gemeenten.

De vraag is of deze beleidstheorie klopt. De ontwikkelingen zullen wij de komende jaren op de voet volgen. Bij één van de aannames willen wij echter een kanttekening plaatsen. Het gaat ons om de achterliggende aanname van gemeenten dat het schaarse jeugdzorgpersoneel dat werkt binnen deze gemeenten ook wil werken voor de partner die de gemeenten contracteren.

De klik tussen jeugdige en hulpverlener is de beste voorspellende variabele voor een succesvol hulpverleningstraject

De klik tussen jeugdige en hulpverlener is de beste voorspellende variabele voor een succesvol hulpverleningstraject. Keuzevrijheid is daarom altijd een issue in de zorg. Vaak gaat dat dan alleen om de keuzevrijheid van de jeugdige. Gemeenten die met partners willen gaan werken stellen dan dat die keuzevrijheid niet verandert omdat jeugdigen kunnen blijven kiezen uit hulpverleners. Zij zien daarbij de keuzevrijheid van de hulpverlener zelf over het hoofd. De vraag of deze wil werken bij de partners die de gemeenten contracteren stellen zij niet.

Als sprake is van gemeentelijke herindelingen ervaren gemeentelijke bestuurders en ambtenaren vaak zelf hoe het is om de eigen organisatie kwijt te raken. Je werkte jaren kleinschalig voor je eigen gemeente met fijne collega's in een vertrouwde omgeving. En dan opeens verandert de naam van je werkgever, veranderen je collega's, je werktitel en moet je naar een andere locatie. Ongetwijfeld dat de efficiëntie en bestuurskracht van deze grotere gemeenten toeneemt, maar de vraag is of dat ook gebeurt met de werkvreugde.

Het doet ertoe waar en voor wie je werkt. Het is belangrijk dat gemeenten hier rekening mee houden, juist vanwege de al aanwezige schaarste in personeel. De vanuit het oogpunt van hulpverleners verkeerde jeugdzorgorganisaties contracteren kan nog meer personeel uit de sector doen vertrekken. Dat kunnen gemeenten zich niet permitteren.

Wij roepen gemeenten op om het personeel dat werkzaam is binnen die gemeenten, bij al die verschillende jeugdzorgaanbieders die er zijn en ook de zelfstandigen, actief te betrekken bij het keuzeproces voor de partners. Niet alleen door het te bevragen in een consultatie of een beoordelingscommissie, maar door ze – samen met hun jeugdigen – te laten stemmen voor de werkgever die zij graag als hun partner zien. Laat de gemeenten daarbij op hoofdlijnen bepalen aan welke voorwaarden partners moeten voldoen, maar laat hulpverleners en jeugdigen bepalen wie uiteindelijk de partners moeten zijn. Het is gezien de grote vraagstukken waar gemeenten zich mee geconfronteerd zien namelijk belangrijk dat niet alleen wethouders en beleidsmedewerkers de juiste partners aan tafel hebben. Het is van doorslaggevend belang dat dit ook de juiste partners zijn voor hulpverleners en jeugdigen.

Maaike van der Aar – Bestuurder FNV Zorg & Welzijn

Tim Robbe – Advocaat, adviseur en onderzoeker bij Victor

47) Om personeelstekorten te verzachten, doet kantoorpersoneel uitvoerend werk

De Volkskrant 27 juli 2022

Ineens moet kantoorpersoneel aan de bak: Mascha van vervoersplanning zit nu zelf achter het stuur

Om de pijn van de personeelstekorten te verzachten, vragen bedrijven hun kantoorpersoneel uitvoerend werk te doen. Bij personenvervoerder Van Driel in Oss vult Mascha Geuze, die eigenlijk het rooster maakt, de gaten in het rooster door zelf achter het stuur te kruipen.

Marieke de Ruiter 26 juli 2022, 'Ik zei nog zo: geen elektrische auto.' Mascha Geuze (50) zucht hoorbaar boven de kakofonie van piepjes in de hagelwitte Kia uit. Ze had alles nog zo zorgvuldig voorbereid: vanmorgen om zeven uur vertrok ze al uit Bemmel om op tijd bij haar ophaaladres in Oss te zijn, via Google Maps reed ze gisteren alvast denkbeeldig de route. Maar nu staat ze stil in een vinexwijk met een auto die maar blijft roepen dat ze naar de 'P' moet schakelen. Als ze dan ook nog eens voor de verkeerde deur blijkt te staan, constateert ze: 'Dit zijn toch ook de zenuwen.'

Dat die door haar lijf gaan, komt doordat dit haar tweede rit is als chauffeur in het leerlingen- en zorgvervoer. Als planner zit ze normaal gesproken in Oss op het kantoor van vervoersservice Van Driel. Maar nu er door een tekort aan chauffeurs steeds meer gaten in de roosters vallen, probeert ze die eigenhandig te dichten. Ze is niet de enige: ook het afdelingshoofd, de taxileraar, administrateurs en 'dames van P&O' nemen eerst achter het stuur plaats voordat ze de kantoorruimte binnenstappen.

Ze besloten te gaan rijden na een noodkreet van hun bazen Maarten en Maurits van Driel. Met een tekort van honderd chauffeurs op een personeelsbestand van duizend mensen zagen vader en zoon zich eerder al genoodzaakt om zelf vóór werktijd wat ritten te pakken. Hetzelfde geldt voor mevrouw Van Driel, zus Van Driel en zelfs haar partner, die het doet voordat hij naar zijn eigen werk elders gaat. Een kroeg zonder personeel kan desnoods een dag dichtgaan, het familiebedrijf kan moeilijk tegen kwetsbare leerlingen zeggen: dan maar even geen school.

Bullshitbaan Van Driel is niet het enige bedrijf dat de personeelstekorten probeert te lenigen door een beroep te doen op kantoormedewerkers. KLM vraagt hun tijdens piekmomenten bij te springen in de vertrekhal en bagageafhandeling. PostNL doet hetzelfde, bij de bezorging van brieven. In zorginstellingen spelen beleids- en communicatieadviseurs een potje badminton met cliënten. En om bezorgproblemen het hoofd te bieden, verzocht DPG, uitgever van onder meer *de Volkskrant*, journalisten 's ochtends een krantenwijk te lopen.

'Nu de personeelskrapte in steeds meer sectoren de dienstverlening in gevaar brengt, kijken organisaties scherper welke taken echt in de lucht moeten worden gehouden', stelt arbeidseconoom Robert Dur van de Erasmus Universiteit. 'Die koffer moet op de band, terwijl de marketing wel een dagje kan wachten.' Zo legt de krapte bloot welke taken voor een bedrijf onmisbaar zijn. Vaak zijn dat de uitvoerende functies; laagbetaald en laaggewaardeerd. Maar is het omgekeerde ook waar: heeft het kantoorpersoneel dat nu bijspringt een misbare baan?

Niet direct, denkt Dur. Vooralsnog is de enige manier om vast te stellen of iemand een 'bullshitbaan' heeft het hem of haar zelf te vragen. De hoogleraar deed het en zag dat 10 procent het eigen werk beoordeelt als zinloos en soms zelfs schadelijk voor de maatschappij. Deze percentages zijn hoger in bedrijven waar het werk zo in stukjes is geknipt dat er geen zicht is op het eindproduct – zoals aan de lopende band –, maar ook in op zichzelf nuttige banen waar door slecht management veel 'bullshittisering' optreedt, zoals ellenlange vergaderingen of papierwerk. En: onevenredig veel mensen in de marketing en pr vinden hun werk nutteloos, ontdekte Dur.

Mascha Geuze zou de laatste zijn om haar werk zo te noemen. 'Elke baan is belangrijk', vindt zij. 'We vormen allemaal een schakel in het geheel.' Want als Geuze niet zulke doorwrochte plannings zou maken, wisten chauffeurs niet waar ze op welk moment moesten zijn. Dat die planning niet heeft voorkomen dat zij nu te laat voor de deur bij broers Nick (11) en Lucas (7) staat, met een auto die

inmiddels oproept tot 'systeem controleren', noopt haar wel tot een andere conclusie. 'Ik heb blijkbaar geen technisch inzicht.'

Gelukkig lijdt haar humeur daar niet onder. De scholieren worden verwelkomd met een vrolijk 'goedemorgen'. 'Sorry dat ik zo laat was', zegt ze met een blik in de achteruitkijkspiegel. 'Maar ik had wat problemen met het voertuig. Konden jullie een beetje slapen met die hitte?' De broers blijken zwijgzame types. Al wil de oudste als ze de hoek om zijn toch nog wel wat kwijt. 'Je was te laat. Onze schoolbel is allang gegaan.'

Werkdruk Ook vader en zoon Van Driel hebben geen twijfel over het nut van een goede planning. De kantoormedewerkers die bijspringen, doen dat dan ook niet in plaats van hun eigen werkzaamheden, maar ervóór. Hartverwarmend, vinden ze. Daarmee is het geen oplossing voor de lange termijn. Want de werkdruk wordt alleen maar hoger, terwijl hun eigen afdelingen ook kampen met een tekort aan personeel.

Robert Dur verwacht dan ook niet dat kantoorpersoneel moet vrezzen blijvend te worden verbannen naar een plek buiten de kantoorruimte. Hij denkt wel dat de huidige krapte een permanente stempel kan drukken op organisaties. 'Die kunnen op zoek gaan naar nieuwe manieren van werken met minder nutteloze taken. En werknemers die nu in banen zitten die ze nutteloos vinden, kunnen op zoek gaan naar werk waarin ze wél betekenis zien.' Of de krapte dan is opgelost, is moeilijk te zeggen. 'Maar het leidt in ieder geval tot gelukkiger werknemers.'

In Oss komt Geuze om vijf over half negen lachend terugrennen van een verlaten schoolplein. 'De docent begreep maar al te goed dat we te laat waren', zegt ze. 'De school kampt namelijk zelf óók met een personeelstekort.'

48) Ervoor zorgen dat personen met onbegrepen gedrag hulp krijgen

Binnenlands Bestuur 27 juli 2022

'Voorkom dat verwarde personen in aanraking komen met de politie'

Ministers Helder en Yeşilgöz willen dat gemeenten, politie en ggz 'best practises' zo snel mogelijk gaan invoeren.

Gemeenten, de ggz en de politie moeten personen met verward of onbegrepen gedrag zo snel mogelijk op de juiste manier gaan benaderen. Hiermee moet worden voorkomen dat deze personen, die meestal zorg nodig hebben, in aanraking komen met politie en justitie.

Grote steden Dit schrijven VVD-ministers Yeşilgöz-Zegerius (Veiligheid en Justitie) en Helder (Langdurige Zorg) in een [brief](#) (**Fried: zie: tekst na dit artikel**) die vandaag naar de Tweede Kamer is gestuurd. Zij gaan hier deze zomer nog met betrokkenen over in gesprek.

Pilots Volgens de ministers is het dankzij meerdere pilots bekend welke werkwijzen ervoor zorgen dat personen met onbegrepen gedrag hulp krijgen. Op dit moment komen zij herhaaldelijk ten onrechte in contact met politie en justitie.

Coalitieakkoord Ze noemen drie concrete voorbeelden die wat hen betreft die zo snel mogelijk structureel ingevoerd moeten worden door gemeenten, de ggz en de politie. Voor deze partijen betekent dit dat ze nauwer moeten gaan samenwerken, een prioriteit die is vastgelegd in het coalitieakkoord.

Verpleegkundige Een van de genoemde pilots is 'street-triage'. Hierbij reageren de politie en zorginstanties beiden op een melding van een persoon met onbegrepen gedrag, bijvoorbeeld een agent en een sociaal-psychiatrisch verpleegkundige. De verpleegkundige beslist ter plekke welke hulp er nodig is.

E-33-analyse

Een andere pilot is de zogeheten 'E33-analyse' waarbij de politie, de ggz en gemeenten samen in kaart brengen welke hulp personen nodig hebben over wie veelvuldig een melding wordt gedaan van

onbegrepen gedrag. 'Zodat deze personen naar de juiste vorm van zorg of ondersteuning kunnen worden toe geleid', aldus de brief. 'In een situatie van oplopende incidenten kan het van belang zijn dat hulpverlenende instanties juist aan deze personen extra aandacht schenken.'

Duurzaam 'We weten wat in de praktijk werkt', zo schrijven de ministers. 'We vragen daarom politie, ggz en gemeenten de best practices op het gebied van samenwerking, die op basis van de eerdergenoemde pilots in kaart zijn gebracht, duurzaam te implementeren.'

Werkconferenties In september organiseren de ministeries werkconferenties voor de veiligheidsregio's waar de vier grote steden onder vallen 'om met bestuurders, managers en medewerkers van politie, ggz en gemeenten te doen wat nodig is voor een duurzame implementatie van de best practices.' Daarna zijn de overige regio's aan de beurt.

Preventie Voor de uitvoering van dit beleid worden middelen uit de preventieparagraaf van het coalitieakkoord ingezet. 'Er is structureel 39 miljoen euro gereserveerd voor de aanpak van personen met verward of onbegrepen gedrag', aldus de ministers. 'Waar nodig zetten we de beschikbare middelen uit het coalitieakkoord in om de samenwerking, die nu nog veelal plaatsvindt in tijdelijke pilots en projecten, duurzaam te maken.' Een dashboard zal de vorderingen in de gaten gaan houden.

De redactie van Binnenlands Bestuur

***Tekst brief:**

25 424 Geestelijke gezondheidszorg

Nr. 620 Brief van de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Langdurige Zorg en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juli 2022

Personen met een psychiatrische aandoening, verslaving en/of andere gedragsproblematiek kunnen soms de grip op het leven (tijdelijk) kwijtraken. Zij vertonen dan verward of onbegrepen gedrag. Dat kan leiden tot ongemak of gevoelens van onveiligheid bij omstanders of omwonenden. Als dat zich voordoet, schakelen de omstanders of omwonenden vaak de politie in – ook al is er lang niet altijd sprake van een werkelijk onveilige situatie of strafbaar gedrag. De politie-inzet is hierdoor niet in alle gevallen nodig of zelfs helpend. Het is daarom belangrijk dat politie en andere betrokken partijen elkaar in dit soort situaties goed weten te vinden, om gezamenlijk te bepalen wat de persoon met verward of onbegrepen gedrag nu echt kan helpen.¹ Het verwarde of onbegrepen gedrag kent vaak een lange voorgeschiedenis. De problemen van deze mensen vereisen niet alleen zorg, maar vragen dikwijls ook om inzet van het sociaal domein in de vorm van begeleiding, schuldhulpverlening, huisvesting, werk en dagbesteding. Als we willen voorkomen dat deze mensen de grip op hun leven verliezen, moeten we de verbinding tussen deze domeinen (het sociaal domein, het zorgdomein en het justitieel domein) beter leggen.² Een goede samenwerking draagt tevens bij aan het gepast inzetten van de beperkte beschikbare capaciteit in de drie domeinen.

Met deze brief informeren we uw Kamer over het intensiveren van de samenwerking tussen politie en ggz binnen de aanpak voor personen met verward of onbegrepen gedrag, zoals afgesproken in het

¹ Kamerstuk 29 628, nr. 1066.

² De zin uit het coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) wordt in het vervolg en de verdere uitwerking daarom uitgebreid: politie, ggz en gemeenten gaan intensiever samenwerken.

coalitieakkoord. Het intensiveren van deze samenwerking moet ertoe leiden dat mensen tijdig de juiste zorg en ondersteuning krijgen en niet onnodig in aanraking komen met politie en justitie. Mochten personen toch in aanraking met politie komen, dan is het cruciaal dat zij weet hoe deze personen te bejegenen en op welke wijze de zorg het beste betrokken kan worden. Hieronder schetsen we eerst de maatschappelijke opgave uit het coalitieakkoord, wat er de afgelopen jaren op dit vlak gebeurd is en welke (aanvullende) stappen dit kabinet wil zetten om de samenwerking tussen politie en ggz te verbeteren.

1. Aanpak voor personen met verward of onbegrepen gedrag

De afgelopen jaren hebben VWS en JenV samen met politie, gemeenten en zorgpartners belangrijke stappen gezet om te komen tot een goed werkende aanpak voor personen met verward of onbegrepen gedrag op lokaal niveau.

Uw Kamer is recentelijk geïnformeerd over de evaluatie van het actieprogramma Lokale initiatieven voor mensen met verward of onbegrepen gedrag.³ Uit de evaluatie blijkt dat het actieprogramma het mogelijk heeft gemaakt voor partijen in de regio om tijd en geld vrij te maken om lokale en regionale domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden op te zetten en te versterken. Op lokaal niveau is geëxperimenteerd met een gecombineerde inzet van zorg en veiligheid. Bijvoorbeeld met de wijk-GGD'ers en met street-triage.⁴

Daarnaast is er vanuit de departementen gewerkt met een vijftal prioriteiten, waarover u regelmatig bent geïnformeerd.⁵ Onder andere is er met het dashboard beveiligde bedden overzicht in de beschikbaarheid van beveiligde bedden, ondersteunt het landelijke coördinatiepunt bij complexe plaatsingsproblematiek en worden knelpunten landelijk besproken. Ook is sinds 1 juli 2020 het landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag beschikbaar via 0800–1205. Het landelijke meldpunt verbindt mensen die zich zorgen maken over iemand in hun omgeving door met het gemeentelijke of regionale meldpunt waar deze zorgen kunnen worden geuit. Daarnaast is de verantwoordelijkheid van de Regionale Ambulancevoorzieningen voor het vervoer van personen met verward of onbegrepen gedrag naar een beoordelings- of behandelingslocatie verankerd in de Wet ambulancezorgvoorzieningen die per 1 januari 2021 in werking is getreden. Ook het Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam (VLOT), de regioadviseurs en de landelijk ambassadeurs mevrouw Liesbeth Spies en de heer Sven de Langen hebben hieraan een grote bijdrage geleverd. We zijn hen beide erkentelijk voor hun rol en verlenen hen decharge.

In verschillende brieven hebben we u geïnformeerd over de ontwikkeling van de ketenveldnorm.^{6,7,8} Als mensen in de levensloopaanpak worden geïnccludeerd dan krijgen zij een levensloopcoördinator toegewezen. De levensloopcoördinator zorgt voor de continuïteit van zorg en ondersteuning in het sociaal domein, het veiligheidsdomein en de zorg. In de vier pilotregio's is de levensloopaanpak onderdeel van de uitvoeringspraktijk en er zijn inmiddels ruim 200 personen geïnccludeerd, in de zeven andere regio's staat men klaar om te starten met de implementatie.

Zorgaanbieders geven aan dat het zeer complex en bewerkelijk is om de coördinatiekosten van deze domeinoverstijgende functie te financieren binnen de huidige kaders van het stelsel. Om de belemmeringen weg te nemen voor het includeren van cliënten in de levensloopaanpak, zijn er afspraken gemaakt over zowel een tijdelijke oplossing, als het uitwerken van een structurele

³ Kamerstuk 25 424, nr. 607.

⁴ Kamerstuk 25 424, nr. 580.

⁵ Kamerstuk 25 424, nr. 589.

⁶ Kamerstukken 33 628 en 25 424, nr. 37.

⁷ Kamerstuk 25 424, nr. 479.

⁸ Kamerstuk 25 424, nr. 494.

oplossing voor de bekostiging van deze coördinatieactiviteiten. De tijdelijke oplossing houdt in dat er een 'loket' is voor de levensloopaanbieders voor de financiering van de coördinatiekosten voor de levensloopaanpak die niet vallen onder de Ziektekostenverzekeringwet (Zvw) en/of Wet langdurige zorg (Wlz). Tot in ieder geval 1 januari 2024 fungeert DJI als tijdelijk loket voor alle coördinatiekosten die niet binnen de Zvw en Wlz vallen. Omdat niet in alle gevallen de Wet forensische zorg (Wfz) van toepassing is op personen uit de doelgroep, ontbreekt een wettelijke grondslag om DJI tijdelijk de taak te geven om als loket voor een deel van de coördinatiekosten van de levensloopfunctie te fungeren. Bij gebrek aan een rechtmatige oplossing en vanwege de verwachte maatschappelijke meerwaarde van landelijke implementatie van de levensloopaanpak is ervoor gekozen de financiering tijdelijk op deze manier in te richten.

Over de praktische uitwerking van de tijdelijke oplossing en over de resultaten van de levensloopaanpak blijven betrokken partijen nauw met elkaar in gesprek. Medio 2023 zal een evaluatie van de levensloopaanpak plaatsvinden. Bij het uitwerken van- en besluitvorming over een rechtmatige structurele oplossing per 1 januari 2024 nemen we de resultaten van de evaluatie van de levensloopaanpak mee.

Dit kabinet blijft stevig inzetten op deze brede aanpak van het vraagstuk rondom personen met verward of onbegrepen gedrag, waarbij we verder bouwen op lessen en ervaringen die reeds zijn opgedaan.⁹ Met het actieprogramma 'Grip op onbegrip' geven we de komende jaren lokaal en regionaal een vervolg aan het uitwerken en verstevigen van de werkende aanpak voor mensen met verward of onbegrepen gedrag.¹⁰ Hierbij maken we gebruik van de lessen die eerder zijn geleerd, en ondersteunen we met de regioadviseurs zorg en veiligheid de regio's om die om te zetten in een duurzame aanpak.

2. Intensievere samenwerking politie, zorg en gemeenten

Binnen de brede aanpak van personen met verward of onbegrepen gedrag laten wij ons leiden door de praktijk. Daarbij krijgt het bevorderen van de samenwerking tussen politie, ggz en gemeenten, zoals geformuleerd in het coalitieakkoord onze absolute prioriteit. Een betere samenwerking tussen deze partijen moet erin resulteren dat personen met verward of onbegrepen gedrag zo snel mogelijk passende zorg en ondersteuning krijgen en niet onnodig in aanraking komen met politie en justitie. We weten wat in de praktijk werkt. We vragen daarom politie, ggz en gemeenten de best practices op het gebied van samenwerking, die op basis van de eerdergenoemde pilots in kaart zijn gebracht, duurzaam te implementeren. We gaan hierover deze zomer met de betrokken partijen in gesprek en hebben daarbij de volgende best practices in gedachten:

- 'street-triage' waarbij politie en zorg (bijvoorbeeld een politieagent en een sociaalpsychiatrisch verpleegkundige) beiden reageren op meldingen van personen met verward of onbegrepen gedrag. De verpleegkundige bepaalt ter plekke of en welke zorg dan wel ondersteuning nodig is om de persoon die verward of onbegrepen gedrag vertoont verder te helpen;
- 'wijk-GGD'ers' die in de wijk als belangrijke schakel fungeren tussen zorg en politie. Deze sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen reageren zelfstandig of samen met de politie op meldingen over personen met verward of onbegrepen gedrag. Een wijk-GGD'er heeft kennis en ervaring op het medische vlak én het psychische vlak. Dat maakt dat de wijk-GGD'er in staat is om te bepalen welke zorg dan wel ondersteuning nodig is om de persoon die verward of onbegrepen gedrag vertoont te helpen; en
- 'E33-analyse' waarbij politie, ggz en gemeenten lokaal periodiek tezamen gaan bezien ten aanzien van welke personen de politie veel meldingen van verward of onbegrepen gedrag ontvangt en welke

⁹ Kamerstuk 28 844, nr. 246

¹⁰ Kamerstuk 25 424, nr. 607.

zorg of ondersteuningsvraag hieraan ten grondslag ligt, zodat deze personen naar de juiste vorm van zorg of ondersteuning kunnen worden toe geleid. In een situatie van oplopende incidenten kan het van belang zijn dat hulpverlenende instanties juist aan deze personen extra aandacht schenken.

Hoewel sommige van deze best practices ook nog in de vorm van pilots lopen geven zij al een goed beeld van manier waarop de samenwerking in de regio kan worden versterkt ten behoeve van deze complexe doelgroep.¹¹ In ons streven de regionale samenwerking tussen zorg en veiligheidspartners te versterken door de best practices te implementeren zijn we ons terdege bewust van regionale verschillen. Oplossingen die goed werken in de grote steden in ons land, werken niet noodzakelijkerwijs ook goed in kleinere gemeenten, en omgekeerd. De wijze waarop lokaal zorg- en maatschappelijke ondersteuning vanuit gemeenten is georganiseerd kan daarnaast ook van betekenis zijn voor de wijze waarop de best practices worden ingericht. Daarom kunnen gemeenten, ggz en politie samen eigen, lokale varianten van de best practices implementeren.

Wij beginnen dit najaar met de versterking van de gezamenlijke aanpak waar de problematiek het grootst is en waar deze versterking daarom het grootste verschil kan maken voor mensen met verward of onbegrepen gedrag en hun omgeving: de veiligheidsregio's waarin de grootste vier gemeenten liggen. Daar willen we bereiken dat politie, ggz-instellingen en gemeenten zich spoedig committeren aan het versterken van hun samenwerking door het duurzaam implementeren van de best practices. Vervolgens organiseren de ministeries van JenV en VWS ook werkconferenties voor de andere veiligheidsregio's om met bestuurders, managers en medewerkers van politie, ggz en gemeenten te doen wat nodig is voor een duurzame implementatie van de best practices. Ondersteuning vanuit de departementen van JenV en VWS is afhankelijk van de lokale context. We maken gebruik van de infrastructuur van de Zorg- en Veiligheidshuizen, die de aanpak voor personen met verward of onbegrepen gedrag een prioriteit hebben gemaakt in hun Meerjarenagenda 2021-2024, en waar de partners uit verschillende domeinen al actief samenwerken rondom deze doelgroep.¹² Ook bestaande ondersteuningsstructuren, zoals de regioadviseurs zorg en veiligheid vanuit het actieprogramma Grip op Onbegrip en de Flying Squad, kunnen in de ondersteuning van lokale en regionale partijen een rol spelen.

Daarbij signaleren we ook dat het nog niet overal lukt om pilots en projecten om te zetten in een structurele samenwerking tussen lokale zorg- en veiligheidspartijen. De oorzaak hiervan is tweeledig: ten eerste speelt de complexiteit van domeinoverstijgende samenwerking een rol, ten tweede speelt dat het regionaal en lokaal niet altijd lukt om (voldoende draagvlak voor) structurele financiering te vinden voor de initiatieven. Voor de uitvoering van dit beleid worden middelen uit de preventieparagraaf van het coalitieakkoord ingezet. Er is structureel 39 miljoen euro gereserveerd voor de aanpak van personen met verward of onbegrepen gedrag. Waar nodig zetten we de beschikbare middelen uit het coalitieakkoord in om de samenwerking, die nu nog veelal plaatsvindt in tijdelijke pilots en projecten, duurzaam te maken.

Om zicht te hebben op de voortgang van de vorderingen per regio wordt er een dashboard vormgegeven. Deze zullen wij ook gebruiken als basis voor de informatievoorziening aan uw Kamer.

3. Onderzoek en evaluatie

¹¹ Tijdens het commissiedebat over brandweer en crisisbeheersing van 24 maart 2022 (Kamerstuk 29 517, nr. 220) ging het ook over de ggz-triagist op de meldkamer. Vanwege de beperkte en wisselende ervaringen met deze vorm hebben we deze vooralsnog niet aangemerkt als best practice.

¹² In het kader van versterking van de samenwerking tussen zorg en veiligheid zijn POK-middelen (€10 miljoen structureel) aan gemeenten toegekend voor de verdere ontwikkeling van de aanpak van personen met verward of onbegrepen gedrag bij de zorg- en veiligheidshuizen. De ministeries van JenV en VWS ondersteunen de Landelijke agenda zorg en veiligheid en de Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen.

Goed gebruik van kennis is onmisbaar voor onderbouwd en effectief beleid. Daarom zetten we in op een aantal onderzoeken en evaluaties dat inzicht moet geven in de problematiek en het effect van onze maatregelen. Hierbij denken wij aan de volgende onderzoeken en evaluaties.

- Inventariserend onderzoek naar de wijze waarop de vroeg-signalering, en de opvolging daarvan in vorm van laagdrempelige (bemoei-)zorg en ondersteuning in wijken, georganiseerd is. Hoe verloopt de netwerksamenwerking tussen de organisaties en wie heeft welke rol hierin? En wat zijn de knelpunten in deze domeinoverstijgende samenwerking?
- Analyse van de E33 meldingen om meer zicht te krijgen op de doelgroep die hierachter schuilgaat. De politie classificeert en registreert signalen van zorgwekkend gedrag met de maatschappelijke klasse E33. Echter, deze registraties zijn bedoeld voor gebruik door de politie in de uitvoering van haar dagelijkse taken. De registraties zijn niet bedoeld voor, en ook niet geschikt voor, het genereren van verantwoordings- of beleidsinformatie. De politie zal in nauwe samenwerking met het ministerie van JenV een analyse uitvoeren van de registraties in combinatie met andere data om meer zicht te krijgen op het aantal unieke personen dat achter deze meldingen schuilgaat en hun zorg- of ondersteuningsvraag.
- De uitkomsten van deze analyse van E33-meldingen verbinden we aan de kennis die is en wordt opgedaan in het traject 'Zicht op de doelgroep', waarbij we regio's in staat stellen om lokaal of regionaal in te zetten op manieren om de doelgroep personen met verward of onbegrepen gedrag en hun zorg- of ondersteuningsbehoefte scherper in beeld te krijgen.
- Evaluatie van de afspraken over het vervoer van personen met verward of onbegrepen gedrag, welke zijn opgenomen in de Wet Ambulancezorg en het Kwaliteitskader ambulancezorg. We houden een vinger aan de pols bij het maken van regionale afspraken tussen ketenpartners en de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven.

4. Tot slot

Het kabinet onderkent dat het probleem – hoe urgent ook – alle kenmerken heeft van een taai maatschappelijk probleem. Immers, het vraagstuk rondom personen met verward of onbegrepen gedrag speelt zich af op het snijvlak van verschillende domeinen (sociaal domein, zorg en het justitieel domein). Het verbeteren van de samenwerking tussen de politie, ggz en de gemeenten is van groot belang voor de gezondheid en veiligheid van personen met verward of onbegrepen gedrag en hun omgeving. Daarbij is een verbeterde samenwerking ook van groot belang voor de politie- en zorgmedewerkers die zich dagelijks inzetten om een bijdrage te leveren aan de veiligheid en gezondheid van deze doelgroep. Dit geldt niet alleen voor betrokkene zelf, maar voor de gehele maatschappij. Een betere samenwerking vraagt om creativiteit, lef en doorzettingsvermogen. In de verschillende gesprekken die we met de betrokken partijen hebben gevoerd constateren we draagvlak voor de manier waarop we met deze urgente maatschappelijke opgave aan de slag gaan.

In deze gesprekken komt ook naar voren dat er behoefte is aan aanvullende acties. Deze acties raken aan de aanpak voor personen met verward of onbegrepen gedrag, maar zijn breder gericht op de samenwerking tussen zorg en veiligheid. Het gaat bijvoorbeeld om de verdere deskundigheidsbevordering bij de politie, specifiek op de samenwerking met het sociaal domein. Het gaat daarbij ook om de ZSM-aanpak (Zo Spoedig, Slim, Simpel, Selectief en Samen Mogelijk) waarbij politie en Openbaar Ministerie (OM) (mede op basis van informatie van de andere betrokken partijen) beoordelen of een strafbare gedraging binnen de strafrechtketen moet worden gebracht. De betrokken organisaties willen bespreken welke verbeteringen mogelijk zijn om personen een voorliggende zorgvraag ook door te geleiden naar passende zorg. En het gaat om de behoefte aan de (door)ontwikkeling en verbinding van risicotaxatie-instrumenten voor ggz, gehandicaptenzorg,

deelnemers aan zorg- en veiligheidshuizen, en maatschappelijke ondersteuning.¹³ Met deze instrumenten kan het risico op acute problematiek en gevaarlijk gedrag mogelijk beter worden gemonitord. Daarbij gaat het ook om de personen die (nog) niet tot de doelgroep personen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico behoren maar waar wel ernstige zorgen over bestaan. Deze acties worden op een later moment uitgewerkt en voorzien van een planning. We zullen uw Kamer daarover op een later moment informeren.

¹³ De inzet van risicotaxatie in de Zorg- en Veiligheidshuizen is opgenomen als ambitie in de Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024.

Ten slotte willen we onze waardering uitspreken voor de professionaliteit en betrokkenheid van alle professionals die zich dagelijks inzetten voor personen met verward of onbegrepen gedrag.

De minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder

49) In veel families delen broers en zussen de zorg voor hun ouders met elkaar

IkWoonLeefZorg 27 juli 2022

Wilt u samen voor uw ouders zorgen? Maak goede afspraken

Als uw vader of moeder hulp en zorg nodig heeft, is het fijn als u die hulp samen kunt geven. In veel families delen broers en zussen de zorg voor hun ouders met elkaar. Dat gaat vaak goed, maar zorgt ook regelmatig voor problemen. Duidelijke afspraken en goede communicatie kunnen helpen om conflicten te voorkomen.

Uw ouder(s) helpen kan veel werk zijn, zeker als de gezondheid steeds verder achteruitgaat. Iedereen is druk, dus het helpt als de taken onderling verdeeld worden. De ene broer doet bijvoorbeeld de boodschappen, de ander bewaakt de financiën en een zus onderhoudt de contacten met de dagopvang en medische instanties. Een weekrooster waarin u aangeeft welke broer of zus wanneer op bezoek gaat, helpt u om dit eerlijk te verdelen.

Agenda beheren en contact houden Mantelzorgen houdt in dat er veel geregeld en besproken moet worden. Daar zijn handige apps (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/actief/mantelzorg-online-afspraken-bijhouden>) voor met bijvoorbeeld een gezamenlijke agenda en handige manieren om taken te verdelen en onderling contact te houden. U kunt ook een simpel schriftje gebruiken dat bij uw vader of moeder op de keukentafel ligt. Daarin kunt u alle zaken die van belang zijn voor de anderen opschrijven. Wat heeft u gedaan? Wat moet er gebeuren? Wat is handige informatie voor de volgende broer of zus die langskomt? Heeft uw ouder genoeg gegeten en gedronken? Heeft hij of zij geslapen?

Wie is de contactpersoon? Benoem één persoon uit uw midden als contactpersoon. Voor de huisarts en zorgorganisaties is de contactpersoon het aanspreekpunt namens de familie en andere naasten. Als uw vader of moeder er nog toe in staat is, kan hij of zij zelf bepalen wie de rol van contactpersoon moet vervullen.

Regel een volmacht Met een volmacht (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/financien/wat-is-een-volmacht>) geeft uw vader of moeder toestemming om namens hem of haar geldzaken te regelen en besluiten te nemen. De volmacht stopt op het moment dat uw ouder overlijdt. Een levenstestament (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/wat-is-een-levenstestament>) lijkt op een algemene volmacht maar gaat verder. Ook medische beslissingen vallen daaronder. Uw ouder kan een volmacht of een levenstestament op elke leeftijd maken. U hoeft dus niet te wachten tot het echt niet meer gaat. Bespreek dit op tijd met uw ouder en met uw zussen en broers, zodat voor iedereen duidelijk is wat uw vader of moeder wil.

Beslissingen nemen Iedereen boven de achttien jaar beslist zelf over zijn eigen leven. Ook ouders van wie de gezondheid achteruitgaat, blijven zelf verantwoordelijk. De kinderen kunnen

alleen de verschillende mogelijkheden aan vader of moeder voorleggen, bijvoorbeeld een medische behandeling of een verhuizing naar een verpleeghuis. Maar de ouder kiest zelf.

Is uw vader of moeder niet in staat sommige keuzes nog te overzien? Dan heeft degene die uw ouder vertegenwoordigt, het recht om namens uw ouder besluiten te nemen. Uw ouder is op zo'n moment wilsonbekwaam. Als er geen mentor (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/als-zelf-beslissen-over-verpleging-en-behandeling-niet-meer-lukt-mentorschap>), bewindvoerder (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/financien/wat-is-bewindvoering-en-hoe-vraag-je-het-aan>) of curator (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/onder-curatele-wat-is-het-en-wanneer-is-het-nodig>)

is, krijgt de schriftelijk gemachtigde het recht om op te treden als vertegenwoordiger. Dat is in veel gevallen de partner of één van de kinderen of een ander familielid.

Meestal gaat het er niet zo formeel aan toe. Als het slechter gaat met vader of moeder, overlegt u met elkaar over de volgende stap. Het is fijn als u daarover overeenstemming kunt bereiken en ook uw vader of moeder bereid is om hieraan mee te werken. De wens van uw ouder(s) zelf is hierbij het belangrijkste. Maar als die wens niet meer duidelijk is, kan het ook de mening zijn van degene die de meeste zorg geeft. Of van degene met bijvoorbeeld een medische achtergrond. Dat zal per familie en per keuze verschillend zijn.

Oude patronen en oude pijn Elke familie heeft vanuit het verleden bepaalde patronen.

Bijvoorbeeld twee broers die elkaar als kind de tent uitvochten. Of een oudste zus die nooit de erkenning van haar ouders kreeg die ze zo graag had willen hebben. Kunt u elkaar ontlopen, dan is er niets aan de hand. Maar als u samen moet gaan zorgen, komen oude patronen en oude pijn weer boven. Voor u het weet, zitten de broers weer aan tafel ruzie te maken. En is de oudste zus weer nét zo teleurgesteld als vroeger. Als broers en zussen kunt u misschien bespreken wat er in het verleden speelde binnen uw gezin en aangeven waar u nu nog altijd last van heeft. Het kan helpen deze zaken naar elkaar uit te spreken, om te voorkomen dat hierdoor problemen ontstaan in de periode waarin u met elkaar voor uw ouders gaat zorgen. Heel belangrijk is dat u elkaar vrij laat. Houd rekening met elkaars grenzen en dring elkaar geen taken op. Gebruik elkaars talenten, oordeel niet te hard als de één minder hard loopt dan de ander. En geef uw grenzen aan als het u teveel wordt.

Schakel hulp in Zorgen voor uw ouders mag voor niemand te zwaar (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/zo-herkent-u-overbelasting-als-u-veel-voor-iemand-zorgt>) worden. U staat er als broers en zussen in de mantelzorg nooit alleen voor.

De wijkverpleging (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/hoe-regel-ik-wijkverpleging>) kan dagelijkse medische en lichamelijke zorg verlenen, huishoudelijke hulp (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/hoe-regel-ik-huishoudelijke-hulp-via-de-gemeente>) regelt u via de gemeente (Wmo). Als het thuis echt niet meer gaat, vraagt u een indicatie aan voor verpleeghuiszorg. (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/hoe-regel-ik-de-opname-in-het-verpleeghuis>) Daarnaast zijn er via de overheid hulpverleners aangesteld die (gratis) het leven van mantelzorgers kunnen verlichten.

Een mantelzorgmakelaar (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/dit-doet-de-mantelzorgmakelaar-voor-u>) bijvoorbeeld, kan mantelzorgers werk uit handen nemen. Hij of zij kan u helpen bij het regelen van zaken op het gebied van zorg, werk, welzijn, wonen of financiën. Hetzelfde geldt voor de casemanager dementie. (Fried: zie: <https://www.ikwoonleefzorg.nl/hulp-en-zorg/dit-doet-de-casemanager-dementie-voor-u>)

Voor mensen met dementie en hun mantelzorgers is de casemanager een belangrijke steun. De casemanager weet de weg in het doolhof van instellingen en organisaties in de regio en kan bemiddelen bij het regelen van passende zorg.

50) Baan in beschutte werkplek makkelijker over te stappen naar een met minder ondersteuning

Binnenlands Bestuur 28 juli 2022

Makkelijker overstappen van en naar beschut werk

Het wordt voor mensen die een baan hebben in een beschutte werkplek makkelijker om over te stappen naar een baan met minder ondersteuning.

25 juli 2022 Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms veel begeleiding of een aanpassing van de werkplek nodig. Voor hen is beschut werk beschikbaar. Overstappen naar een baan met minder ondersteuning is niet zomaar gedaan, evenmin als weer teruggaan vanuit een minder begeleidende baan naar een beschutte werkplek. Daar is eerst een inhoudelijke beoordeling door het UWV voor nodig.

Internetconsultatie Die stap gaat echter vervallen. Als het aan minister Carola Schouten voor Participatie ligt wordt de overstap versimpeld door een aanpassing van het Besluit advisering beschut werk. Een internetconsultatie daartoe is maandag 25 juli vrijgegeven. Tot en met 5 september kan hierop worden gereageerd.

Werkdruk Het schrappen van de inhoudelijke beoordeling maakt volgens de minister niet alleen dat iemand met een beschutte baan of iemand die daar naartoe terug wil dit zo drempelloos mogelijk kan doen, maar het moet ook voor de uitvoeringsorganisaties de werkdruk verminderen.

Eric de Kluis Hoofdredacteur